

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA HATALARININ
DÜZELTİLMESİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEMA EKMEKÇİ

Malatya 2022

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA HATALARININ
DÜZELTİLMESİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sema EKMEKÇİ

Danışman: Doç. Dr. Başak KASA AYTEN

Malatya-2022

ONUR SÖZÜ

Doç. Dr. Başak KASA AYTEN'in danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım *İlkokul Öğrencilerinin Yazma Hatalarının Düzeltilmesi: Bir Eylem Araştırması* başlıklı bu çalışmanın bilimsel, ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Sema EKMEKÇİ

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın oluşmasında, gelişmesinde ve sonuçlanmasında desteğini esirgemeyerek bilgi ve tecrübesini benimle paylaşan, süreç içerisinde beni yönlendiren, birçok konuda kendisini örnek aldığım ve öğrencisi olmaktan onur duyduğum değerli hocam ve tez danışmanım Doç. Dr. Başak KASA AYTEN'e teşekkürlerimi sunarım. Tezime değerli katkılarından dolayı Dr. Öğr. Üyesi Bahar DOĞAN KAHTALI'ya ve Dr. Öğr. Üyesi Ferat YILMAZ'a teşekkür ederim. Eğitim öğretim süreci boyunca derslerimde, akademik ve kişisel anlamda gelişimime katkı sağlayan bütün hocalarıma teşekkür ederim.

Eğitim hayatım boyunca hep elimden tutan, bana inanan, tüm ilgisi ve sevgisiyle beni bu günlere getiren, hep yanımda ve kalbimde olacak olan canım dedem Salih AKBAŞ'a, desteklerini her zaman hissettiğim sevgili annem ve babama, süreç boyunca beni yalnız bırakmayıp yanımda olan ikinci güzel ailem annem Seval EKMEKÇİ'ye ve babam Uğur EKMEKÇİ'ye teşekkürlerimi sunarım.

Tüm zorluklara ve uzaklıklara rağmen desteği ve sevgisiyle yanımda olan yol arkadaşım eşim Şinasi EKMEKÇİ'ye ve varlığına şükrettiğim biricik oğlumuz Demir'e sonsuz teşekkürler ederim...

ÖZET

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA HATALARININ DÜZELTİLMESİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

EKMEKÇİ, Sema

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Başak KASA AYTEN

Haziran 2022, XV+113 Sayfa

Temel dil becerilerinden biri olan yazma, kullanılan en etkili ve kalıcı iletişim araçlarından biridir. İnsanların yazma becerisiyle, doğru ve hatasız anlaşabilmesi için içerik kadar yazının okunaklılığı ve şeklinin anlaşılabilir olması da önemlidir. Yazının okunaklılık ve anlamlandırılması açısından yazma hatalarından arındırılmış olması gerekir. Yazma hataları farklı boyutlarda incelenebilmektedir. Yazma hatası, yazı okunaklılığı, harf biçimi, harf atlama, harf karıştırma, ebat, eğim, boşluk ve çizgi takibi, noktalama işaretleri, sözcüğü yanlış yazma, imla hataları gibi birçok unsuru içerir. İlköğretim birinci sınıfta temeli atılan yazının, sınıf düzeyi arttıkça doğru, hızlı yazılmasının ve içeriğinin ön plana çıkmasıyla yazı biçimi olarak birçok hata oluşabilir. Hataların süreç içerisinde gözlenebilmesi, hatanın kalıcılığını engelleyebilir. Öğretmenler bu süreçte öğrencileri gözlemlemeli ve hataları düzeltmede yardımcı olacak etkinlikler planlayarak öğrencilere anında dönütte bulunabilmelidirler.

Araştırmanın amacı ilkokul ikinci sınıf öğrencilerinin yazma hatalarının belirli etkinlik ve yöntemlerle düzeltilmesidir. Temel eğitim düzeyinde yazma hatalarının fark edilerek düzeltilmesi ilerleyen sınıf düzeylerinde ve sonrasında bireyin doğru ve güzel yazmasını sağlayabilir.

Çalışmada nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Diyarbakır ili Çermik ilçesinde yer alan bir ilkokulun ikinci sınıfında öğrenim gören öğrencilerinden seçilmiştir. Öğrencilerin yazma hataları araştırmacı tarafından geliştirilen “Yazma Hataları Tespit Formu” ve “Dik Temel Harf

Hata Tespit Formu” ile ortaya konmuştur. Süreçte elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Yazma hatalarının giderilmesine ve yazı okunaklılığının geliştirilmesine yönelik bir eylem planı hazırlanmıştır. Süreç içerisinde öğrencilere harf, kelime, cümle, metin ve noktalama işaretleri çalışmaları yaptırılmış ve yazı örnekleri incelenmiştir. Çalışmada yazma hatalarının düzeltilmesinde oluşturulan eylem planında harf, kelime, cümle ve metnin üzerinden gitme çalışmaları ve bakarak dikte etme çalışmaları uygulanmıştır. Öğrencilerin süreç içerisindeki gelişimine göre eylem planları düzeltilerek uygulanmış ve süreç sonunda toplanan yazı örnekleri incelenerek gelişimleri ortaya konmuştur.

Bu detaylı inceleme sonucu, uygulanan etkinliklerin katılımcıların yazma hatalarının giderilmesi konusunda gözle görülür bir artışın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uygulama öncesi öğrencilerin harf biçim, kelime yazımı, imla noktalama ve genel bakış temalarında bulunun yazma hatalarını fazlasıyla yaptığı görülürken dikte ve kopyalama çalışmalarının uygulandığı süreç sonunda öğrencilerin bu hataları azalttığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: İlkokul, Yazma Hatası, Eylem Araştırması

ABSTRACT

CORRECTING PRIMARY SCHOOL STUDENTS' WRITING ERRORS:

AN ACTION RESEARCH

EKMEKCI, Sema

Inonu University Institute of Educational Sciences

Department of Basic Education

Department of Classroom Education

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Başak KASA AYTEN

June 2022, XV+113 Pages

Writing, which is one of the basic language skills, is one of the most effective and permanent communication tools used. In order for people to understand their writing skills correctly and without errors, the legibility and form of the text should be understandable as well as the content. Therefore, it is very important for the text to be free of errors in terms of legibility and meaning. Writing errors can be examined in different dimensions. Typing error includes many elements such as legibility, letter format, letter skipping, letter mixing, size, slope, space and line tracking, punctuation marks, misspelling the word, spelling errors. It has been observed that many errors can be made with writing, the foundation of which was laid in the first grade of primary education, as the grade level increases, writing accurately, fast and the content of the writing comes to the fore. Observing the errors in the process prevents the permanence of the errors. In this process, teachers should observe students and provide immediate feedback to students by planning activities that will help correct errors.

The aim of the research is to correct the writing errors of primary school students with certain activities and methods and to progress to the following grade levels by clearing these errors. Recognizing and correcting writing errors at the basic education

level can enable the individual to write correctly and beautifully in the following grade levels and afterwards.

In the study, an action research model was used as one of the qualitative research patterns, and the data were analyzed by content analysis. Students who are in the second year of primary school and have writing problems were determined as the study group. The writing documents of the students were revealed with the error detection report. An action plan has been prepared to eliminate these errors and improve the legibility of the text. At the end of the process, the writing samples of the students were examined again and their writing lines and developments were analyzed.

After the activities applied to correct the writing errors, the pre- and post-application studies of the participants were examined. As a result of this detailed examination, it was concluded that there was a noticeable increase in the elimination of the writing difficulties of the participants.

Keywords: Primary School, Writing Errors, Action Study

İÇİNDEKİLER

O N A Y	i
ONUR SÖZÜ	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
TABLolar LİSTESİ	xv

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi ve Alt Problemler.....	2
1.3. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	3
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1.5. Varsayımlar (Sayılıtlar).....	4
1.6. Tanımlar.....	5

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Kuramsal Bilgiler.....	6
2.1.1. Yazma.....	6
2.1.2. Yazmanın Aşamaları.....	7
2.1.3. Yazmanın Temel Bileşenleri.....	8
2.1.4. İlkokulda Yazma Eğitiminin Amaç, İlke ve Kazanımları.....	8
2.1.5. Yazım ve Noktalama Kuralları Bilgisi.....	14
2.1.6. Yazmayı Etkileyen Etmenler.....	15
2.1.6.1. Beden Hareketleri.....	15
2.1.6.2. Materyal.....	17
2.1.6.3. Kâğıt Pozisyonu.....	17
2.1.6.4. Harflerin Şekilleri.....	18

2.1.6.5. El Tercihi	18
2.1.6.6. Çizgi Takibi	19
2.1.6.7. Boşluklar	19
2.1.6.8. Yazma Hızı	19
2.1.7. Yazma Güçlüğü	20
2.1.8. Yazma Hataları	21
2.2. İlgili Araştırmalar	24

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	30
3.2. Araştırmanın Katılımcıları	32
3.2.1. Katılımcı Belirleme Süreci	32
3.2.2. Katılımcı Özellikleri	33
3.3. Araştırma Süreci	36
3.4. Veri Toplama Araçları	39
3.4.1. Yazma Hataları Değerlendirme Formu	39
3.4.2. Dik Temel Harf Hata Tespit Formu	40
3.4.3. Araştırmacı Günlüğü	40
3.4.4. Dokümanlar	41
3.5. Geçerlik ve Güvenirlik	41
3.6. Verilerin Analizi	43

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Ali'ye Ait Yazı Bulguları	45
4.1.1. Ali'nin Yazı Örneklerine Ait Bulgular	45
4.1.2. Ali'nin Harf Çalışmalarına Ait Bulgular	46
4.1.3. Ali'nin Kelime Çalışmalarına Ait Bulgular	48
4.1.4. Ali'nin Cümle Çalışmalarına Ait Bulgular	50
4.1.5. Ali'nin Metin Çalışmalarına Ait Bulgular	51
4.1.6. Ali'nin Noktalama İşaretleri Çalışmalarına Ait Bulgular	53
4.1.7. Ali'nin Yazma Örneklerini Değerlendirme Çalışmalarına Ait Bulgular	54
4.2. Salim'e Ait Yazı Örnekleri ve Analizi	57

4.2.1. Salim'e Ait Yazı Bulgular	57
4.2.2. Salim'in Harf Çalışmaları Ait Bulgular	59
4.2.3. Salim'in Kelime Çalışmalarına Ait Bulgular	60
4.2.4. Salim'in Cümle Çalışmalarına Ait Bulgular	62
4.2.5. Salim'in Metin Çalışmalarına Ait Bulgular	63
4.2.6. Salim'in Noktalama İşaretleri Etkinliklerine Ait Bulgular	65
4.2.7. Salim'in Yazma Örneklerini Değerlendirme Çalışmalarına Ait Bulgular	66
4.3. Hasan'a Ait Yazı Örnekleri ve Analizi	69
4.3.1. Hasan'a Ait Yazı Bulguları	69
4.3.2. Hasan'ın Harf Çalışmalarına Ait Bulguları	71
4.3.3. Hasan'ın Kelime Çalışmalarına Ait Bulguları	72
4.3.4. Hasan'ın Cümle Çalışmalarına Ait Bulguları	74
4.3.5. Hasan'ın Metin Çalışmalarına Ait Bulgular	75
4.3.6. Hasan'ın Noktalama İşaretleri Etkinliklerine Ait Bulgular	77
4.3.7. Hasan'ın Yazma Örneklerini Değerlendirme Çalışmalarına Ait Bulgular	78
4.4. Burak'a Ait Yazı Örnekleri ve Analizi	81
4.4.1. Burak'a Ait Yazı Bulguları	81
4.4.2. Burak'ın Harf Çalışmalarına Ait Bulgular	82
4.4.3. Burak'ın Kelime Çalışmalarına Ait Bulgular	84
4.4.4. Burak'ın Cümle Çalışmalarına Ait Bulgular	85
4.4.5. Burak'ın Metin Çalışmalarına Ait Bulgular	87
4.4.6. Burak'ın Noktalama İşaretleri Etkinliklerine Ait Bulgular	88
4.4.7. Burak'ın Yazma Örneklerini Değerlendirme Çalışmalarına Ait Bulgular	89

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar	95
5.2. Öneriler	97
KAYNAKÇA	100
EKLER	106
EK 1. Yazma Hataları Tespit Formu	106
EK 2. Dik Temel Harf Hata Tespit Formu	107
EK 3. Uygulama İzni	108
EK 4. Katılımcı Onam Formu	109

EK 5. Dikte Metinleri.....	110
EK 6. Uygulama Görselleri.....	112

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Yazmanın Temel Bileşenleri	8
Şekil 2. Dik Temel Harfler	9
Şekil 3. Doğru ve yanlış kalem tutuş şekilleri	16
Şekil 4. Eylem Araştırması Sürecinin Temel Adımları	31
Şekil 5. Ali'ye ait bakarak dikte ettiği yazı örneği	45
Şekil 6. Ali'ye ait dikte örneği	46
Şekil 7. Ali'ye ait defter örneği	46
Şekil 8. Ali'nin harf çalışmaları örneği	47
Şekil 9. Ali'nin harf çalışmaları örneği	48
Şekil 10. Ali'nin kelime çalışmalarına ait ilk yazı örneği	49
Şekil 11. Ali'nin kelime çalışmalarına ait son yazı örneği	49
Şekil 12. Ali'nin cümle çalışmalarına ait ilk yazı örneği	50
Şekil 13. Ali'nin cümle çalışmalarına ait son yazı örneği	51
Şekil 14. Ali'nin metin çalışmalarına ait ilk yazı örneği	52
Şekil 15. Ali'nin metin çalışmalarına ait son yazı örneği	52
Şekil 16. Ali'nin noktalama işaretleri çalışmaları etkinlik örneği	53
Şekil 17. Ali'nin uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği	54
Şekil 18. Ali'nin uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği	54
Şekil 19. Ali'nin uygulama sonrası bakarak dikte ettiği yazı örneği	55
Şekil 20. Ali'nin uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği	55
Şekil 21. Ali'nin iki hafta sonra dikte ettiği yazı örneği	56
Şekil 22. Salim'e ait bakarak dikte ettiği yazı örneği	57
Şekil 23. Salim'e ait dikte örneği	58
Şekil 24. Salim'e ait defter örneği	58
Şekil 25. Salim'in harf çalışmaları örneği	59
Şekil 26. Salim'in harf çalışmaları örneği	60
Şekil 27. Salim'in kelime çalışmalarına ait ilk yazı örneği	61
Şekil 28. Salim'in kelime çalışmalarına ait son yazı örneği	61
Şekil 29. Salim'in cümle çalışmalarına ait ilk yazı örneği	62
Şekil 30. Salim'in cümle çalışmalarına ait son yazı örneği	63
Şekil 31. Salim'in metin çalışmalarına ait ilk yazı örneği	64

Şekil 32. Salim'in metin çalışmalarına ait son yazı örneği.....	64
Şekil 33. Salim'in noktalama işaretleri çalışmaları etkinlik örneği.....	65
Şekil 34. Salim'in uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği	66
Şekil 35. Salim'in uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği	66
Şekil 36. Salim'in uygulama sonrası bakarak dikte ettiği yazı örneği.....	67
Şekil 37. Salim'in uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği	67
Şekil 38. Salim'in iki hafta sonra dikte ettiği yazı örneği	68
Şekil 39. Hasan'a ait bakarak dikte ettiği yazı örneği	69
Şekil 40. Hasan'a ait dikte örneği	70
Şekil 41. Hasan'a ait defter örneği.....	70
Şekil 42. Hasan'ın harf çalışmaları örneği.....	71
Şekil 43. Hasan'ın harf çalışmaları örneği.....	72
Şekil 44. Hasan'ın kelime çalışmalarına ait ilk yazı örneği	73
Şekil 45. Hasan'ın kelime çalışmalarına ait son yazı örneği	73
Şekil 46. Hasan'ın cümle çalışmalarına ait ilk yazı örneği.....	74
Şekil 47. Hasan'ın cümle çalışmalarına ait son yazı örneği	75
Şekil 48. Hasan'ın metin çalışmalarına ait ilk yazı örneği	76
Şekil 49. Hasan'ın metin çalışmalarına ait son yazı örneği	76
Şekil 50. Salim'in noktalama işaretleri çalışmaları etkinlik örneği.....	77
Şekil 51. Hasan'ın uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği.....	78
Şekil 52. Hasan'ın uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği.....	78
Şekil 53. Hasan'ın uygulama sonrası bakarak dikte ettiği yazı örneği	79
Şekil 54. Hasan'ın uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği.....	79
Şekil 55. Hasan'ın iki hafta sonra dikte ettiği yazı örneği.....	80
Şekil 56. Burak'a ait bakarak dikte ettiği yazı örneği.....	81
Şekil 57. Burak'a ait dikte örneği	81
Şekil 58. Burak'a ait defter örneği.....	82
Şekil 59. Burak'ın harf çalışmaları örneği	83
Şekil 60. Burak'ın harf çalışmaları örneği.....	83
Şekil 61. Hasan'ın kelime çalışmalarına ait ilk yazı örneği	84
Şekil 62. Burak'ın kelime çalışmalarına ait son yazı örneği	85
Şekil 63. Burak'ın cümle çalışmalarına ait ilkyazı örneği	86
Şekil 64. Burak'ın cümle çalışmalarına ait son yazı örneği	86
Şekil 65. Burak'ın metin çalışmalarına ait ilkyazı örneği	87

Şekil 66. Burak'ın metin çalışmaları ait son yazı örneği	88
Şekil 67. Burak'ın noktalama işaretleri çalışmaları etkinlik örneği	89
Şekil 68. Burak'ın uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği	89
Şekil 69. Burak'ın uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği	90
Şekil 70. Burak'ın uygulama sonrası bakarak dikte ettiği yazı örneği	90
Şekil 71. Burak'ın uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği	90
Şekil 72. Burak'ın iki hafta sonra dikte ettiği yazı örneği	91

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. İlköğretim Yazma Öğrenme Alanı Kazanımları	10
Tablo 2. Öğrencilerin Genel Bilgileri	33
Tablo 3. Uygulama Öncesi Yazma Hatası Değerlendirme Formu	34
Tablo 4. Araştırma Eylem Planı	37
Tablo 5. Uygulama Sonrası Yazma Hatası Değerlendirme Formu	92

BÖLÜM I

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde problem durumu, problem cümlesi, araştırmanın amacı ve önemi, sınırlılıklar, varsayımlar (sayılılar) ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Dil bireylerin duygu, düşünce ve gözlemlerini işaret veya kelimelerle paylaştığı sistemler bütünü oluşturur. Bu sistemin oluşması için, ses, sözcük, cümle ve işaret gibi türlü öğelerin, dile has kural ve yöntemlerle birleştirilmesi gerekir. İnsanlar bu unsurlarla iletişim ve etkileşim sağlayabilmektedir (Güneş, 2021). Dil öğretimi, bireyin etkili dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört esas dil becerisinin geliştirilmesine ve bu becerilerde ustalaşmasına dayanmaktadır. Dilin, etkili okuma ve dinleme becerisi anlama, yazma ve konuşma becerileri ise anlatma eylemini oluşturur (Çelenk, 2019).

Dil, anlama ve anlatma becerileri edinilme sırasına göre; dinleme, konuşma, okuma ve yazma şeklindedir. Dinleme/izleme becerisi, ilk kazanılan dil becerisi olması açısından diğer becerilerden farklıdır. Birey dünyaya geldiği ilk andan itibaren çevresini tanıma, olup bitenleri anlama ihtiyacı duyar ve bunu dinleme yoluyla elde eder. Bu nedenle dinleme becerisi diğer dil becerileriyle doğrudan ilgilidir ve ayrı tutulmamalıdır (Doğan, 2020). Konuşma becerisi en çok dinleme becerisi ile iç içe olsa da diğer becerilerle bütünlük içerisindedir. İnsanların etkili şekilde iletişim kurmasına yardımcı olan konuşma becerisi; düşünce, duygu, ses, beyin, konuşma organlarıyla bütünlük içindedir (Akkaya, 2020). Doğumdan itibaren dili dinleme yoluyla kavrayan çocuk belirli olgunluğa eriştikten sonra konuşma becerisini elde eder. Böylece anlama dışında artık kendini anlatma serüvenine giriş yapmış olur (Susar Kırmızı, 2020)

Dinleme ve konuşma temel dil becerileri, informal yollarla kazanılıyor olsa da okuma ve yazma becerisi ile birlikte formal eğitim kapsamına girerek bir bütünlük içinde geliştirilmektedir. Formal eğitim sürecinde kazandırılan önemli becerilerden biri olan okuma; yazılı harf ve işaretleri çözümlenme, bir yazıyı seslendirme, anlama, öğrenme, metindeki bilgileri alma ve kavrama gibi birçok anlamı içermektedir (Güneş, 2019: 21-22). Yazma ise kişinin duygu ve düşüncelerini, hayal edip tasarladıklarını, yaşadıklarını, kaleme alınması, aktarması olarak nitelendirilmektedir (Göçer, 2019: 27). Konuşma ve

dinleme becerileri kendiliğinden gelişebilirken, okuma ve yazma becerileri, belli bir disiplin süreci gerektirmektedir.

Eğitim ve öğretim etkinliklerinin en önemli unsurlarından birisi okuma ve yazma becerilerinin kazandırılmasıdır. Yazma ve okuma insan yaşamının en önemli kavramlarını oluşturmaktadır. Bundan dolayı insanların günlük hayatlarını daha nitelikli bir şekilde sürdürebilmeleri, iletişimde bulunabilmeleri ve kendilerini geliştirebilmeleri için bu becerileri kazanmış olmaları gerekmektedir (Güneş, 2019).

İlk okuma ve yazma öğretiminin genel amacı insanlara hayatları devam ettiği sürece edinecekleri okuma ve yazma becerilerini kazandırarak gelişmelerini sağlayabilmektir. İlköğretim birinci sınıfta kazandırılan okuma ve yazma becerisi, insanların ilerleyen yaşamlarında başarı ya da başarısızlıklarını önemli bir şekilde etkileyebilir. Bireylerin bu becerileri elde etmelerinde sınıf öğretmenlerinin büyük sorumlulukları bulunmaktadır.

Yazma, beyinde yapılmış bilgilerin yazıya dökülmesi işlemidir. Yazma becerisi de bireyin süreç olarak zihinde başlayan ve harflerin yazılmasına kadar devam eden aşamalarında beceri olarak kalem tutma, harfleri yazma, ön bilgileri harekete geçirme, zihinde düzenleme, metinleştirme, gözden geçirme gibi çeşitli basamakların tamamı olarak tanımlanmıştır (Güneş, 2021: 152). Yazma becerisi bireyin duygu ve düşüncelerinin yazıya yansımasıdır. Bu bağlamda duygu ve düşüncelerin doğru ve anlamlı bir şekilde yazıya dökülmesinde becerinin doğru kazanılması önemlidir.

Yazma becerisinin temelini atıldığı ilköğretim kademesinde, öğrencinin şekil, biçim ve düzen açısından doğru ve güzel yazabilmesi amaçlanmaktadır. Öğretmenlerin bu temel süreçte öğrencilerin yazı yazma becerilerini gözlemlemeleri, hatalarını tespit etmeleri ve geri dönüşte bulunmaları gerekmektedir. Yazma hatalarının belirlenmesi, tespit edilmesi ve düzeltilmesi ileriye dönük yazma becerisinin gelişimi için büyük önem taşıyabilir.

1.2. Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Bu araştırmanın problem cümlesi “İlkokul öğrencilerinin yazma hataları nasıl düzeltilebilir?”dir. Buna ilişkin aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. İlkokul öğrencilerinin yazma hataları nelerdir?
2. Uygulanan yöntemler yazma hatalarının düzeltilmesinde etkili midir?

1.3. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Okuma ve yazma, temel eğitim düzeyinde programlı olarak kazanılan dil becerileridir. Temeli iyi atılan okuma ve yazma becerileri zamanla bireyin kendini daha doğru ifade etmesini ve duyguları ile düşüncelerini diğer insanlara etkili bir şekilde aktarmasını sağlayabilir. Yazma da okuma gibi öğrencilerin akademik başarılarını arttıran ve kişinin hayatı boyunca kullanacağı becerilerdendir. Bu bağlamda yazmayı geliştirmek bireyin bilişsel, sosyal gelişimini ve akademik başarısını olumlu yönde etkileyebilir(Göçer, 2019).

2019 yılı Aralık ayında Çin Wuhan eyaletinde ortaya çıkan ve kısa zamanda tüm dünyaya yayılan korona virüsü Covid 19 pandemi sürecinin başlamasına neden olmuştur. Bu süreçte eğitim öğretim faaliyetleri çevrimiçi süreçlere dönmüş ve birçok okul kapatılarak uzaktan eğitime geçiş yapılmıştır. Türkiye’de de pandemi sürecinin başında kapatılan okullar daha sonradan uzaktan eğitimle faaliyetlerini sürdürmüştür. Bu süreçte bazı öğrenciler alt yapı, teknoloji, araç gereç gibi birçok sebeple uzaktan eğitime katılamamış, bu da eğitime katılamayan öğrenciler açısından eğitimlerinin kesintiye uğramasına neden olmuştur. Öğrencilerin temel eğitimlerinin başladığı ve temel bilgi, becerilerinin kazandığı bir eğitim basamağı olarak ilkokullarda pandemi sürecinde bazı aksaklıklarla karşı karşıya kalmıştır. İlkokul 1. sınıfta okuma yazma becerilerinin kazandırılmasında yaşanan zorluklar öğrencilerin üst sınıflarda bu becerilere ilişkin sorunlar yaşamasına da neden olmuş olabilir. Bu bağlamda özellikle pandemi gibi önemli bir süreçte eğitim gören öğrencilerin okuma yazma gibi temel becerilerinin gözlemlenmesi, düzeltilmesi ve iyileştirilmesi önem taşımaktadır. Kasa Ayten ve Ekmekci’nin (2021) yaptığı Covid 19 Pandemi sürecinde 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin yazma hatalarını belirlediği araştırmada öğrencilerin harf hataları, kelime hataları, imla ve noktalama hataları, yazı ve sayfa düzeni hataları yaptıkları görülmüştür. Harf hatalarında 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin en çok harfin boyutunu büyük-küçük yazma hatasını; kelime hatalarında 1. sınıf öğrencilerinin en çok harfi karıştırma, 2. sınıf öğrencilerinin özel isimde büyük harf hatasını; imla ve noktalama hatalarında, 1 ve 2. sınıf öğrencilerinin en çok cümle başı büyük harf hatasını; yazı ve sayfa düzeni hatalarında ise kelimeler arası boşluğun uygun olmaması hatasını yaptığı sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarıyla benzer araştırmalar karşılaştırıldığında yazma hatalarının öğrenciler tarafından hem yüz yüze eğitimde hem uzaktan eğitimde yapıldığını göstermektedir. Ancak pandemi döneminin öğrencilerin yazma sürecini

etkilediği de göz ardı edilmemelidir. Ferah Özcan ve Saydam'ın (2021) araştırmaları sonucunda ise Covid-19 salgını döneminde uzaktan eğitimle gerçekleştirilen ilk okuma yazma öğretiminin kırsal bölgelerde yaşayan veya dezavantajlı gruplarda yer alan öğrenciler açısından eğitime erişimde fırsat eşitsizliklerine yol açtığı ve uzaktan eğitimle gerçekleştirilen ilk okuma yazma öğretimi sürecinin tam olarak verime ulaşamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kırsal kesimde yaşayan veya dezavantajlı grupta yer alan 2019-2020 sürecinde ilkokul 1. sınıfta olan öğrencilerin, 2020-2021 eğitim öğretim yılı 2. sınıf sürecinde okuma ve yazma sıkıntılarıyla karşılaştıkları düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı ilkokul ikinci sınıf öğrencilerinin yazma hatalarını belirlemek ve bu hataların giderilmesine yönelik eylem planını gerçekleştirmektir. Bu amaç doğrultusunda öğrencilerin yazma hatalarının giderilmesi planlanmaktadır. Birey yazma hatalarından arındıkça daha anlaşılır, daha açık ve daha kolay kendini ifade edebilir. İlkokul öğrencilerinin yazma sürecinde yaptıkları hataları tespit etmek ilerideki yazma eğitimlerine yön verebilmek açısından önemli olabilir. Bu amaç doğrultusunda öğrencinin yazma hatalarından arındırılması önem taşımaktadır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

- Alanında uzman kişilerce ve araştırmacı tarafından öngörülen yazma çalışmaları,
- İlkokul 2. sınıf düzeyinde belli sayıdaki öğrenciden toplanan veriler ile sınırlıdır.

1.5. Varsayımlar (Sayıtlar)

Araştırmada başlıca varsayımlar şunlardır:

- İlkokul düzeyindeki öğrencilerin yazdığı yazıların, öğrencilerin yazma hataları açısından gerçek düzeyini yansıttığı,
- Uygulama sürecinde öğrencilerin dışsal etkenlerden etkilenmediği varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar

Yazma: Kelime ve düşünceleri özel işaret veya harflerle anlatma, kaydetme, yazıyla ifade etme ve eser ortaya koyma gibi çeşitli manalarda kullanılabilir (Güneş, 2019: 24).

Yazma hataları: Yazmayı etkileyen unsurlarda görülen eksikliklerden ortaya çıkan sorunlara yazma hataları ya da sorunları denir (Taşkaya, 2019: 267).

Eylem Araştırması: Eylem araştırması kişinin mesleki yeterliliği hakkında düşünmesi, müdahalelerde bulunması, müdahalelere yönelik objektif öz değerlendirmeler yapması ve bu süreci başkaları ile paylaşması basamaklarını içeren süreç olarak tanımlanmıştır (Hermes, 2001).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Kuramsal Bilgiler

Bu bölümde, araştırmanın kuramsal çerçevesine ilişkin literatür bilgisine yer verilmiştir. Yazma, yazmanın aşamaları ve bileşenleri, ilkokulda yazma eğitimi amaç ve ilkeleri, yazmayı etkileyen etmenler, yazma güçlüğü, yazma hataları ve yazma hataları ile ilgili yapılan diğer çalışmaların bulunduğu başlıklar incelenmiştir.

2.1.1. Yazma

Yazı insanların birbirleriyle iletişim kurmak için kullandıkları dil denilen sistemi, belli işaretler ağıyla gösteren ikinci bir sistem, bir başka ifadeyle sözün resimleştirilmiş şeklidir (Özbay, 2010). Geçmişten günümüze en önemli iletişim araçlarından biri olan yazının oluşumu önce şekil ve sembollerle mağara duvarlarında var olmuş, toplumların ve medeniyetlerin gelişmesiyle yazıda gelişim göstermiştir. Farklı diller ve kültürler var olsa da yazının amacı değişmemiş ve belirli bir düşünce, duygu veya bilgiyi karşıya doğru bir şekilde aktarmaya devam etmiştir (Göçer, 2019). Bu anlatım aracının kullanılmasında yazma becerisinin geliştirilmesi gerekmektedir. Akyol'a (2020) göre yazma, düşünce ve fikirlerimizi anlatabilmek adına gerekli simge ve işaretlerin motorsal olarak üretilmesidir. Güneş (2020) yazmayı, sesleri harflere çevirme, harfleri sembollerle çizme, harfleri birleştirerek hece, kelime, cümle ve metinler oluşturma düşünce ve sözleri işaretlerle aktararak yazılı olarak ifade etme, eser ve ürün üretme olarak açıklanmıştır. Karatay (2015: 21) yazma eylemi ve yazılı anlatımı, herhangi bir dilde kullanılan alfabedeki yazı karakterlerini, sembolleri, işaretleri kullanarak duygu ve düşüncelerini başkalarına aktarma işi olarak belirtmiştir. Ele alınan tüm tanımlar yazmanın, işlem, süreç ve beceri bütünlüğüyle, zihinsel ve fiziksel olarak tasarlanması sonucu oluştuğunu belirtmektedir.

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle bilgisayarların yazma ve okuma alanındaki yaygınlığına rağmen el yazısı, gerek eğitimciler, gerekse terapistler tarafından büyük ilgi duyulan önemli bir yaşam becerisi olarak varlığını korumaktadır. Okul yıllarında öğrencilerin el yazısı yeterliliğine ulaşamamaları genel olarak hem akademik başarı elde etmeleri hem de benlik saygısı kazanmaları üzerinde negatif etkilere neden olabilir (Feder ve Majnemer, 2007).

Okul öncesi, fonolojik farkındalık ve erken okuryazarlığın temelini atıldığı dönemdir. Formal eğitime başlamadan önce çocukların çevresindeki akranlarıyla etkileşimleri, oynadıkları oyunlar, kullandıkları eşya ve nesnelere, sosyal hayatları, yazma farkındalığını ve yazma becerisini destekler (Dinç ve Parpucu, 2019: 6). Yazma öğretimi formal eğitim kapsamında birinci sınıfta başlamaktadır. Fakat bu süreç yalnızca birinci sınıfın birkaç ayı ile sınırlandırılan bir çalışma şeklinde düşünülmemelidir. İlköğretimin tüm sınıf kademelerine yayılarak yapılacak yazma öğretimiyle, öğrencilerin daha fonksiyonel ve kaliteli yazmalarına rehberlik edilmesi önemlidir (Öz, 2005). Bu öğretim süreciyle birlikte edinilmiş olan yazma etkinliği, bireyin hayatı boyunca devam öğrenmiş olduğu şekilde devam etmektedir. Birey ilköğretim döneminde yazmayı nasıl öğrenmişse tüm hayatı boyunca bu öğrenmiş olduğu şekilde yazmaya devam edecektir. Bundan dolayı ilk okuma yazma süresi boyunca, yazma öğretimi ayrı bir önem taşımakta ve bu dönemde yazma öğretimine çok büyük önem verilmektedir (Güneş, 2006: 17).

2.1.2. Yazmanın Aşamaları

Yazma öğretimi ilköğretimde öğrenilen temel dil becerilerden biridir. Yazma süreci fiziksel ve bilişsel süreçleri kapsamaktadır. Bu nedenle yazmanın süreci üç aşamada ele alınabilir (Güneş, 2020).

- Birinci aşama yazmanın esas seviyesini oluşturan harfleri yazılışını, yazılış yönünü öğrenme, harfleri çizebilme, sesleri harflere dönüştürebilme, birleştirerek hece, kelime ve cümleleri kuralına uygun yazmayı kapsamaktadır. Bu aşama ilk okuma yazma sürecinin ilk adımı olan birinci sınıfta öğretilmektedir. Bu süreçte öğrenciler harfleri tanır, harflerin yazılış yönlerini öğrenir, büyük küçük harfleri kuralına uygun yazar ve harflerin satıra yerleştirilmesini kavrar.
- İkinci aşama sözcük oluşturma aşamasıdır. Bu aşama, sözcükleri yazma, harfleri eksiksiz doğru bir şekilde sıralama, harf, kelime ve cümleler arasında uygun boşlukları bırakma ve imla ile noktalama kurallarına uygun cümleler oluşturarak yazmayı kapsamaktadır.
- Üçüncü aşama ise yazmanın üst aşamasıdır. Bu aşama, söz ve düşünceleri yazılı metinlerle aktarma, mektup, makale, deneme ve roman gibi değişik yazı türlerini oluşturma ve kendini yazılı olarak ifade edebilme sürecini oluşturur. Bu aşamada zihinsel ve bilişsel beceriler devreye girmektedir. Üretim aşaması olarak adlandırılabilen bu süreç metinleri planlayarak

oluşturma, düzenleme ve türlerine uygun metinler yazma gibi süreçleri içerir. Aşamalar basitten karmaşığa doğru tüm eğitim öğretim süresince planlanarak devam etmektedir.

2.1.3. Yazmanın Temel Bileşenleri

Yazma fiziksel, zihinsel ve görsel-algısal olmak üzere üç bileşenden meydana gelmektedir. Bu bileşenler karşılıklı olarak birbirlerini etkilemekte ve yazma sürecinin oluşumunda birlikte yer alarak yazmayı yönlendirmektedir (D'Ignazio ve Martin, 2018).

Şekil 1. Yazmanın Temel Bileşenleri

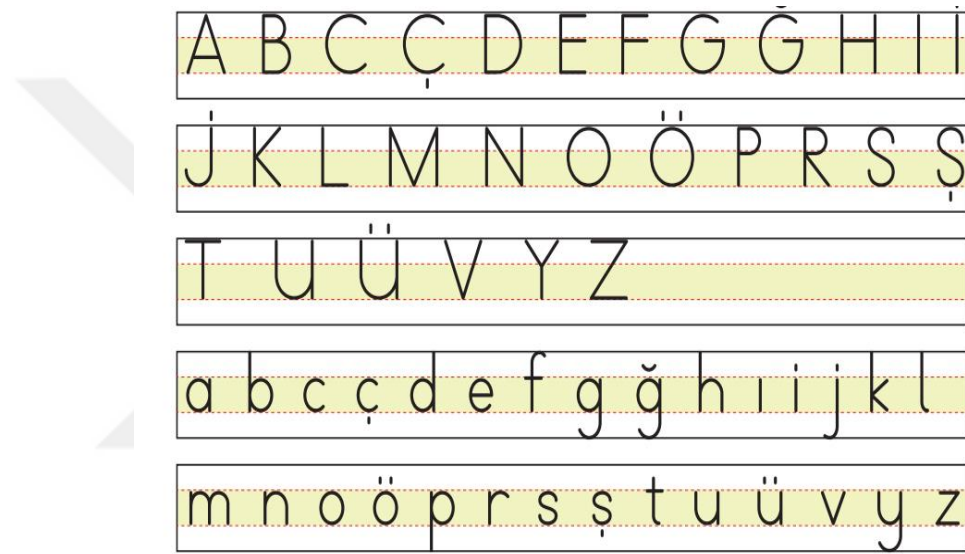
Yazma sırasında zihindeki bilgi ve beceriler harekete geçerek yazma ile ilgili ilk bileşeni oluşturur, böylece yazılacak kelimelerin görüntüleri zihne yerleştirilir. Zihinsel sözlüğe yerleştirilen harf, kelime ve görüntülerin görsel-algısal kontrolleri yapılır ve fiziksel beceriler kullanılarak yazı üretilir. Bu bileşenlerden görsel- algısal alan gözün eli ve kalem takip ettiği, yazılan yazıları okuduğu ve kontrol ettiği alandır. Yazı yazarken görsel alan ve motorsal beceriler birleşmekte yazılan yazıyı okuyarak yanlışları bulma ve düzeltme gibi işlemleri gerçekleştirmeye çalışmaktadır (Güneş, 2020: 5-6).

2.1.4. İlkokulda Yazma Eğitiminin Amaç, İlke ve Kazanımları

Türkçe Dersi Öğretim Programı, öğrencilerin yaşamları devam ettiği müddetçe kullanabilecekleri temel dil ve zihinsel becerileri; dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma ile ilgili kazanımları, bu becerileri kullanarak kendilerini bireysel ve sosyal açıdan geliştirmeleri, etkili ve sağlıklı bir iletişim kurmaları, Türkçe sevgisiyle, içten bir güdülenme ile okuma ve yazma alışkanlığı kazanmalarını sağlayacak şekilde bilgi, beceri ve değerleri içerisinde barındıran bir bütünlük içinde düzenlenmiştir (MEB 2019).

Türkçe Dersi Öğretim Programı; dil becerilerinin ve yeterliliklerinin geliştirilmesini, diğer tüm alanlarda öğrenme, kişisel ve sosyal gelişme ile mesleki becerileri kazanmasının en önemli basamağı olarak kabul etmektedir (MEB, 2019). Düşünme, anlama, sıralama, sorgulama, sınıflama, ilişki kurma, analiz, sentez yapma ve değerlendirme gibi becerilerle birlikte anlama ve anlatma becerilerinin tümünün kazandırıldığı ders Türkçe dersi (MEB, 2017).

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ilk okuma yazma öğretimi süresince Ses Temelli İlk Okuma Yazma Öğretimi benimsenmiş olmakta ve ilk okuma yazma öğretimi tırnaksız olacak biçimde Şekil 2'de gösterilen dik temel harflerle gerçekleştirilmektedir.

Şekil 2. Dik Temel Harfler

Ses temelli ilk okuma yazma öğretiminde, öğrencilere ses ve harf arasındaki ilişki öğretildikten sonra harflerin okunmasına ve yazılmasına geçilmelidir. Öğrenci yazma çalışmalarında harflerin yazım şekilleri, yönleri, geometrisi, eğimi ve dikliği konusunda öğretmen tarafından baskıya maruz bırakılmamalıdır. İlk olarak öğrencilerin harfin esas formunu oluşturmaları beklenmelidir. Öğrencilere ilk aşamada büyük harflerin yazımı, hemen ardından ise küçük harflerin yazımı yönleriyle birlikte gösterilmelidir. İlk okuma yazma süresi boyunca, noktalama işaretlerinin kullanımına yeri geldikçe değinilmektedir. İlk cümle oluşturulduğunda nokta işareti gösterilerek kullanılmalıdır (MEB, 2019: 14).

Tablo 1'de görüldüğü gibi Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2019) ilköğretim yazma öğrenme alanı kazanımları sınıf düzeylerine göre verilmiştir. 1. sınıfta daha çok ilk okuma yazma sürecine ilişkin kazanımlar vurgulanırken sınıf düzeyi arttıkça

düzeğe uygun metin yazma sürecine geçilmektedir. Bunun yanı sıra sınıf düzeyi arttıkça yazmaya ilişkin kurallar daha çok verilmektedir.

Tablo 1.
İlköğretim Yazma Öğrenme Alanı Kazanımları

Yazma Öğrenme Alanı Kazanımları	1	2	3	4
1-Boyama ve çizgi çalışmaları yapar.	x			
2-Harfleri tekniğine uygun yazar.	x			
3-Hece ve kelimeleri yazar.	x			
4-Rakamları tekniğine uygun yazar.	x			
5-Anlamlı ve kurallı cümleler yazar.	x			
6-Görsellerle ilgili kelime ve cümleler yazar.	x			
7-Harfler, kelimeler ve cümleler arasında uygun boşluklar bırakır.	x	x		
8-Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun şekilde kullanır.	x	x	x	x
9-Yazılarını görsel unsurlarla destekler.	x	x		
10-Yazdıklarını gözden geçirir.	x			
11-Yazdıklarını paylaşır.	x	x	x	x
12-Yazma çalışmaları yapar.	x	x		
13-Yazma stratejilerini uygular.	x	x	x	x
14-Şiir yazar.		x	x	x
15-Kısa metinler yazar.		x	x	
16-Kısa yönergeler yazar.		x	x	
17-Formları yönergelere uygun doldurur.		x	x	x
18-Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.		x	x	x
19-Yazdıklarını düzenler.		x	x	x
20-Soru ekini kurallarına uygun yazar.		x		
21- Hikaye edici metinler yazar.			x	x
22-Yazdıklarında eş sesli kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.			x	x
23-Yazdıklarını zenginleştirmek için çizim ve görseller kullanır.			x	x
24-Görsellerdeki olayları ilişkilendirerek yazı yazar.			x	x
25-Harflerin yapısal özelliklerine uygun yazar.			x	
26-Harflerin yapısal özelliklerine uygun kelime ve cümleler yazar.			x	
27-Harflerin yapısal özelliklerine uygun kısa metinler yazar.			x	x
28-Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış dilimize yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.			x	x
29-Bir işin işlem basamaklarına uygun yönergeler yazar.				x
30- Bilgilendirici metin yazar.				x
31-Hayali öğeler barındıran kısa metin yazar.				x
32-İmza atar.				x
33-Kısaltmaları ve kısaltmalara gelen ekleri doğru yazar.				x
34-Sayıları doğru yazar.				x
35-Yazılarında bağlaçları kurallarına uygun yazar.				x
36-Yazılarında kelimeleri gerçek, mecaz ve terim anlamları ile kullanır.				x
37-Pekiştirmeli sözcükleri doğru yazar.				x

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB, 2019) Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yazım ve noktalama kurallarıyla ilgili kazanımlara ise her sınıf düzeyinde yer verilmektedir. Program'da yazım ve noktalama kurallarına ilişkin kazanımların bazıları doğrudan yazım

ve noktalama ile ilgili, bazıları ise başka bir yazma kazanımı ile bağlantılı olarak yer verilen kazanımlardır. Program’da 1.sınıf düzeyinde yazım ve noktalama kurallarına ilişkin kazanımlar birinci sınıf düzeyinde incelendiğinde; okuma öğrenme alanında *“Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.”*, yazma öğrenme alanında *“Yazdıklarını gözden geçirir. Harfler, sözcükler ve cümleler arasında uygun boşluklar bırakır.”* kazanımlarına yer verilmektedir. Yazdıklarını gözden geçirir kazanımlarının altında; *“Öğrencilerin yazdıklarını harf hatası, harf ve hece noksanlığı, yazım ve noktalama kuralları açısından gözden geçirmeleri ve düzenlemeleri sağlanır.”* açıklaması yer almaktadır. *“Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini yaraşır şekilde kullanır.”* kazanımının altında *“a)Büyük harflerin cümleye başlarken, özel isimleri ve başlıkları yazarken kullanıldığı, örneklerle vurgulanır. b)Nokta, soru işareti, ünlem işareti, kısa çizgi ve kesme işaretlerinin yaygın kullanılan işlevleri üzerine durulur.”* açıklaması yer almaktadır.

Program’da 2. sınıf düzeyinde yazım ve noktalama işaretleri incelendiğinde okuma öğrenme alanında bir, yazma öğrenme alanında ise dört kazanıma yer verilmiştir. Okuma öğrenme alanında *“Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.”*, yazma öğrenme alanında *“Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerde kullanır, harfler kelimeler ve cümleler arasında uygun boşluklar bırakır, yazdıklarını gözden geçirir ve soru ekini kuralına uygun yazar.”* kazanımları yer almaktadır. Birinci sınıf düzeyinden farklı olarak soru ekini kuralına uygun yazar kazanımı verilmiştir. *“Yazdıklarını gözden geçirir”* kazanımlarının altında *“Öğrencilerin yazdıklarını harf hatası, harf ve hece eksikliği, yazım ve noktalama kuralları açısından gözden geçirmeleri ve düzenlemeleri sağlanır”* açıklaması birinci sınıf düzeyiyle aynıdır.

Program’da 3. sınıf düzeyinde yazım ve noktalama ile ilgili okuma öğrenme alanında bir, yazma öğrenme alanında dört kazanım yer almaktadır. Okuma öğrenme alanında *“Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.”* yazma öğrenme alanında *“Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır, yazdıklarını düzeltir, harfleri yapısal özelliklerine uygun yazar ve harflerin yapısal özelliklerine uygun kelime ve cümleler yazar.”* kazanımları yer almaktadır.

Program’da 4.sınıf düzeyinde yazım ve noktalama ile ilgili okuma öğrenme alanında bir, yazma öğrenme alanında altı kazanım yer almaktadır. Okuma öğrenme alanında *“Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.”*, yazma öğrenme alanında *“Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır, kısaltmaları*

ve kısaltmalara gelen ekleri doğru yazar, sayıları doğru yazar, yazılarında bağlaçları kuralına uygun yazar ve pekiştirmeli sözcükleri doğru yazar.” kazanımları yer almaktadır (MEB, 2019).

Öğrencilerin ilkokuldan itibaren yazma becerisinin geliştirilmesi, yazmaya yönelik ilgi ve isteğinin artırılması, öğrencilerin düşünme becerilerinin gelişimine ve yazma alışkanlığını kazanmalarına bağlıdır. Yazma eğitimi insanların sosyal, bilişsel ve duygusal gelişimlerinde önemli bir yere sahiptir. Öğrencilerin yazılı bir biçimde duygu, düşünce ve isteklerini ifade etmelerini gerçekleştirmek amacıyla ilkokulun ilk yılından başlayarak yazma eğitimini amaç ve ilkeler doğrultusunda doğru bir şekilde yapılandırarak yürütmek gerekmektedir. Yazma eğitimine yönelik ilkokul programındaki kazanımlara göre gerçekleştirilen etkinliklerin amaçları şu şekildedir (Karadağ, 2019: 43):

- Okuma ve yazmayla ilgili materyal araç-gereçlerin kullanıldıkları yerleri kavratma ve doğru kullanılmalarını sağlamak.
- Büyük, küçük temel harflerin yazılış yönlerini ve şekillerini kavratarak yazı becerilerini geliştirmek.
- Öğrencilerin gelişim özellikleri ve bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurarak duygu, düşünce ve isteklerini etkili bir biçimde yazılı olarak ifade edebilmelerini sağlamak.
- Yazı biçim, şekil, içerik, dilbilgisi yazım ve noktalama kuralları kapsamında kendi yazılarını inceleyerek gerekli düzeltmeleri yapma becerileri ve alışkanlığını kazandırmak.
- Noktalama işaretlerini ve kullanıldıkları yerleri kavratmak.
- Farklı yazın türlerini tanıyarak yazma becerisini kazandırmak.

Eğitimcilerin yazma becerisinin geliştirilmesinde dikkat etmesi gereken ilkeler ise şöyledir:

- Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, gelişim özellikleri ve öğrenme hızlarının dikkate alınmalı.
- Öğrencilerin kalemi doğru kavramasına ve tutmasına yardımcı olunması, kâğıdı/defteri nasıl kullanacaklarını konusunda onlara rehberlik edilmesi ve yazı yazarken oturma şeklinin doğru biçimde gösterilmeli.

- Öğrencilerin doğru tanınmalı ve sınıf ortamında gerekli düzenlemeler onlara göre yapılmalı.
- Öğretim planı yazma öğretiminin başından itibaren doğru planlanmalı ve uygulanmalı.
- Yazma öğretimi öncesinde öğrencilerin kaba ve ince motor gelişimleri desteklenmeli ve güçlendirilmesi amacıyla çeşitli çizgi çalışmalarına yer verilmeli.
- Harflerin yazımının öğretimi sürecinde öncelikle, harfin nasıl yazıldığını, yazılış biçimini ve yönlerini tahta üzerinde tekrarlatılarak ve seslendirerek gösterilmeli.
- Etkinlik süresince yazdırılacak harf, hece ve kelimelerin öğrencilerin yaşantılarıyla ilişkin örneklerle şekillendirerek yazdırılmalı.
- Yazılması zor olan harflerin önce bu harflerin yazımına yönelik çizgi çalışmalarından yararlanarak, varsa harfin uzantı ve eklerinin farklılığının hissettirilmeli.
- Yazma becerisinin oluşturulmasının oldukça uzun ve zaman alıcı olduğu unutulmamalı.
- Öğrencilere tekrarlı yazma etkinlikleri yerine farklı yöntem ve tekniklerle yazma çalışmalarına yer verilmeli.
- Öğrencilerin gereksinin duyduğu tekrar, alıştırma ve yazma uygulamaları için zaman ve fırsat verilmeli.
- Öğrencilerin yazma çalışmalarına yönelik olumlu tutum geliştirmesini sağlamak amacıyla öğretimin eğlenceli bir hale getirerek farklı etkinlik ve oyunlardan yararlanılmalı.
- Öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarına anında dönüt vermeye dikkat edilmeli.
- Öğrencileri yazmaya teşvik etmek amacıyla istek uyandırmak ve günlük yaşamda yazma becerisini ilişkilendirecek etkinliklerde bulunmalarını sağlamalı (mektup yazmak, günlük tutmak...)
- Farklı tür kâğıtlar, farklı renkte ve biçimde kalemler, tebeşir ya da boyalar yoluyla öğrencilerin yazma faaliyetlerini çeşitlendirilmesinin sağlanmalı (Karadağ, 2019: 43-45).

2.1.5. Yazım ve Noktalama Kuralları Bilgisi

Noktalama işaretleri; duygu ve düşünceleri daha açık anlatabilmek, cümlenin yapısını ve duraklama yerlerini belirtmek, okurken sözün, vurgu ve tonlama gibi özelliklerinin üzerinde durmak, kısaca okuma ve anlamayı kolaylaştırmak ve yazıda anlatımı kuvvetlendirmek için kullanılmaktadır (Aktaş ve Gündüz, 2013: 407).

Bir yazının okuyan tarafından eksiksiz ve doğru anlaşılmasını sağlayan önemli unsurlardan biri de noktalama işaretleridir. Bu nedenle yazılarda noktalama işaretlerine dikkat ederek yazmak önemlidir (Altunbay, 2022). Yazı, ilkokul birinci sınıf düzeyinde harflerin öğretilmesi, hece ve kelimelerin oluşturulması ve son olarak kelimelerden cümlelerin oluşturulmasıyla gerçekleştirilmektedir. Süreçte temel noktalama işaretlerinin yerinde ve doğru kullanılmasına özen gösterilmelidir.

İlkokul düzeyinde öğretilmesi planlanan noktalama işaretlerine ait Türk Dil Kurumu Güncel Sözlüğündeki tanımlar şu şekildedir (TDK, 2022):

- **Nokta:** Nokta temelde öğretilen ilk noktalama işaretidir. En sık kullanıldığı yer, tamamlanmış cümlelerin sonudur. Bunun yanı sıra nokta, bazı kısaltmaların sonuna, sıra sayısını belirtmek için sayıların sonuna, maddeleri gösteren rakam veya harflerden sonra ve tarihlerin yazılışında sayıları birbirinden ayırmak amacıyla kullanılır.
- **Virgül:** Birbiri ardına sıralanan kelime grupları ve eş görevli kelimeler arasında kullanılır.
- **Soru İşareti:** Soru bildiren cümle veya sözcüklerin sonuna konur. Soru eki veya sözü içeren ya da soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonunda bulunur.
- **Ünlem İşareti:** Sevinç, acı, korku, şaşma ve kıvanç gibi duyguları anlatan cümle ya da sözlerin sonunda kullanılır. Ayrıca seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra da konur.
- **Kesme İşareti:** Özel adlara gelen ekleri ayırmada kullanılır.
- **Kısa Çizgi:** Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonunda kelimenin doğru şekilde hecelenerek bölünmesinden sonra kullanılır.
- **Uzun Çizgi:** Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek amacıyla kullanılır. Konuşma çizgisi olarak da belirtilebilir.

Bu araştırmada 2. sınıf öğrencileriyle çalışılmıştır. Bu bağlamda ilkokul 2. sınıf düzeyinde yazım ve noktalama kuralları bilgisi kazanımlarına ait açıklamalar şu Şekildedir (Karadağ, 2019):

- Özel adların ilk harfinin büyük harfle yazılacağını ve ze adlara gelen eklerin kesme işareti ile ayrılacağını bilmek.
- Cümlenin ilk harfinin büyük harfle yazılması gerektiğini bilmek.
- Cümlenin sonuna, cümlenin uygunluğuna göre nokta, soru işareti, nlemi koyması gerektiğini bilmek.
- Virgln sıralama amacı ile kullanıldığını bilmek.
- Satır sonuna sığmayan kelimeleri hecesine uygun bölmesi gerektiğini bilmek.
- Soru ekinin ayrı yazıldığını bilmek.
- Noktalama işaretlerine dikkat ederek okuyabilmek.
- Noktalama işaretlerine dikkat ederek yazabilmek.
- Sözlük ve yazım kılavuzlarından faydalanabilmek.

2.1.6. Yazmayı Etkileyen Etmenler

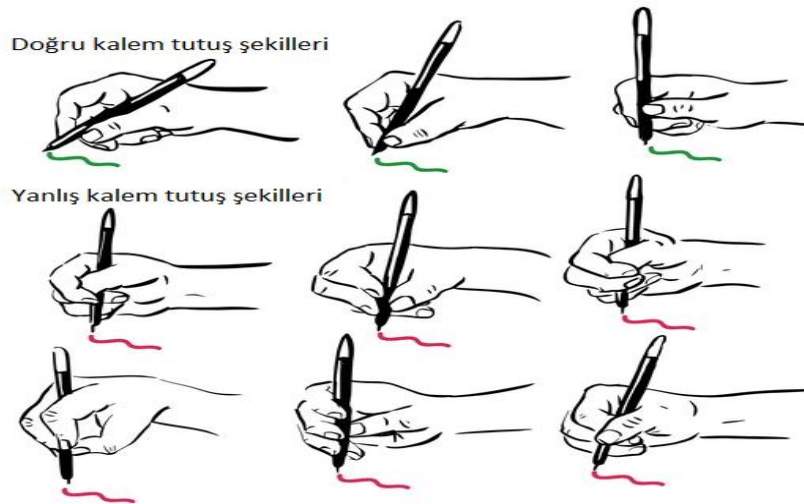
ğrencide yazma çalışmalarına başlamadan önce; görsel algı, görsel uzamsal ilişkiler, görsel-motor becerisi, el göz koordinasyonu ve hatırlama gibi temel hazırbulunuşluk unsurlarının gereken düzeyde olması gerekir (Yılar, 2019: 79). Öğrencilerin bilişsel ve zihinsel süreçler kadar fiziksel olarak da yazmaya hazır olması gerekmektedir. (Coşkun, 2019). Yazmayı etkileyen unsurlar beden hareketleri, materyal, kağıt pozisyonu, harflerin Şekilleri, el tercihi, çizgi takibi, boşluklar ve yazma hızı Şeklinde sınıflandırılmıştır.

2.1.6.1. Beden Hareketleri

Beden hareketleri, yazmada fiziksel bileşeni oluşturan önemli bir etkindir. Kişinin zihinsel ve bilişsel yönden yazmaya hazır olması kadar fiziksel yönden de hazır olması gerekmektedir. Öğrencilerin motor becerileri etkili bir Şekilde gerçekleştirebilmeleri kas gelişimleriyle doğru orantılıdır (Karadağ, 2019: 52). Beden hareketleri olarak el-kol hareketleri, kalem tutma biçimi ve oturuş Şekli üzerinde durulmaktadır. Yazı hareketi el, el bileği ve eklemleri, dirsek, kol, omuz hareketleri ile gerçekleştirilir. El- kol hareketleri kapsamında eli sağa, sola, aşağı, yukarı hareket ettirebilme ve kalem üzerinde baskıyı kontrol edebilme kabiliyetine sahip olunmalıdır. Öğrencilerin kaba ve ince motor

becerileri yazma eylemini çok etkilemektedir. Bundan dolayı öğretmenlerin çocukların ince motor becerilerini gözlemlemeleri ve geliştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar yapması gerekmektedir (Coşkun, 2019: 160).

Yazı öğretiminde kalem tutma alışkanlığı öğrencinin bir ömür yazma becerisine etki etmektedir. Öğrencilerin kalemi yanlış bir şekilde tutması, ellerinin çok çabuk yorulmasına, yazının okunaksız yazılmasına ve parmaklarda oluşabilecek deformasyonlara neden olabilmektedir. Öğrencilerin yazı yazdıkları zaman kalemi baş, işaret ve orta parmakları arasında kolaylıkla serbest bir şekilde tutmalarına ve işaret parmağına veya kaleme aşırı baskı uygulamadan yazmalarına dikkat edilmelidir. Yazı yazmak için kalemi doğru bir şekilde tutmak önem arz etmektedir. Kalem, parmaklar ile çok sıkılmadan ve bileği zorlamayacak şekilde tutulmalıdır. Öğrenciler, yazı yazarken kâğıdı, yazdığı el doğrultusunda eğimli tutmayı tercih edebilir. Bu durumda yazı kolaylığı açısından kâğıt tutuşu konusunda esnek davranılmalıdır (MEB, 2019).

Şekil 3. Doğru ve yanlış kalem tutuş şekilleri

Kalem tutmanın farklı şekilleri vardır ancak çoğunlukla doğru bulunan kalemin üç parmakla tutulması olmuştur. Kalem üç parmakla birlikte işaret parmağı ve başparmağın yumuşak uç bölümüne birbirine denk gelecek şekilde, kalemin tutulacak yerine yerleştirilip orta parmağın uç bölümü ile desteklenecek şekilde tutulması gerektiği belirtilmektedir (Coşkun, 2019: 166).

Yazı yazarken oturuş biçimi de çok önemlidir. Diğer tüm motorsal hareketlerin doğru bir şekilde uygulanması için oturma pozisyonunun doğru olması gerekir. Oturma pozisyonu uygunluğu açısından ayaklar yere düz basmalı, bel dik ve sırt hafif öne eğik

olmalıdır. Sağ ve sol ele göre kalem tutma ve serbest eller tarafından defterin kontrol edilmesi gerekmektedir. Kâğıt yazı yazan kol ile paralel durumda olmalı, kalemin arkası yazı yazan elin omzunu işaret ediyor olmalıdır (Akyol, 2020: 70). Öğrenciler okuma yaparken ya da yazı yazarken; göğüslerini yazı masasına dayamamalı, her iki kolun üçte ikisi masa üzerinde durmalı, ayaklar rahat bir şekilde yan yana yere basıyor olmalıdır. Göz ile materyal arasındaki uzaklığın 25-30 cm olması gerekmektedir (MEB, 2019: 12). Bu uzaklığa dikkat edilerek öğrenciler okuma yazma sürecinin ilk aşamalarında sık sık uyarılmalıdır. Yazı yazarken oturma pozisyonlarından en çok tercih edileni, öğrencinin masanın tam karşısında oturduğu, sağ veya tercihe göre sol kolunun 90 derecelik açıyla sıranın üzerinde dururken, yine tercihe göre sağ veya sol kolunun yazı yazılacak materyali tutacak şekilde olmasıdır (Başaran ve Karatay, 2005). Masa ve sıranın boyunun öğrenciye uygun olması, masanın ve sıranın yüksekliğinin uyumlu olması gerekmektedir. Öğrenci bu durumda kol ve dirseğinden destek alarak daha rahat yazabilecektir (Coşkun, 2019: 157).

2.1.6.2. Materyal

Yazı yazılacak kâğıt ve kalemin uygun nitelikte olması gerekmektedir. Kâğıdın yazmaya ve silmeye uygun incelikte ve renkte olması, kalemin ise kaliteli ele uygun kalınlıkta ve uzunlukta, yumuşak kalemlerin olmasına dikkat edilmelidir (Güneş, 2020: 10-12). Öğretmenler velileri kalem, silgi, kalemtraş malzemelerinin alımı konusunda bilgilendirebilir. Çok sert kalemler yazı yazarken hareket ettirilemez ve ucu kırılabilir. Yüzeyi düzgün olamayan kâğıtlar ise kalemin hareketlerini zorlaştırarak çocuğun çabuk yorulmasına sebep olabilir. Ayrıca yazıdaki yanlışlıkları düzeltmek amacıyla kullanılan silgi de yazının sayfa üzerinden kolayca silinmesini sağlar nitelikte yumuşak olmalıdır (Akyol, 2020: 66). Sert ve silmesi zor silgiler ise öğrencilerin silerken defter sayfalarını yırtmaya neden olabilir.

2.1.6.3. Kâğıt Pozisyonu

Yazı yazarken kâğıdın pozisyonu da çok önemlidir. Kullanılan kâğıt ve kâğıdın tutulma pozisyonu güzel yazmada etkilidir. Bu yüzden yazı öğretimine başlanmasından itibaren öğretmen öğrencilere yazma sırasında kâğıdın ya da defterin nasıl tutulacağı konusuna yer vermelidir. Kâğıt veya defterin masa üzerinde öğrencinin önünde ve öğrenciye paralel şekilde yerleştirilmesi gerekmektedir (Coşkun, 2019: 172). El

tercihlerine göre, yazma becerilerinin gelişmesiyle birlikte yazı defterleri 30-40 derece sağa veya sola yatık kaydırılabilir (Karadağ, 2019: 54).

2.1.6.4. Harflerin Şekilleri

Harflerin şekilleri yazım yönü, okunaklılık ve estetik görünüm için büyük önem taşımaktadır. Bundan dolayı öğrencilerin harf şeklini doğru bir biçimde öğrenmeleri ve yazmaları konusunda öğretmenlerin rehberlik etmesi ve süreci yeterli etkinlik ve alıştırmalarla planlaması gerekmektedir.

Harflerin başlangıç ve bitiş yerleri, alt ve üst uzantıları, harflerin yönleri, hareket sırası ve sayısı öğrencilere doğru bir biçimde kavratılmalıdır. Çocuğun harfleri hızlı ve doğru bir şekilde zihinde canlandırarak yazabilmeleri bu aşamada yapılan etkinlik ve alıştırmalarla sağlanmalıdır. Öğretmen, öğrencilerin harflerin başlangıç ve bitiş noktalarına, alt üst uzantılarına, kâğıt üzerindeki çizgi takibine dikkat ederek yazmasını sağlamalı ve geri dönütlerde bulunmalıdır (Akyol, 2020: 62).

Öğretmenler benzer harf biçimlerine dikkat çekerek, öğrencilerin bu harfler arasındaki ayrımı yapabilmelerini sağlamalıdır. a-e, o-ö, u-ü, ı-î, c-ç, s-ş, t-f, p-g, b-d gibi sıkça karıştırılan harflerin öğretiminde harflerin birbiriyle ilişkileri, harf uzantılarının yönleri, noktalı harflerin noktalarının konumlandırılması gibi özellikler dikkatli bir şekilde kavratılmalıdır (Karadağ, 2019: 56).

2.1.6.5. El Tercihi

Öğrencilerin yazı yazarken hangi elini tercih edeceği konusu öğrencilere bırakılmalıdır. Solaklık olarak tabir edilen durumun olup olmadığını tespit etmek için öğretmenin aileyle görüşmesi ve gözlemlerde bulunması gerekir. Öğretmen, sol elini kullanan öğrencilerin sağ elini kullanmaları için ısrar etmemelidir (Yılar, 2019: 85). Sağ veya sol el tercihi, yazmada probleme yol açmaz ancak iki ellilik çeşitli sorunlara neden olabilir. Bu durumda öğretmen çeşitli etkinlikler yaparak öğrencinin etkin olarak kullandığı eli tespit edebilir. Sol elini kullanan öğrenciler için öğretmenin yazma yönünü sol ele uygun ayrı göstermesi ve öğrencinin tahtada pratik yapması sağlanmalıdır (Akyol, 2020: 60).

2.1.6.6. Çizgi Takibi

Yazma sürecini biçimsel olarak etkileyen en önemli etkenlerinden biride yazının satır çizgisi takibinde yazılmasıdır. Yazının konumlandırılması gereken alt ve üst çizgiyi takip ederek satır içine yazması sağlanmalıdır. Çizgiyi doğru bir şekilde takip edememekte çocuklarda görülen önemli sorunlar arasında yer almaktadır. Yazıyı üst çizgiye yakın ya da alt çizginin üzerine yazmak, yazının üzerinde yatay çizgi çizilmiş görüntüsü oluşmasına neden olur (Akyol, 2020: 72). Öğretmen, öğrencilerin yazı yazarken satır çizgisini takip etmelerini sağlamalı, çizginin altına veya üstüne yazan öğrencileri belirleyerek uygun alıştıırma ve tekrarlarla bulunmalıdır (Coşkun, 2019)

2.1.6.7. Boşluklar

Yazıda harfler, kelimeler, cümleler arasındaki ve satır kenarlarındaki boşluklara dikkat edilmesi gerekir. Estetik açıdan, biçim ve okunabilirlik açısından boşluklar önem arz etmektedir. İlk olarak sayfa kenarında ne kadar boşluk bırakılması vurgulanmalı, sonrasında ise sırasıyla harfler, kelimeler, cümleler ve en son da satır arası boşluklara dikkat çekerek gerekli uyarı ve etkinliklerle boşluklar vurgulanmalıdır (Akyol, 2020: 61).

2.1.6.8. Yazma Hızı

Verilen zaman diliminde yazılan harf sayısı yazma hızını belirler. Yazma hızının geliştirilmesi, yazma alıştıırmalarının düzenli olarak yapılmasına bağlıdır (Akyol, 2020: 72). Öğrencinin yazı yazma hızı arttıkça yazının okunaklılığı ve estetik görüntüsü bozulmaya başlayabilir ya da gereğinden yavaş yazan öğrenciler sınıfın gerisinde kalabilir. Ne olursa olsun öğrencinin bu hızını ayarlayabilmesine fırsat tanınmalı, okunaklı ve güzel yazması için bilgilendirilerek, zamanla hızlandırılması sağlanmalıdır (Coşkun, 2019).

Tüm bu etmenler dışında yazı yazmayı etkileyen ve öğretim sürecinde karşılaşılan, yazım yönünün yanlış gözlenmesi, algısal sorunlar, görme problemi, bıkkınlık ve devamsızlık gibi birçok sorun bulunmaktadır (Sassoon, 2003: 102). Öğretmen bu sorunları gözlemlemeli ve çözmeye çalışmalıdır. Öğrencileri doğru gözlemleyerek ve onlara dönütlerde bulunarak problemi saptamalı, öğrencinin yazma becerisini düzenlemesine ve geliştirmesine yardımcı olmalıdır.

2.1.7. Yazma Güçlüğü

Yazı yazma sürecinde yeterli fiziksel ve zihinsel gelişimi tamamlayamamış bireyler almaları gereken eğitim-öğretim sürecinden mahrum kaldıklarında yazma güçlükleriyle karşılaşmaktadır. Yazma güçlüğü, okunaksız el yazısı, yazım yanlışları, harfleri uygun aralıkta yazmama, cümle kurmada zorlanma, hecelemede zorlanma, harf ve hece atlama, kelimeleri yanlış ve eksik yazma, yavaş yazma, cümleleri satıra sığdıramama, anlamlı ifadeler yazamama ve paragraf oluşturamama gibi pek çok sorunu içermektedir (Kuşdemir, 2018: 246). Normal zekâ düzeyine sahip çocuklarda da görülen yazma güçlüğü, nörolojik bir sebebi olmayan mekanik yazma becerisi ile ilgili öğrenme bozukluğu olarak ifade edilebilir (Hamstra ve Blöte, 1993).

Yazma dönemi boyunca karşılaşılmış olan belirli güçlükler içerisinde; dikkat dağılması sorunları, yazının kâğıt yüzeyine yerleştirilmesiyle ilgili sorunlar, görsel ve algısal hafıza ile ilgili sorunlar, bilişsel sorunlar ve motorsal problemler sayılabilir. Yazmaya gerekli olan dikkati veremeyen öğrenciler, yazma etkinliklerine gerekli zaman sürecinde başlayamazlar ve bu öğrencilerin dikkatleri kolay bir şekilde dağılabilir. Yazılarının genellikle okunaksız ve yazma hızlarının gereğinden hızlı ya da yavaş olduğu gözlenen bu öğrenciler, çok kolay hatalar yaparak yeterli bir yazı planı elde edemezler. Yazıyı kâğıt üzerine yerleştiremeyen ve bu konuda problem yaşayan öğrenciler çizgiye, harf, kelime ve cümle arasındaki boşluklar ile kenar boşluklarına dikkat etmezler ayrıca sözcükleri hatalı heceler, paragraf başlarında problem yaşar ve başlığı uygun konumlandıramayabilirler. Harfleri yanlış biçimde yazmamak, harfleri birbirlerine benzetmek, heceleri doğru sıralayamamak, cümle ve paragraflar arası geçişi düzenleme problemlerine sebep olur. Sözcük bilgisinin zayıflığı, sözcüklerin hatalı yazılması, imla ve dil bilgisi hataları ise hafıza sorunu olduğunun göstergesidir. Çok kısa paragraf ya da cümle yazmak, hızlı yazamama, yanlış kalem tutma, harfleri doğru ve eğik yazamama, motorsal meseleler olarak açıklanmaktadır (Akyol, 2012).

İlköğretimin ilk dönemlerinde çocuklara kurallara ve şekillere uygun bir şekilde yazı yazma becerisi kazandırılması amaç edinilmektedir. Ancak bir öğrenci harfleri doğru yazamıyorsa, harflerin alt-üst uzantılarını uygun şekilde yazamıyorsa, yazı yazarken elini sıra veya masa üzerine uygun bir şekilde konumlandıramıyorsa, kalemi doğru şekilde parmakları ile tutamıyorsa, çok hızlı veya yavaş yazıyorsa, sayfa üzerinde temiz olmayan ve düzensiz bir yazı çalışması sergiliyorsa ve satırı gerektiği şekilde takip etmekte zorlanıyorsa, bu öğrenci sınıf içi çalışmalarında okunaklı yazı örneği ortaya koyamaz

(Akyol, 2020: 73-74). Belirtilen bu güçlükleri yaşayan öğrenci yazmayla beraber diğer akademik becerilerinde de sorun yaşayabilir. Yazma güçlüğü yaşayan öğrencilerin belirlenmesi, desteklenmesi öğrencinin yazma becerisini kazanması ve akademik gelişimi için önemli süreçler olabilir.

2.1.8. Yazma Hataları

Literatürde yazma hataları farklı şekillerde gruplandırılmıştır. Erden, Kurdoğlu ve Uslu (2002) yazma hatalarını, “Harf atlama, sözcük atlama, hece atlama, ters yazma, harf karıştırma, birleşik yazma, hece ayırma, sözcük ekleme, sözcüğü yanlış bir şekilde yazma, imla yanlışları, yavaş yazma ve yazamama” şeklinde sınıflandırmıştır. Taşkaya (2020) ise yazma yanlışları olarak ifade ettiği yazma hatalarını; “Ekleme, atlama, karıştırma, bölme, bozma, harfleri hatalı bağlama, yanlış yazma, noktalama işaretlerine dikkat etmeme, birleştirme, hatalı yerleştirme, yavaş yazma, okunaksız yazma, düzensiz yazma, ters yazma ve anlam bütünlüğünün sağlanmaması” şeklinde sınıflandırmıştır. Bay (2010) yazma hatalarını: “yazı yönü, yazı büyüklüğü, satır çizgilerine yazma, kelimeler arası boşluk, harflerin yazılış biçimi ve temiz yazmama” olarak sıralamıştır. Alyıldız (2011) yazma hatalarını: “Harfleri uygun yere yazamamaya bağlı hatalar, eksik veya yanlış yazmaya bağlı hatalar, yazım kurallarına uymamaya bağlı hatalar, yazının yönüne bağlı hatalar, yazının büyüklüğüne bağlı hatalar, bırakılan boşluklara bağlı hatalar ve sayfa düzenine bağlı hatalar” şeklinde gruplamıştır.

Literatürdeki yazma hatalarına ilişkin sınıflamalar farklılaşsa da benzer sorunlar üzerinde durulmaktadır. Aşağıda bu hatalara yönelik açıklamalar yer almaktadır:

Ekleme: Yazılacak metne, metinde bulunmayan harf, hece, kelime veya cümlenin eklenerek yazılmasıdır. Bir yazının bu şekilde yazılması kelimenin veya cümlenin anlamının bozulmasına yol açabilir. Yazmada ekleme hatalarının görülmesi, seslerin öğrenciler tarafından tam olarak öğrenmemesinden kaynaklı olabilir (Taşkaya, 2020: 267)

Atlama: Yazılacak metinde harf, hece veya kelimenin atlanarak yazılmasıdır. (Erden, Kurdoğlu, Uslu, 2002).Yazmada dikkatsiz ve aceleci davranıldığında metnin bazı yerlerinin yazılmadan geçildiği ve atlandığı gözlemlenebilir. Atlama yapılarak yazılan yazılarda yine anlam sorunu ortaya çıkacaktır.

Karıştırma: Zihinsel ve fiziksel bir süreç olan yazma, dikkat isteyen bir beceridir. Ancak bazı öğrenciler dikkati yeterince sağlayamamaktadır. Bu nedenle benzer harflerin yazıda

karıştırılması gözlemlenebilir. Bazen yazılacak harf başka harfle karışabilir. Okumayı yeni öğrenmiş olan öğrencilerin karşılaşmış oldukları öğrenme sorunlarının başında alfabede yer alan birbirine benzer birtakım harfleri karıştırmaları gelmektedir. “öncelikle birbirinin simetriği olan b-d, m-n, u-n gibi harfleri öğrenmede zorluk yaşayan öğrenciler genel olarak bu harfleri ters bir şekilde idrak ederler. Birbirlerinin simetriği olmasalar da f-t, c-e, a-o, c-ç, s-ş gibi birtakım harflerin yazılışları da birbirleri ile karıştırılabilmektedir. Birbirlerine benzer harflerin karıştırılma sorunu çocuğun dikkatsiz oluşundan bazen de ilgisizliğinden kaynaklanabilir.” (Gülerer ve Batur, 2004)

Bölme: Hece ve kelimelerin uygun olmayan şekilde bölünmesi, bir yazma hatasıdır. Yanlış yerden bölme, satır sonunda ki son kelime veya cümle içinde her hangi bir yerde bölme yapılabilir. Bu hata, heceleme bilmemeden, okuma yetersizliğinden veya dikkat eksikliğinden kaynaklanabilir.

Bozma: Her harfin uygun bir yazma şekli vardır. Yazma yapılırken bu şekle dikkat edilerek yazılmalıdır. Harflerin şekilleri yanlış veya dikkatsiz yazıldığında başkası tarafından okunması zorlaşabilir.

Harfleri Hatalı Bağlama: El yazısında görülen bu hata, harflerin birbirine bağlantı noktalarından kaynaklıdır. Harfin bittiği noktadan diğer harfin başladığı noktaya kadar devam eder. El yazısı öğretiminde harfler arası bağlantı çok önemlidir. Öğrencilerin bu hatayı fazlaca yapmalarının sebeplerinden biri de harfin başlama ve bitiş şeklini yeterince öğrenmemiş olmalarıdır. Dik temel yazıda bu hata aranmaz.

Yanlış Yazma: Yanlış yazma, yazılması gereken kelimelerin yerine ilgisiz kelimeler yazılmasından kaynaklanır. Bu hata metnin anlamını bozar. Bu durumun sebebi yazılacak kelimenin hatırlanmamasından kaynaklı olabilir. Yanlış yazan öğrenciye öğretmen, örnekler yazarak anında geri dönüt sağlamalıdır, eğer yanlış devam ederse öğretmen buna yönelik önlem almalı ve bu konunun üzerinde durmalıdır.

Noktalama İşaretlerine Dikkat Etmeme: Yazılı bir metinde cümlenin nerede başlayıp nerede bittiği noktalama işaretleri sayesinde anlaşılır. Bu yüzden noktalama işaretleri cümlenin anlamı için çok önemlidir. Yazının noktalama işaretlerine uyularak yazılması yazı düzeni ve anlamı için gereklidir. Ancak bazı öğrenciler noktalama işaretlerine dikkat etmeden yazmaktadır. Öğrencilerin bu hatayı sık yapmalarının sebebi, noktalama işaretlerine özen göstermemeleri veya noktalama işaretlerine gerek duymamalarından kaynaklanabilir. Noktalama işaretleri birinci sınıftan itibaren yazma eğitimi için

gereklidir. Öğretmen hatalara dikkat etmeli ve noktalama işaretlerinin önemini vurgulamalıdır.

Birleştirme: Hem dik hem de bitişik eğik el yazısında görülen bu hata, harfleri üst üste yazarak birleştirmeden kaynaklanır. Bu hata acele veya dikkatsizlikten kaynaklanabilir. Öğrenciler bu yazıyı okurken kendi yazıları olduğu için hatayı görmezden gelebilir veya fark edemeyebilir.

Hatalı Yerleştirme: Yazının kâğıt üzerine düzenli bir şekilde yerleştirilmesi ilkokulun ilk gününden itibaren üzerinde durulan bir konudur. Ancak öğrencilerin tahtaya yazıkları ve ya kılavuz çizgi üzerine yazdıkları yazıda bu hatayı çoğunlukla yaptıkları görülebilir. Yazının yazılması gereken alanın dışına yazılması ilk okuma yazma aşamasında en sık rastlanan hatalardan biridir.

Yavaş Yazma: Yazma hızı sınıf düzeyine göre değişkenlik gösterebilir. Yazma hızının ölçülebilmesinde çocuğun bir dakikada yazdığı kelime sayısı esas alınabilir. Ancak bu durum, Türkçede uzun kelimeli cümlelerin sık kullanılmasından dolayı yanıltıcı olabilir. Bu nedenle yazmada bir dakikada yazılan harf sayısı esas alınabilir.

Okunaksız Yazma: Öğrencilerin yazısının bir başkası tarafından okunamaması, sık karşılaşılan bir sorundur. Hatta bazı yazıları yazıyı yazan kişi dahi okuyamayabilir. Bu sorunla yazıya ilk geçildiği aylarda karşılaşılabileceği gibi üst sınıflarda da karşılaşılabılır. Böyle durumlarda, öğretmen okunaksız yazan öğrencileri tespit etmeli ve bunun nedenlerini araştırmalıdır. Ayrıca yazıda birçok harf mi yoksa kelime veya cümlenin tamamında hata olup olmadığını tespit etmelidir. Okunaksız yazmanın temelinde de diğer hatalarda olduğu gibi dikkatsizlik, acelecilik gelmektedir (Akyol, 2019). Okunaksız yazan öğrencilerin çoğu yazmaya gereken önemi vermemektedir. Yazının okunaksız olması görüntüsünün çirkin olmasına ve kişinin anlatmak istediğini doğru ve anlaşılır şekilde anlatamamasına yol açabilir.

Düzensiz Yazma: Yazının düzensiz ve dağınık yazılması güzel görünememesine neden olabilir. Yazılan harflerin boyutunun farklı olması yazının görüntüsünde bozukluğa neden olur. Harfler ve kelimeler arasında gereken boşluğun az ya da çok verilmesi bir yazım hatasıdır. Düzensiz yazan öğrencilerin yazısında dengesizlik görülebilir. Düzensiz yazanlar aynı satırda düzgün bir şekilde yazarken alt satırda hatalı yazmaya başlayabilir.

Ters Yazma: Kelimelerin ayna görüntüsünün yazılmasıdır. Örneğin “ay” yerine “ya”, “altı” yerine “atlı” yazılmasıdır. Ters yazmaya genellikle birbirine benzeyen ve kısa kelimelerde daha çok rastlanır (Erden, Kurdoğlu, Uslu, 2002).

Anlam Bütünlüğünün Sağlanmaması: Yazma hataları ilk okuma yazma sırasında iki şekilde incelenmiştir. Birincisi yazının şekilsel olarak hatalı olması, ikincisi yazının anlamsal olarak hatalı olmasıdır. İlkokulun ilk yıllarında yazıya henüz şekilsel olarak önem verilse de anlam kurmaya dönük çalışmalarda yapılabilir. Anlam ve mantık yazıda aranan en önemli özelliklerdir. İlerleyen sınıf düzeylerinde yazının anlamının olması, doğru bir akış ve mantıklı ifadelerle yazılması beklenir. Yazıyı okuyan kişinin metnin anlamsal bütünlüğünü algılaması çok önemlidir (Taşkaya, 2020).

2.2. İlgili Araştırmalar

Yapılan çalışmalara bakıldığında yazma güçlüğü gidermeye yönelik az sayıda çalışma olduğu görülebilir. Yazma hatalarını belirlemeye yönelik çalışmaların yoğunlukta olduğu ayrıca okuma ve yazma güçlüğü birlikte ele alındığı görülmüştür. Genellikle eylem çalışması olarak yürütülen çalışmaların yanı sıra farklı yöntemlerin kullanıldığı çalışmalara rastlamak mümkündür. Ayrıca yazma güçlüğü alanında öğretmenlerle de çalışmalar yürütüldüğü ve öğretmenlerin konu hakkındaki bilgi birikimlerinin tespit edilmeye çalışıldığı görülmektedir. Yazma güçlüğü ile ilgili yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu bitişik eğik yazı ile ilgili yazma güçlüklerini kapsamaktadır.

Alkan (2021), öğrenme güçlüğü tanısı almış yazma güçlüğü (disgrafi) sorunu yaşayan 3.sınıf öğrencilerinin yanlış yazılan kelimeleri cümlede kullanmaları şeklinde ortaya çıkan yazma hatalarını gidermeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda kopya, dikte metinlerinden yazma ve karıştırılan harfin geçtiği kelimeyi cümlede kullanma etkinlikleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda disgrafi sorunu yaşayan öğrencilere özgü mükerrer yazma, binişiklik, ekleme, eksiltme, ayırma ve değiştirme yazma hatalarının yapıldığı belirlenmiştir. Yapılan etkinlikler sonucunda ise harf karıştırma hatalarının azaldığı belirtilmiştir.

Gök ve Baş (2020) 1. sınıf öğrencilerinin dik temel yazılarının okunaklılığı üzerine gerçekleştirdiği araştırmasında, okunaklılık ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyete, sosyo-ekonomik düzeye, akademik başarı düzeyine ve kullanılan defter türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeye çalışmıştır. Birinci sınıf düzeyinde 136

öğrencinin yazıları incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin dik temel yazılarının biçim boyutu dışında diğer tüm boyutlarda ve toplam puan açısından orta düzeyde okunaklı olduğu görülmüştür. Bununla birlikte öğrencilerin ölçekten aldıkları puanların cinsiyete göre boşluk, ebat, biçim alt boyutlarında ve toplam puan açısından kız öğrenciler lehine, başarı düzeyine göre ise tüm alt boyutlarda ve toplam puanda başarılı öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği, sosyo-ekonomik düzeye ve kullanılan defter türüne göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür.

Ulu (2019), ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin dik temel yazılarını okunaklılık ve yazım hataları açısından incelemiştir. Tarama modeline göre tasarlanan araştırma, Afyonkarahisar’da 92 katılımcıdan oluşan ilkokul birinci sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin dik temel yazıları “Çok Boyutlu Okunaklılık Ölçeği” ve “Yazım Hataları Formu” ile değerlendirilmiştir. Araştırmada betimleyici istatistikler frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma yoluyla hesaplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin dik temel yazıları boşluk, ebat, biçim ve çizgi takibi açısından orta düzeyde okunaklı bulunmuştur. Öğrencilerin yazım hataları değerlendirildiğinde en fazla imla hataları yaptıkları tespit edilirken sırasıyla harf atlama/ekleme, hece atlama/ekleme, harf karıştırma, sözcük atlama/ekleme, satır sonu hece ayırma, kelimeleri bitişik/ayrı yazma, sözcüğü yanlış yazma, ters yazma açısından hata yaptıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin dik temel yazılarına ilişkin okunabilirlik toplam puanları ile yazım hataları toplam puanları arasında negatif yönde ve anlamlı ilişki belirlenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretmenlerin küçük sınıflardan itibaren okunaklı yazı yazamayan öğrencileri belirleyerek ortaya çıkacak yazma güçlüğü sorunlarını engellemeye çalışılabileceği önerilmiştir.

Karataş (2019), ilkokulda yazma güçlüğüne yönelik eylem araştırmasında, yazma güçlüğü yaşayan öğrencilerin bazı yöntem ve tekniklerle yaşadıklarının sorun ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalarda bulunmuştur. Çalışmayı 2. sınıfa devam eden 6 öğrenci ile yaklaşık 53 ders saati süresince gerçekleştirmiştir. Katılımcıların yazma güçlüğüne gidermek amacıyla “*Tekrarlı Dikte ve Motivasyon Uygulamaları*” kullanılmıştır. Bu uygulama doğrultusunda ilk olarak katılımcılar için bire bir görüşme tekniği kullanarak “*Motivasyon Sağlama Çalışmaları*” yapmıştır. Yazma becerilerini katılımcıların uygulama önce ve uygulama sonrası yapmış oldukları etkinlikleri karşılaştırarak incelenmiştir. Yıldız ve Ateş’in (2010) geliştirdikleri Çok Boyutlu Okunaklılık Ölçeği kullanılarak elde ettiği yazma çalışma verilerini

karşılaştırarak değerlendirmiştir. Yapılan çalışma sonucunda yazma güçlüğü'nün giderilmesine yönelik yapılan harf, kelime, cümle ve metin dikte etkinliklerinin, öğrencilerin yazma güçlüğü'nü gidermede olumlu bir katkıya sahip olduğu belirtilmektedir.

Akyol ve Sever (2019), okuma ve yazma güçlüğü çeken ikinci sınıf öğrencisinin Fernald yöntemi, yankılı ve tekrarlı okuma stratejileri ile okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik eylem araştırmasını uyguladıkları çalışmalarında; öğrencinin okuma ve yazma güçlüğü'nü giderilmeye çalışmışlardır. Fernald yönteminin çoklu algıya göre belirlenen aşamaları; kelimeye dikkatlice bakılması ve tekrar edilmesi, kelimenin söylendiği gibi yazılıp yazılmadığının kontrol edilmesi, gözlerin kapatılarak kelimenin zihinsel biçiminin oluşturulması, kelimenin tüm kısımlarından emin olunduktan sonra kelimenin üzerinin kapatılarak yazılması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Bu aşamalardan sonra gün içerisinde kelimelerin zihinden yazılması ve kâğıdın arkasına tekrar yazdırılarak tekrar çalışmaları yaptırılmaktadır. Yazma çalışmaları bitişik eğik yazı örnekleri öncesi ve sonrası etkinliklerini kapsamaktadır. Yazma güçlüğü'nün teşhisi ve uygulama sonrası kontrolü için Çok Boyutlu Okunaklılık Ölçeği (ÇBOÖ) kullanılmıştır. Çalışma toplamda 60 saatte tamamlanmış ve sonuçlar incelendiğinde, Fernald Yönteminin uygulanması ile yazma güçlüğü sorununun ÇBOÖ' ye göre bir puan ilerleme kat ettiği belirtilmiştir.

Akyol ve Çetinkaya Özdemir (2018) bitişik eğik yazıda yazma güçlüğü yaşayan ilkökul üçüncü sınıf öğrencisinin el yazısı okunaklılığını geliştirmeyi hedeflediği eylem araştırmasında işitsel, görsel ya da zihinsel açıdan sorunu olmayan ancak öğrenme güçlüğü yaşayan bir ilkökul üçüncü sınıf öğrencisi ile çalışmışlardır. Uygulama öncesi ve sonrası kopyalama ve dikte çalışmaları yapılarak yazı becerisinin geliştirilmesi amaçlanan çalışmada, değerlendirmeler; Çok Boyutlu Okunaklılık Ölçeği ve Yazım Hataları Formu ile yapılmıştır. Çalışma sonucunda öğrencinin yazı okunaklılığının orta düzeye ulaştığı ve çalışmanın başarılı olduğu belirtilmiştir. Çalışma yazma güçlüğü'nün giderilmesinde öğretmenlerinin desteğinin büyük yarar sağlayacağı ve yazma sorunlarına ilişkin geliştirilen bireysel uygulamaların öğrencilerin sorunlarına çözüm olabileceğini göstermektedir.

Kuşdemir, Kurban ve Bulut'un (2018) yazma güçlüğü çeken bir öğrenci ile ilgili eylem araştırmaları üçüncü sınıf düzeyinde bir öğrencinin yazı yazmada yaşadığı problemleri belirleme ve bunları yok etmek adına yapılmıştır. Zihinsel, fiziksel ve herhangi bir sağlık

sorunu olmayan, yazma güçlüğü çeken bir öğrencinin 8 haftalık yazma programı neticesinde gelişimi değerlendirilmiştir. Yazma becerisi ile ilgili inceleme ve değerlendirme yapabilmek için kopyalama ve dikte metinleri, bu metinlerin okunaklılık seviyesini idrak etmek adına Çok Boyutlu Okunaklılık ölçeği ve Yazı Okunaklılığı Hata Tespit Formundan aldığı puanlar değerlendirmeye alınmıştır. Bitişik eğik yazı yöntemiyle yazılan el yazıları değerlendirilmiş elde edilen hatalar doğrultusunda öğrenciye; harflerin şekil çalışması, bakarak yazma (harf, kelime, cümle), dikte çalışmaları plan dâhili yapılarak tekrar değerlendirilmiştir. Uygulama sonucunda yazma becerisi ve yazı okunaklılığında gelişme sağlandığı belirtilmiştir. Ayrıca çalışmada, yazma güçlüğüne giderilmesi için öğrencinin istekli hale getirilmesi, gelişimin devamlılığının ve kalıcılığının sağlanması vurgulanmıştır.

Aydın ve Cavkaytar (2018), yazma güçlüğü görülen öğrencilerin el yazısı okunaklılık düzeylerinin artırılmasında ipucunun giderek artırılması uygulamasıyla sunulan öğretimin etkinlikleri çalışması; yetersizlik tanısı almamış fakat öğrenme güçlüğü yaşayan iki öğrencinin yazma güçlüğüne gidermeye yöneliktir. Okunaklılık düzeylerinin artırılması ile ilgili yaptıkları çalışmada; ilk olarak Yıldız ve Ateş'in (2010) geliştirdikleri Çok Boyutlu Okunaklılık Ölçeği kullanılarak yazma güçlüğü teşhisi yapılmıştır. Uygulama süreci dört basamağa ayrılarak planlı bir şekilde uygulanmıştır. Başlama Düzeyi Evresinde, kısa şiir ve metinlerden yararlanılmıştır. Öğretim oturumlarında verilen metin ve şiirler yazılırken öğrencinin yanlış yapması durumunda anında düzeltme yapılarak, öğrenciye doğru yazım ile ilgili ipuçları verilmiştir. Sonraki evre olan genelleme evresinde ise farklı yazı defterleri ve metinler kullanılmıştır. Son evre olan İzleme Oturumları evresinde ise, öğrencinin öğretilen yazma becerilerini kendi başına uygulayıp uygulayamadığı belirlenmiştir. Araştırma bulguları; ipucunun giderek çoğaltılması yöntemiyle yapılan kopyalama metin uygulamasının yazma güçlüğü çeken öğrencilerin yazma performanslarını ilerletip geliştirmede etkili olduğunu belirtmektedir. Öğretimi yapılan yazma performansının ilerlemesi öğretim sona erdikten bir hafta sonra da kalıcılığının kabul edilebilir seviyede korunduğunu gösterir niteliktedir.

Şahin ve Çakır (2018), birinci sınıfı bitirmesine rağmen ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta okuma-yazma güçlüğü çeken ilkökul öğrencilerinin okuma-yazma becerilerine çoklu ortam öğretim materyalinin etkisini araştırmayı hedeflemiştir. 30 öğrenci ile yürütülen çalışmada ön test – son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmış. Öğrencilerin yazma becerilerini ölçmek için ilk okuma-yazma süreci ve okuma-yazma

becerisi değerlendirme formu, okuma-yazma hız ölçümleri, öğrencilerin bir dakikada okuyabildikleri kelime sayısı ve dikte edebildikleri kelime sayısı kullanılmıştır. Okuma yazma öğretimi kontrol grubuna geleneksel öğretim yöntemi ile yapılmış, deney grubuna ise çoklu ortam materyalleriyle yapılmıştır. Araştırma sonucunda çoklu ortam materyallerinin öğrencilerin okuma yazma becerilerine katkı sağladığı ve derse karşı ilgilerini arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Batur ve Özdil (2018), yazım hatalarının giderilmesine yönelik bir öneri; manas oyunu araştırması, 4. sınıfa giden bir öğrencinin yazım yanlışlıklarını düzeltmeye yöneliktir. Çalışma on dört gün sürmüştür. Mangala ve adam asmaca oyunlarından esinlenerek oluşturulmuştur. Yanlış yazılan kelimelerin belirlenmesi, öğrencilerin yaptıkları yanlışlarının tespit edilmesi, araçların hazırlanması, kelimelerin öğretimi, oyunun tanıtılması, grupların belirlenmesi, grupların oyun akışına göre sırayla tahtaya çıkması ve grupların değerlendirilmesi olmak üzere dokuz aşamadan oluşmaktadır. Sonuç olarak oyun temelli uygulamaların öğrencilerin ilgilerini çektiği ve yazım yanlışlarını düzeltmede olumlu etkisi olduğu gözlenmiştir. Bu bağlamda eğitim ve öğretimin her aşamasında oyunun çeşitli aşamaları kullanılarak öğrenme ortamlarının daha etkili hale getirilebilmesi önerilmiştir.

Erdoğan, Gülay ve Uzuner'in (2017), 25 sınıf öğretmeninin yazma güçlüğüne ilişkin görüşlerini belirlemeyi hedeflediği çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak öğretmenlere yazma güçlüğüne yönelik altı soru sorulmuştur. Çalışma sonunda öğretmenlerin yazma güçlüğüne anlamı ve içeriği hakkında yeterli bilgi sahibi olmadıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yazma güçlüğüne yönelik tanımlarının yetersiz olduğu ve yazma güçlüğüne gidermeye yönelik sınırlı önerilerde buldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin, yazma güçlüğüne nedenlerinin daha çok kendilerinden kaynaklandığını düşündükleri ve bu güçlüklerle mücadele etmek için kendilerine yeteri kadar güvenmedikleri belirtilmiştir.

Altunbaş Yavuz (2016), okuma ve yazma güçlüklerinin ortadan kaldırmada Orton-Gillingham yaklaşımının etkisini araştırmıştır. Çalışmanın amacıyla, Orton-Gillingham yaklaşımının, okuma yazma güçlüğü yaşayan öğrencilerin akıcı okuma, yazma ve okuduğunu anlama becerilerine etkisi ele alınmaktadır. Çalışma 3. sınıfa devam eden okuma ve yazma güçlüğü yaşayan beş öğrencinin yaklaşık 12 haftalık uygulama sürecindeki etkinlikleri ile elde edilen verilerin analiz edilmesi yorumlanması ile gerçekleştirilmiştir. Yazma çalışmaları bitişik eğik yazı yöntemi kapsamında ele alınarak

incelenmiştir. Verileri elde etmek amacıyla oluşturulan plan doğrultusunda; görsel etkinlikler(harf kartları), işitsel etkinlikler, karıştırma-harmanlama etkinlikleri, genel hece çalışmaları, yeni kelime öğretimi ve metin okuma etkinlikleriyle gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin akıcı bir şekilde okuma ve okuduklarını kavrama seviyelerini tespit etmede “*Yanlış Analizi Envanteri*”, yazma düzeylerini tespit etmede ise “*Çok Boyutlu Okunaklılık Ölçeği*” kullanılmıştır. Çalışma sonuçları, Orton-Gillingham yaklaşımına dayalı okuma yazma öğretiminin okuma yazma sorunu olan öğrencilerin akıcı okuma, yazma ve okuduğunu idrak etme becerileri üzerinde pozitif doğrultuda etkisi olduğunu göstermektedir.

Kodan (2016), yazma güçlüğü olan üçüncü sınıf öğrencisinin el yazısı okunaklılığının geliştirilmesine yönelik yaptığı bu çalışmada yazma çalışmaları öncesi ve sonrası kopya ve dikte çalışmaları yapılmış ve Çok Boyutlu Okunaklılık Ölçeği ile analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında 40 saatlik bireysel çalışma programı hazırlanmış ve uygulanmıştır. Süreç sonunda öğrencinin yazma hatalarında azalma ve yazı okunaklılığında gelişme olduğu gözlenmiştir. Yapılan çalışmada uygulama süresinin doğru ayarlanması gerektiği, yazma güçlüğü sorununun giderilmesi için öğrenciye yaptırılan başarılı pekiştireçlerin etkili olduğu, öğrencilerin uygulama esnasında harf boyutları ve çizgi takibi boyutuna önem vermeleri gerektiğini ve öğrenciye uygun teknik ve yöntemin belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Demirkol (2012), 2. Sınıfa devam eden iki öğrencinin yazım hatalarının düzeltilmesi üzerine bir durum çalışmasında, yazım yanlışlıkları bulunan ve yazma güçlüğü olan iki öğrenciye uygulanan bireysel program neticesinde öğrencilerin gelişimlerini ortaya koymaktır. 70 saatlik bir çalışma programı uygulanmış, araştırma boyunca öğrencilere yeterli düzeyde zaman ayrılmıştır. Öğrencilerin yazım yanlışlıkları derinlemesine analiz edilmiştir. Elde edilen veriler betimsel yöntemle ortaya koyulmuştur. Bitişik eğik yazı yöntemiyle elde edilen yazı örnekleri sonucu öğrencilerin kağıt tutma ve kalem tutma hatalarının tamamen yok olduğu, seslerin yazımındaki bağlantı hataları ve yazıda eğim hatasından kaynaklanan harfler arası boşluğun gereğinden az ya da çok olması sorununu düzeltmenin oldukça zor olduğu ve zaman aldığı belirtilmiştir. Araştırma sonucunda ayrıca öğrencilerin, imla ve noktalama konusunda oldukça başarılı olduğu, okuma ve yazma hızının arttığı belirtilmiştir.

BÖLÜM III

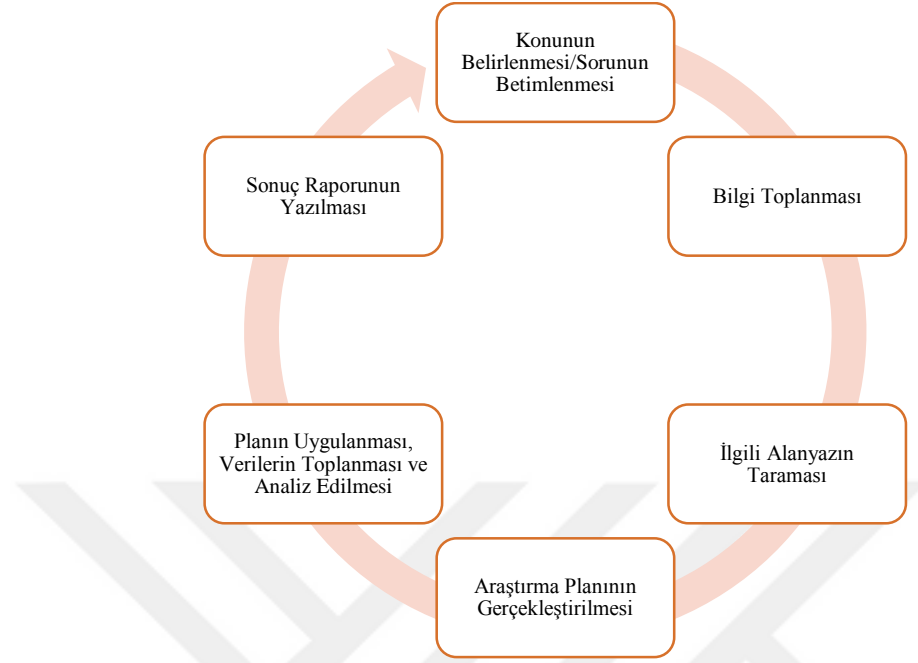
YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmada kullanılan yöntem ve teknikler, araştırmanın katılımcıları, araştırma çalışma çevresi ve çalışmada yer alan veri toplama araçları ile toplanan verilerin analizi konuları ele alınmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden “eylem araştırması” deseni kullanılmıştır. Eylem araştırması, eğitim alanında çalışanların (öğretmen, yönetici, uzman vb.) kendi durumlarına özgü sorunlara çözüm bulmak veya gelişmesine katkı sağlamak amacıyla kullanılan araştırma yöntemlerindedir (Ocak ve Akkaş Baysal, 2020: 2). Hermes (2001) eylem araştırmasını kişinin mesleki yeterliliği hakkında düşünmesi, müdahalelerde bulunması, müdahalelere yönelik objektif öz değerlendirmeler yapması ve bu süreci başkaları ile paylaşması basamaklarını içeren süreç olarak tanımlamıştır. Nolen (2004) ise eylem araştırmasının bir sorunla başlayan, soruna uygun planlamanın yapılarak, düzenli veri toplamayı gerektiren, verilerin analiz edilip raporlaştırılarak, ispatlama zorunluluğu olmayan araştırma çeşidi olduğunu belirtmiştir. Eylem araştırması, bir okulda veya başka bir kuruluştaki çalışan uygulayıcının doğrudan kendisinin ya da bu uygulayıcının başka bir araştırmacıyla gerçekleştirdiği, uygulama sürecinde yaşanan sorunların belirlenmesine ya da tespit edilmiş bir sorunun anlaşılması ve çözümlenmesine yönelik sistematik bir şekilde veri toplanmasını ve analiz edilmesini içermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Eylem araştırmasında amaç bir konu hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak veya hatanın ne olduğunu bulmak değil, ele alınan sorunun nasıl daha iyi geliştirebiliriz fikriyle hareket ederek, insanların kendi becerilerini, tekniklerini ve stratejilerini geliştirmeyi ele alan bir araştırma türüdür (Ferrance, 2000: 3). Görüldüğü gibi eylem araştırması üzerine birçok tanım yer almaktadır. Bu tanımların ortak özelliklerinden yola çıkılacak olursa eylem araştırması, değişim ve gelişimi sağlamak için bireyin kendi uygulamalarını içeren sistematik bir biçimde verilerin toplandığı ve yansıtılmalı sorgulamaların yapıldığı, bunlara göre eylem planlarının oluşturup uygulandığı, döngüsel veya sarmal adımlarla gerçekleştirilen bilim araştırma sürecidir (Gürgür, 2019: 39). Eylem araştırması eğitimde bireyin daha iyiye ve daha verimli olana

ulaşmayı amaçladığı için gerek eğitimciler açısından gerekse öğrenciler açısından önem taşımaktadır.

Şekil 4. Eylem Araştırması Sürecinin Temel Adımları

Şekil 4’te görüldüğü gibi eylem araştırması sürecinin 6 adımı söz konusudur. Eylem araştırmasının ilk aşaması problemin yani konunun belirlenmesidir. Bu aşamada araştırmaya ilişkin sorular belirlenir. Soruların konuyla ilişkili olması, günlük işlerle sınırlandırılması sonrasında anlamlı ve uygulanabilir. Bilgi toplama önceki aşamada belirlenen sorular doğrultusunda problemin daha ayrıntılı tanımlanması ve problemin çözümüne yönelik öneriler elde etmek amacıyla ilgili alanda veriler toplanır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). İlgili alanyazın taramasının yapılması ve araştırma planının oluşturularak uygulanması, uygulama sürecinde tespit ettiği problem kaynaklarını ortadan kaldırmaya yönelik adımları belirler ve bunları sürece yayılmış sistematik bir planla gerçekleştirir. Toplanan verilerin analiziyle sonuç raporlaştırılır. Uygulama ile istenen sonuçlara ulaşıp ulaşılmadığının değerlendirilmesi yapılır (Ferrance, 2000: 12). İstenen duruma ulaşılamaması halinde araştırmacı tekrar problem tanımlama aşamasına dönmeli, gerekirse dış destek alarak problemi yeniden tanımlamalıdır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2009: 278).

Araştırmacı, eylem planının gerçekleştirildiği çalışma grubunun öğretmenidir. Çalışma grubunun 2020-2021 öğretim yılında 1.sınıfta da öğretmenleri olmuştur.

Dolayısıyla öğrencileri bilen ve öğrencilerin yaşadıkları sorunları gözleyen kişidir. Çalışma grubundaki öğrenciler Covid-19 pandemi sürecinden dolayı yüz yüze eğitime ara vermişler ve çoğu uzaktan eğitime olanaksızlıklardan dolayı katılamamışlardır. Süreçte öğrenciler okuma ve yazmayı kısmi yüz yüze eğitim ve ödevlendirmelerle tamamlamıştır. 2021-2022 öğretim yılının başında 2. sınıfa geçen öğrenciler okuma ve yazma eksiklikleri giderilmeye çalışılmıştır. Araştırmacı süreçte yazı çalışmalarını sırasında öğrencilerin yazma hatalarının yoğunlukta olduğunu tespit etmiş ve bu sorunu iyileştirmeye yönelik çalışmalarda bulunmak istemiştir. Bu bağlamda araştırmacı değişim ve gelişimi sağlamak amacıyla alanında uzman kişilerle sistematik, iş birliğine dayalı çözüm önerileri içeren eylem planının geliştirerek öğrencilerin yazma hatalarını iyileştirmeyi hedeflemiştir. Araştırmada ilkökul 2. sınıf öğrencilerinin yazma hatalarının düzeltilmesine yönelik eylem araştırması deseni kullanılarak eylem planı oluşturulmuş ve uygulanmıştır.

3.2. Araştırmanın Katılımcıları

Araştırma Diyarbakır ili Çermik ilçesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle seçilen bir ilkökul 2. sınıfında gerçekleştirilmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemi; zengin bir bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine araştırılmasına imkân sağlayan örnekleme yöntemidir. Amaçlı örnekleme çeşitlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme tekniğinde ise araştırmaya hız ve pratiklik kazandırılarak, araştırmacı kendisine yakın olan ve erişimi kolay olan bir durumu seçmesi söz konusudur. Genellikle kolay ulaşılabilir durum örnekleme diğer örnekleme türlerinin kullanımının mümkün olmadığı durumlarda tercih edilir. Kolay ulaşılabilir örneklemler genelde daha az maliyetlidir ve tanıdık bir örneklem araştırmacılar için daha pratiktir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Başka bir tanımla kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi; koşulların neler olduğuna kullanılabilirliği zaman, para, yerin ve konumun bağlı örneklem seçimidir. Bu bağlamda araştırmacının kendi görev yaptığı ve yazım hatalarının sıklıkla yapıldığı bir sınıfta araştırma gerçekleştirilmiş ve hataların düzeltilmesine yönelik eylem planı oluşturulmuştur.

3.2.1. Katılımcı Belirleme Süreci

Araştırma için alınan izin işlemleri sürecinden sonra kolay ulaşılabilir örnekleme yoluyla belirlenen 2. sınıf öğrencilerine çeşitli dikte ve yazı çalışmaları uygulanmıştır. Dikte ve yazı çalışmalarında kullanılacak metinler Sınıf Öğretmenliği ABD’de görevli

alanında uzman, doçent olarak görev yapan iki öğretim üyesi ve iki sınıf öğretmeninin görüşlerine göre belirlenmiştir. Çalışmalardaki yazma hatalarının belirlenmesinde araştırmacı ve danışman tarafından geliştirilen “Yazma Hatası Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Metinler yazdırılarak elde edilen veriler form yardımıyla değerlendirilmiş ve 10 öğrenci içerisinde herhangi bir özel durumu bulunmayan, fiziksel engeli ve yazmaya engeli bulunmayan ve yazma hataları bakımından en fazla hataya sahip 4 öğrenci çalışmaya veli izni ve öğrenci istekleri doğrultusunda dâhil edilmiştir.

3.2.2. Katılımcı Özellikleri

Araştırmada eylem planının uygulandığı 4 öğrenci, katılımcı gizliliğinden dolayı uzman ve araştırmacı tarafından kod isimler kullanılarak betimlenmiştir. Öğrenciler ilkokul 2. sınıfa giden işitme, görme, zihinsel ve fiziksel engelleri bulunmayan fakat yazma hataları yoğunlukta olan öğrencilerdir. Kırsal bir köy okulunda öğrenim gören öğrencilerin yaşadıkları çevrede farklı bir dil kullanılmasından kaynaklı ilkokula başladıklarında Türkçeyi yeni öğrendikleri ve zorluk yaşadıkları bilinmektedir. Sosyo-ekonomik düzeyi düşük ve ailelerin eğitim hayatındaki desteği yok denecek kadar azdır. Öğrencilerin çoğu evde ve bahçede farklı işlerde çalışmakta ve sorumlulukları bulunmaktadır. Bu nedenle eğitim-öğretim süreçleri okulda yaptıklarıyla sınırlıdır. Öğrencilerin genel bilgileri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.
Öğrencilerin Genel Bilgileri

Öğrenci	Yaş	Kardeş sayısı	Anne eğitim durumu	Baba eğitim durumu
Ali	8	3	Okuma-yazma bilmiyor	İlkokul mezunu
Salim	8	4	İlkokul mezunu	İlkokul mezunu
Hasan	8	10	Okuma-yazma bilmiyor	İlkokul mezunu
Burak	8	4	İlkokul mezunu	İlkokul mezunu

Tablo 2’de görüldüğü gibi Ali, Salim, Hasan ve Burak kod isimli 4 öğrenci çalışmaya dâhil edilmiştir. Bu dört erkek öğrencinin yaşları 8’dir. Ali’nin 3, Salim’in ve Burak’ın 4, Hasan’ın 10 kardeşi vardır. Ali ve Hasan’ın annesi okuma yazma bilmezken

Salim ve Burak'ın anneleri ilkokul mezunudur. Bütün öğrencilerin babaları ilkokul mezunudur.

Seçilen öğrencilerin yazma hatalarına ilişkin formları Tablo 3'te belirtilmiştir.

Tablo 3.
Uygulama Öncesi Yazma Hatası Değerlendirme Formu

YAZMA HATASI DEĞERLENDİRME FORMU													
Maddeler	Ali			Salim			Hasan			Burak			
	E	K	H	E	K	H	E	K	H	E	K	H	
Harf Biçimi	Dik temel harfleri şekline uygun doğru yazar.			X			X			X			X
	Harfi uygun büyüklükte yazar.			X			X			X			X
	Eklentisi olan harflerin eklentilerini doğru yazar.		X			X		X			X		
	Uzantısı olan harflerin uzantısını doğru yazar.			X			X			X			X
	Benzer harfleri karıştırmadan yazar.			X			X			X			X
	Harflerin yazım yönüne dikkat ederek doğru yazar			X			X			X			X
	Kelime Yazımı	Kelime içinde eksik harf bulunmadan yazar.			X			X			X		
Kelime içinde fazla harf bulunmadan yazar.			X			X			X				X
Kelime içinde eksik hece bulunmadan yazar.			X			X			X				X
Kelime içinde fazla hece bulunmadan yazar.			X			X			X				X
Kelimeyi hatasız ve doğru yazar.				X			X			X			X
Cümle içinde eksik kelime bulunmadan yazar.				X			X			X			X
Cümle içinde fazla kelime bulunmadan yazar.			X			X			X				X

Tablo 3.
Uygulama Öncesi Yazma Hatası Değerlendirme Formu (devamı)

YAZMA HATASI DEĞERLENDİRME FORMU													
Maddeler	Ali			Salim			Hasan			Burak			
	E	K	H	E	K	H	E	K	H	E	K	H	
Genel Bakış	Sayfa düzenine ve temizliğine dikkat ederek yazar.			X			X			X			X
	Satır çizgisine dikkat ederek yazar.			X			X			X			X
	Satır başına dikkat ederek yazar.	X					X			X			X
	Okunaklı yazar.			X			X			X			X
	Harfler arası uygun boşluğu bırakarak yazar.			X			X			X			X
	Kelimeler arası uygun boşluğu bırakarak yazar.			X			X			X			X
	Cümleler arası uygun boşluğu bırakarak yazar.			X			X			X			X
	Paragrafı uygun yerden başlayarak yazar.		X				X			X			X
	Satırlara aynı hizadan başlayarak yazar.			X			X			X			X
	Sayfa kenarlarında uygun boşluk bırakarak yazar.			X			X			X			X
İmla/Noktalama	Başlığı uygun konumlandırır.		X				X		X				X
	Başlığı büyük harfle yazar.	X					X			X			X
	Cümle başı büyük harf kullanarak yazar.			X			X			X			X
	Özel isimlerin baş harfini büyük yazar.			X			X			X			X
	Noktayı yerinde kullanır.		X				X			X			X
	Virgülü yerinde kullanır.		X			X			X				X
	Soru işaretini yerinde kullanır.		X				X			X			X
	Ünlemi yerinde kullanır.			X			X			X			X
	Kısa çizgiyi yerinde kullanır.			X			X			X			X
	Kesme işaretini yerinde kullanır.			X			X			X			X
Toplam				13			9			7			7

Yazma Hatası Değerlendirme Formunda 33 maddeden alınabilecek en yüksek puan 66, en düşük ise 0'dır. Tablo 3'te görüldüğü gibi Ali'nin 13, Salim'in 9, Hasan'ın 7, Burak'ın ise 7 puanı vardır. Seçilen öğrencilerin Harf Biçimi bölümde Ali, Salim, Hasan'ın 1, Burak'ın 2 puanı; Kelime Yazımı bölümünde Ali'nin 4, Salim'in 3, Hasan ve Burak'ın 0 puanı; Genel Bakış bölümünde Ali'nin 2 diğerlerinin 0; İmla/Noktama bölümünde ise Ali'nin 6, Salim'in 9, Hasan'ın 6, Burak'ın 5 puanı vardır.

3.3. Araştırma Süreci

Araştırma süreci uygulayıcının kendi sınıfındaki öğrencilerinde gözlemlendiği yazma hatalarıyla başlamıştır. Uygulayıcı öğrencilerin yazma hatalarına ilişkin bilgi almak için öncelikle literatür taraması yapmıştır. Literatür taramasından sonra yazma hatalarını tespit etmeye yönelik araçların çoğunluğunun bitişik eğik yazıyla ilgili olduğu ve Çok Boyutlu Okunaklılık Ölçeği'nin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Bu bağlamda dik temel harflerin kullanıldığı sınıfta öğrencilerin yazmaya ilişkin hatalarını tespit etmek için bir form geliştirilmiştir. Geliştirilen form öncelikle sınıfta yazma hatalarının gözlemlendiği 10 öğrenciye uygulanmış ve 4 öğrenci uygulama için seçilmiştir.

Hata tespitinden sonra yazı çalışması için eylem planı hazırlanmıştır. Eylem planı hazırlama sürecinde gerekli izinlerin alınmasıyla öğrencilere süreç ve çalışma hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Yazılarının daha iyi olması için birlikte çalışılacağı ifade edilmiş ve öğrencilerden de bununla ilgili olumlu dönüt alınmıştır. 2.sınıfta olmalarına rağmen öğrencilerin kalem tutma, oturuş ve defter pozisyonu gibi temel kazanımlarda hata yaptıkları uygulayıcı tarafından gözlemlenmiştir. Durum tespiti sürecinde belirlenen sorunlardan yola çıkılarak öğrenciler öncelikle oturuş, kalem tutma, defter yönü hakkında bilgilendirilmiş ve çalışmalara başlanmasına karar verilmiştir.

Aşağıda Tablo 4'te eylem planı hakkında ayrıntılı bilgiye yer verilmiştir.

Tablo 4.
Araştırma Eylem Planı

Hafta	Çalışma Planı
1.Hafta	-e,l,a,k,i,n harf grubu harf yönü yönergeleriyle yazdırıldı. -o,m,u,t,ü,y harf grubu harf yönü yönergeleriyle yazdırıldı.
2.Hafta	-ö,r,ı,d,s,b harf grubu harf yönü yönergeleriyle yazdırıldı. -z,ç,g,ş,c,p harf grubu harf yönü yönergeleriyle yazdırıldı. -h,v,ğ,f,j harf grubu harf yönü yönergeleriyle yazdırıldı.
3.Hafta	-Harf grubuna uygun kelime çalışmaları deftere yazdırıldı.
4.Hafta	-Cümle çalışmaları deftere yazdırıldı.
5.Hafta	-Metin çalışmaları deftere yazdırıldı.
6.Hafta	-Metin çalışmaları deftere yazdırıldı.
7.Hafta	-Noktalama işaretleri çalışma etkinliklerle uygulandı.
8.Hafta	-Dikte ve bakarak kopyalama çalışmalarının değerlendirilmesi yapıldı.

Çalışma planına yönelik uygulanan etkinlikler 2.sınıfa devam eden öğrencilerle 2021-2022 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde, günde 2 saat, haftada 10 saat şeklinde planlanmıştır. Çalışmalar bir ders Türkçe dersi ve okul bitimi sonrasında bir ders olarak toplam 2 ders saati şeklinde uygulanmıştır. Türkçe dersi yazma çalışmaları kapsamında gerçekleşen ders sürecinde ilk haftalarda katılımcı öğrencilerle harf, kelime, cümle kopyalama ve dikte çalışmaları yapılırken, sınıfta bulunan çalışmaya dâhil edilmeyen öğrencilerle farklı dikte çalışmaları uygulanmıştır. Uygulamanın 5. haftasından itibaren tüm öğrencilere aynı yazı ve metin çalışmaları yaptırılmıştır. Ders sürecinde yazı çalışmalarını erken bitiren öğrenciler farklı yazı etkinliklerini gerçekleştirirken; uygulayıcı diğer öğrencileri ihmal etmeden yazma hataları bulunan öğrenciler ile ilgilenerak yazı çalışmalarının kontrol ve dönütlerini sağlamıştır. Okul bitimi sonrasında gerçekleştirilen ders sürecinde ise uygulayıcı katılımcı öğrencilerle bire bir ilgilenerak çalışma planına uygun yazı çalışmalarını gerçekleştirmiştir. Bu yazı çalışmaları Türkçe dersi kapsamında yapılan yazı çalışmaları etkinliklerinin devamı veya bir sonraki etkinliklerden oluşmaktadır.

Uygulama sürecinde öğrencilere aynı boyutlarda defter ve yumuşak uçlu kurşun kalemler alınmış ve tüm çalışmalar bu defterler üzerinde yapılmıştır. Sürecin takibi ve öğrencilerin yazı gelişimlerinin gözlenmesi açısından bu defterler kolaylık sağlamıştır. Uygulama sonunda defterler toplanmıştır.

Öğretime büyük, küçük harf yazım şeklini ve yazma yön ve basamaklarını göstererek başlanmıştır. Öğretilen harf sıralamasına uygun kelime ve cümle yazım çalışmalarından sonra metin çalışmalarına geçilmiştir.

1.ve 2. hafta uygulanan harf çalışma etkinlikleri uygulamaya dâhil edilen 4 öğrenci ile defterleri üzerine uygulayıcı tarafından yazılan büyük ve küçük harf yazımları üzerinden uygulanmıştır. Harf Hata Tespit Formuna göre öğrencilere ilişkin yoğun harf hataları tespit edilmiştir. Bu hatalara yönelik tüm harflerin öğretimi sırasında öğrencinin yoğun harf hatası yaptığı harfin öğretimi üzerinde daha çok durulmuştur. Öğrenciye harfin yazım şeklinin kavratılmasında bir ders saatinde uygulanan işlemler aşağıdaki gibidir:

- Harfin yazım şekli, yazış yönü ve yönergeleri tahta üzerinde gösterilmiştir.
- Öğrenciye tahta üzerinde harfi tekrar yazması ve harf üzerinden geçerek yazması gerçekleştirilmiştir.
- Harfin yazım şekli, yazış yönü ve yönergeleri yaz-sil etkinlik kitabı üzerinde yazdırılmıştır.
- Harfin yazım şekli, yazış yönü ve yönergeleri öğrencinin defteri üzerinde gösterilmiştir.
- Öğrenciye satır içi ve satır çizgisine uygun doğru yazmasına yönelik yönergeler verilmiştir.
- Öğrenciye defter üzerinde yazılı olan noktalı harf ve silik harf üzerinden geçme çalışmaları yaptırılmıştır.

Sürece dâhil edilmeyen öğrencilerle farklı dikte metinleri yazdırılarak derse katılımları sağlanmıştır.

3. ve 4. hafta uygulanan kelime ve cümle çalışmaları kopyalama ve bakarak dikte etme çalışmalarından oluşmuştur. Öğrencilere ait defterlere yazmış olduğum kelimeler harf gruplarına ait kelime çalışmalarından alınan kısa kelimelerden oluşmaktadır. Cümle çalışmaları ise yazdırılan kelime gruplarından oluşturulan kısa cümlelerden oluşmaktadır. Öğrencilerle uygulanan çalışmaların bir kısmı Türkçe dersi süresince uygulanırken kalan kısmı okul bitiminde oluşturulan ders saatinde uygulanmıştır.

5. ve 6. hafta uygulanan metin çalışmalarında, öğrenciler defter üzerinde uygulayıcı tarafından yazılan silik yazı üzerinden gittikten sonra metni defterinde yazdığı

örneğe göre metnin aşağısına dikte ederek yazmıştır. Metinler MEB tarafından onaylanan 2. sınıfta kullanılan çalışma kitaplarına ait metin örneklerinden alınmıştır. Sürece tüm öğrenciler dâhil edilmiştir.

7. hafta uygulanan noktalama işaretleri çalışma etkinlikleri kapsamında sınıftaki öğrencilere kısa bir konu anlatımından sonra drama yaptırılmıştır. Öğrencilerle hazırlanan yapışkanlı noktalama işaretleri materyalleri, tahta üzerinde yazılı olan cümle ve metinlerde uygun yerlere öğrenciler tarafından yerleştirilmiştir. Ayrıca noktalama işaretleri ile ilgili etkinliklerde çalışma kâğıtlarından faydalanılmıştır. Sürece sınıftaki tüm öğrenciler katılmış ve noktalama işaretleri tekrar uygulamaları tamamlanmıştır.

8. hafta öğrencilere etkinlik ve uygulamaların bitimi sürecinde çeşitli dikte çalışmaları yaptırılarak değerlendirildi. Dikte yaptırırken herhangi kural veya noktalama işareti uyarısında bulunulmamıştır. Süreçte sınıftaki tüm öğrencilere aynı yazma çalışmaları yaptırılmıştır. Yazma çalışmasını tamamlayan öğrencilerle birlikte yazısı hakkında konuşulmuş ve öz değerlendirme yapmaları sağlanmıştır.

Araştırma sonunda 2 hafta sonra öğrencilere tekrar daha önce yazmadıkları bir yazı örneği dikte ettirilmiş ve gelişmelerinin durumu gözlenmek istenmiştir.

3.4. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak Yazma Hataları Değerlendirme Formu, Dik Temel Hata Tespit Formu, araştırmacı günlüğü ve dokümanlar kullanılmıştır.

3.4.1. Yazma Hataları Değerlendirme Formu

Yazma hatalarını tespit etmek amacıyla araştırmacılar tarafında geliştirilen ve uzman görüşleri alınarak son hali verilen yazma hatası değerlendirme formu ve dik temel harf hata tespit formu kullanılmıştır (Ek 1- Ek 2). Form oluşturma sürecinde yazma hatalarını belirlemek amacıyla öğrencilerin çeşitli yazı örnekleri toplanmış ve çeşitli metinler dikte ettirilmiştir. Toplanan yazı örnekleriyle öğrencilerin yazma hataları listelenmiş, ilgili literatür taranmış ve oluşturulan form uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmanlar sınıf öğretmenliği alanında doçent olarak görev yapan 2 ve profesör olarak görev yapan 2 olmak üzere toplam 4 öğretim üyesidir. Görüşler sonucunda harf biçim temasına, “Harflerin yazım yönüne dikkat ederek doğru yazar.” maddesi eklenmiş ve maddelerde biçimsel hatalar düzeltilmiş ve forma son hali verilmiştir. 33 maddeden

oluşan Yazma Hataları Değerlendirme Formunda en yüksek 66, en düşük ise 0 puan alınabilir. Form derecelendirmesi E (Evet) 2 puan, K (Kısmen) 1 puan, H (Hayır) 0 puan şeklinde oluşturulmuştur.

3.4.2. Dik Temel Harf Hata Tespit Formu

Dik Temel Harf Hata Tespit Formu 29 harfi (büyük ve küçük harf boyutuyla) içeren, öğrencilerin harf hatalarını tespit etmek amacıyla oluşturulmuştur. Burada da harflerde genel olarak sürekli aynı hatalar yapıldıysa formda o harf işaretlenmiştir. Öğrencilerin yazı örneklerinde ve yazma çalışmalarında sıklıkla hata yaptıkları harfler tespit edilerek çalışmalarda bu harfler üzerine yoğunluk verilmiştir.

3.4.3. Araştırmacı Günlüğü

Araştırmacı günlüğü, eylem araştırmalarında sıkça tercih edilen veri toplama araçlarından biridir ve oluşturulan çalışma açısından oldukça önemlidir. Günlüklerde araştırmanın tüm detaylarıyla ilgili gözlemlerin ve görüşlerin araştırmacı tarafından kaydedilmesi söz konusudur. Çalışmaya dair gözlemlerin ve yorumların bir bütün hâlinde kalıcı bir şekilde kaydedilmesini sağlayan araştırmacı günlükleri araştırma süreci hakkında bilgi sunar. Elde edilen veriler, araştırmanın ve araştırma ortamının betimlemesinde benzer çalışmalara kaynaklık etmesi bakımından oldukça değerlidir. Verilere, kavramlara ve kodlama sürecine ait not yazımı ve bu notların kendi içinde ve birbirleriyle karşılaştırılması işlemi, araştırmacı günlüğü yazımı olarak belirtilebilir (Charmaz, 2006; Neuman, 2007).

Araştırmacı günlüğünün çalışma kapsamında bir değeri olabilmesi açısından uyulması gereken bazı noktalar vardır (Johnson, 2005):

- Araştırmacı günlükler içerik olarak gözlem, analiz, çizim, kısa not, doğrudan alıntı, öğrenci görüşleri, araştırmacının izlenim ve görüşleri gibi çeşitli verileri içermelidir.
- Araştırmacı günlüklerinin eğitim öğretim ortamlarında kullanılabilmesi için araştırmacının kişisel yargılama yapmaktan kaçınması ve objektif olması gerekmektedir.
- Araştırma sürecine yönelik genel bir değerlendirme yapma, araştırma sürecini gözden geçirme fırsatı sunma özelliği nedeniyle not alırken oldukça dikkat edilmelidir.

Bu araştırmada uygulama s¼reci boyunca (25 Mart- 25 Haziran 2022) araştırmacı g¼nl¼k tutmuş ve uygulama s¼recinde ¼ğrencilerin yaşadıkları, araştırmacının yaşadıkları, yaşanılan zorluklar, sıkıntılar, olumlu gelişimler araştırmacı tarafından g¼nl¼ğ¼e kaydedilmiştir.

3.4.4. Dok¼manlar

Nitel araştırmada dok¼manlar, kullanılması gereken ¼nemli bilgi kaynaklarındandır. Araştırılması amaçlanan olay veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizi ve film, video, fotoğraf, gibi g¼rsel materyallerde nitel araştırmalarında, dok¼man incelemesinde kullanılabilir (Yıldırım ve şimşek, 2016).

¼ğrencilerin yazı çalışmalarını uygulamak amacıyla her ¼ğrenciye aynı boyuttaki çizgili defterler ve yumuşak uçlu kurşun kalemler alınmıştır. S¼recin takibi ve ¼ğrencilerin kolay yazması amacıyla her ¼ğrenciye kendine ait olan defterler kullanılmıştır. Araştırmada yazı çalışması olarak ilkokul birinci sınıf d¼zeyi harf ¼ğretimi kaynaklarından faydalanılmıştır. Araştırma sonunda dikte ettirilen metinler MEB'e ait kitaplarda ¼ğrencilerin d¼zeyine uygun olarak belirlenen metinler arasından, uzman g¼r¼ř¼ alınılarak seçilmiştir. Araştırmada ¼ğrencilerin yazma g¼çl¼ğ¼n¼ giderek amacıyla harf çalışmaları, kelime çalışmaları, c¼mle çalışmaları, metin çalışmaları, noktalama işaretleri etkinlik ve çalışmaları uygulanmıştır. Harf, kelime, c¼mle ve metin çalışmaları için ¼zerinden giderek yazma çalışmalarından faydalanılmıştır. Yapılan b¼t¼n bu uygulamalar ¼ğrenci defterleri kaydedilmiş ve defterler s¼re sonunda toplanarak ¼ğrenci yazılarına ilişkin ¼rnekler dok¼man olarak toplanmıştır.

3.5. Geçerlik ve G¼venirlik

Eylem araştırmalarında geçerlik ve g¼venirlik diğ¼r t¼m araştırma y¼ntemleri gibi konuya ilişkin olarak verilerin toplanıp analiz edildiği ve bulguların raporlaştırıldığı araştırma s¼recinin her adımında g¼sterilen titizlik ve ¼zen ile sağlanabilir.

Bir araştırmanın sağlamlılığı onun kalitesinin bir g¼stergesidir, bunun için gerçekleştirilen t¼m adımlar da eksiksiz ve ¼zenli bir biçimde gerçekleştirilmesi ve raporlaştırılması gerektiği belirtilmektedir (Marrow, 2005; Mertler, 2014; Tracy, 2010). Alanyazında eylem araştırmalarının sağlamlılığı ile ilgili birçok ¼l¼tten s¼z edilmektedir. Bunlar şu şekildedir:

Döngünün Tekrarlaması: Bu bağlamda süreçte gerçekleştirilen her döngünün odaklanılan konunun daha iyi anlaşılmasını sağlayabilmek ve değişimi/gelişimi gerçekleştirmede yardımcı olabileceği, bununla birlikte ortaya çıkan sonuçların inandırıcılığını arttırabileceğinin belirtmektedir (Merter, 2014).

Öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulduğunda ilerleme süreçleri aynı şekilde olmamaktadır. Çalışmalar sırasında erken bitiren öğrenciler olurken çalışmasını tekrar etmesi gereken öğrencilerde bulunmaktadır. Bu nedenle öğrencilere çalışmalar sırasında uygun zaman tanınmıştır. Çalışmaların tamamlanmaması veya hata oluşması durumunda ise öğrencinin çalışmasını tekrarlaması ve yeniden uygulaması sağlanmıştır.

Uzun Süreli Katılım ve Saha Gözlemi: Sağlık için eylem araştırması sürecinde ortaya çıkan sonuçların tam olarak anlaşılması açısından sahada uzun süre kalmak ve sistematik bir şekilde yeterli veri toplamak gerekmektedir (Gürgür, 2019).

Araştırmacı aynı zamanda uygulama sınıfının öğretmenidir. Bu süreçte öğrencilerin araştırmacı tarafından iyi gözlemlenmesi sağlanmış ve çalışmanın yürütülmesi kolaylaşmıştır. Öğrencilerin bireysel farklılıklarını bilmek araştırmacının onlara karşı yaklaşımını etkilemiş ve çalışmalarını planlamakta kolaylık sağlamıştır. Yazı çalışmalarına katılım sürecinde hastalık veya farklı sebeplerle birkaç gün okula gelemeyen öğrenciler ile süreç içinde çalışmalarını telafi ederek çalışmaların devamlılığını sağlanmıştır.

Araştırmacının Deneyimi: Araştırmacının edindiği kuramsal bilgiler alt yapısı ile birlikte eylem araştırmasında planlama, süreci yürütme, veri toplama ve elde edilen verileri analiz etme adımları deneyimli araştırmacılarla iş birliği yapılarak yürütülmesi gerektiği önerilmektedir (Mertler, 2014).

Araştırma konusuna ilişkin uygulayıcının daha önceden çalışması ve konu hakkında gerekli literatür taramalarının yapılması araştırmacının konuya ilişkin deneyimini ortaya koymaktadır. Çalışmanın her sürecinde alanında uzman kişilerle planlı ve programlı bir şekilde çalışılmıştır. Oluşturulan eylem planı basamaklarını yürütürken adım adım kontrol edilerek ilerlenmiştir.

Veri Çeşitlemesi: Veri çeşitlemesi, araştırmanın geçerliği için çok yönlü veri toplanması olarak ele alınmaktadır. Olay ve olguların tam ve doğru olarak anlaşılmasını, varılan

sonuçların uygunluğunu ve güvenilirliğinin sağlayabileceği belirtilmektedir (Gürgür, 2019).

Öğrencilerin yazı çalışmalarına ait elde edilen veriler defter örneklerinden ve farklı zamanlarda yapılan yazı çalışmalarından oluşmaktadır. Araştırma sürecinde uygulanan etkinlikler sonucu yapılan yazı çalışmaları ise farklı metin türlerinde, farklı uzunluklarda seçilerek dikte ve bakarak dikte etme şeklinde uygulanmıştır. Veriler farklı zamanlarda uygulanan yazı örneklerinden elde edilmiştir. Uygulama, devamlılığı olan öğrencilerle sürdürülmüş, uygulama öncesi ve sonrası değerlendirme amacıyla yapılan yazı çalışmalarına uygulayıcı tarafından müdahale edilmemiştir.

Öğrencilere uygulama sürecindeki çeşitliliğin yanı sıra veri toplama araçlarında da çeşitliliğe gidilmiştir. Araştırmacı günlükleriyle araştırmacının bakış açısı yansıtılmaya çalışılmış, geliştirilen ve uygulanan formlarla yazma hataları ortaya çıkarılmıştır. Öğrencilerden elde edilen dokümanlar da öğrencilerin süreç içerisindeki gelişimleri göz önüne konulmuştur.

Geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarını desteklemek için öğrencilerin yazma hatalarının belirlenmesinde uygulayıcı ve danışman birlikte çalışmıştır. Öğrencilerin yazma hatalarını belirlemeye yönelik dikte ettirilen metinler toplandıktan sonra yazma hatalarına ilişkin hazırlanan formlar araştırmacı ve danışman tarafından beraber analiz edilmiş ve yazma hatalarına ilişkin ortak yargıya varılmıştır. Eylem planının uygulanması sırasında toplanan öğrenci dokümanları bulguları desteklemek için kullanılmıştır. Öğrencilere kod isim verilerek uygulama örnekleri bulgularda verilmiştir.

3.6. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler analiz edilirken nitel araştırma modelinin veri analiz yöntemlerinden betimsel analiz tekniğinden faydalanılmıştır. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini yansıtabilmek amacıyla elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Sayısal olarak verilmesi gereken veriler de nitel verilerin sayısallaştırılmasında kullanılan tekniklerinden yararlanılarak elde edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin yazma hataları, hataların giderilmesine yönelik uygulamaların öncesi ve sonrası oluşturulan “Yazma Hataları Değerlendirme Formu”na göre

değerlendirilerek puanları karşılaştırılmıştır. Bunun yanı sıra eylem planı sürecinde gerçekleştirilen etkinlikler hafta hafta analiz edilmiştir ve yazma hatası değerlendirme formunda yer alan sınıflama göz önünde bulundurularak betimsel analiz yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

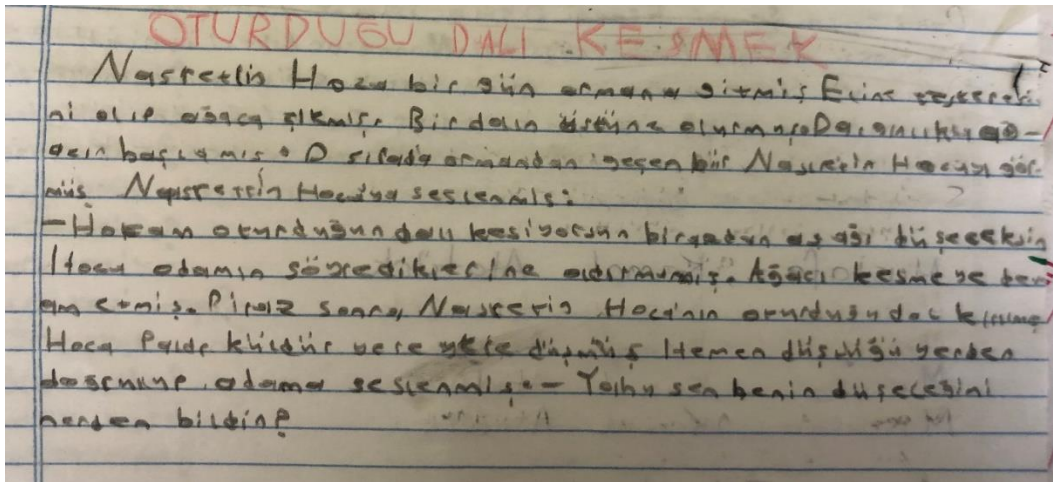
Bulgularda uygulama sürecinde elde edilen veriler öğrencilere ilişkin olarak Ali, Salim, Hasan ve Burak şeklinde başlıklandırılarak verilmiştir. Her öğrencinin yazılarına ilişkin bulgular harf, kelime, cümle, genel bakış, noktalama şeklinde gruplandırılarak 5 tema altında sunulmuştur. Veriler öğrencilere ait yazı örnekleri ve araştırmacı günlükleriyle desteklenmiştir.

4.1. Ali'ye Ait Yazı Bulguları

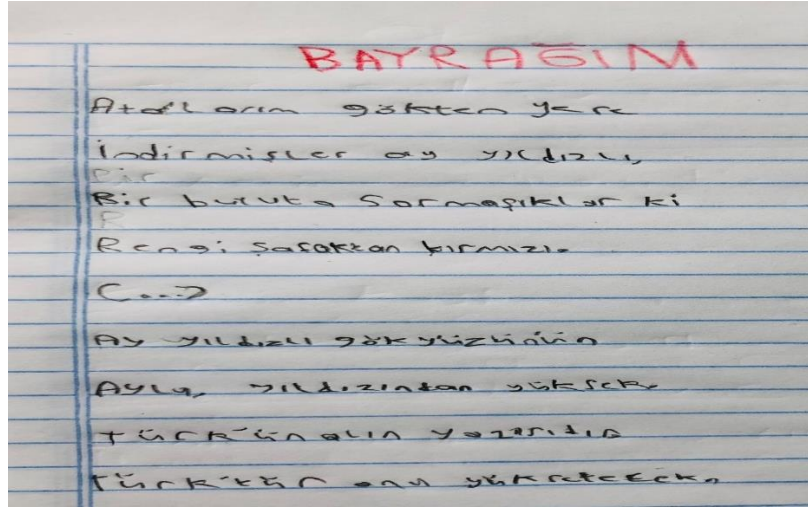
4.1.1. Ali'nin Yazı Örneklerine Ait Bulgular

Ali sınıfta okuma düzeyi iyi olan bir öğrencidir. Ali sol elle ve hızlı yazı yazıyor. Ali çoğunlukla satır çizgisine dikkat etmeme ve harf biçim hataları yapıyor. Ali'nin Tablo 3'te yer alan "Yazma Hataları Değerlendirme Formu"na göre uygulama öncesi 13 puanı bulunmaktadır. Ayrıca sürecin başında öğrencinin sırada oturma, kalem tutma ve defter pozisyonu düzeltilerek, doğru yazması sağlanmıştır.

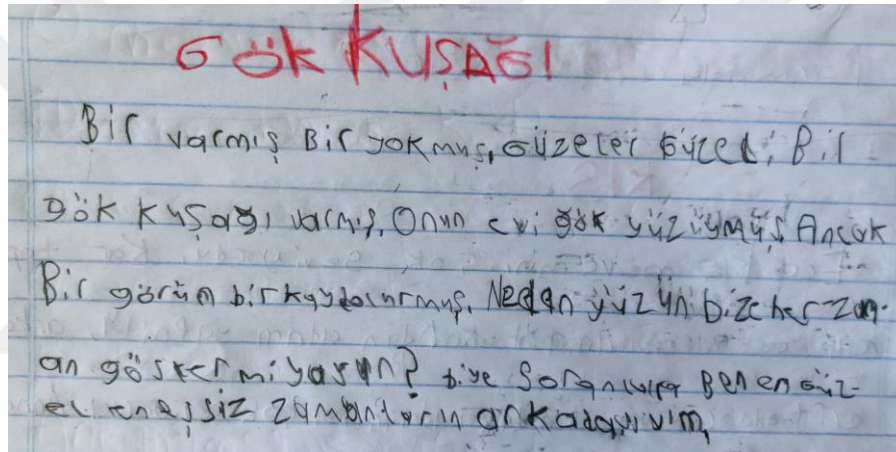
Ali'nin farklı zamanlarda yazılmış Şekil 5, 6 ve 7'deki yazı örnekleri incelendiğinde öğrencinin satır çizgisine dikkat etmeden yazdığı, harf biçim hatalarının yoğunlukta bulunduğunu; harfi uygun büyüklükte yazmadığı, uzantısı satır altında olması gereken harfleri yanlış yazdığını (y,g,ğ,p..), harfler, kelimeler ve cümleler arası uygun boşluk bırakmadan yazdığı görülmektedir.

Şekil 5. Ali'ye ait bakarak dikte ettiği yazı örneği

Şekil 6. Ali'ye ait dikte örneği

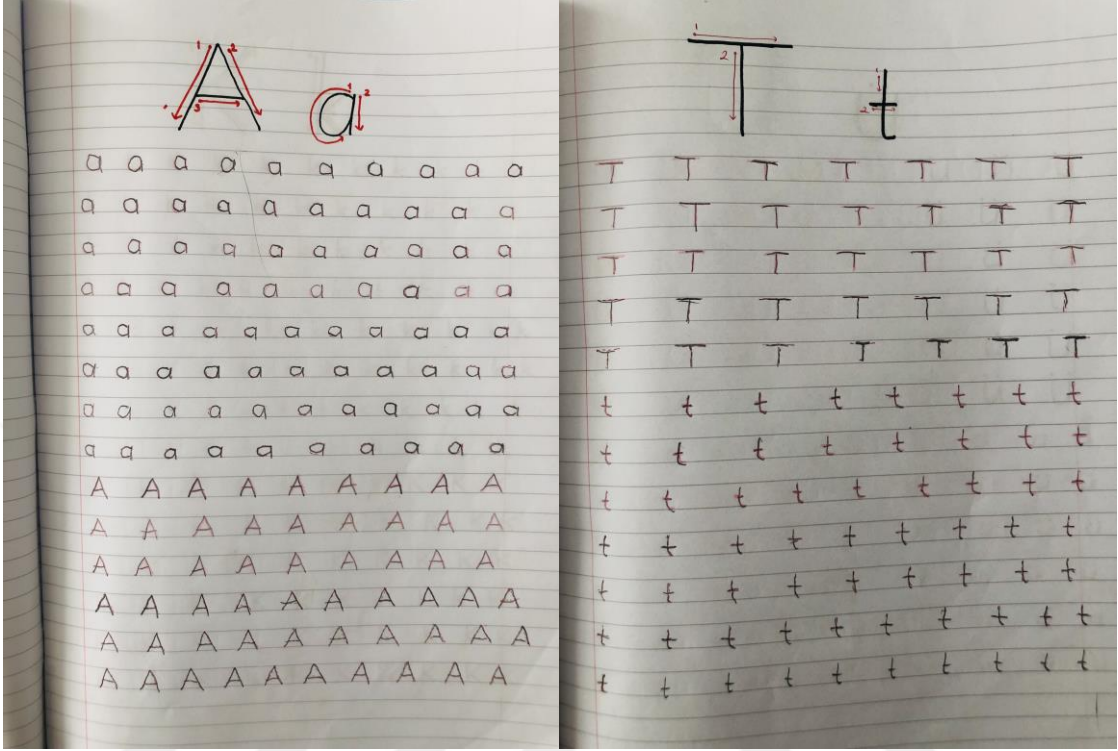
Şekil 7. Ali'ye ait defter örneği

4.1.2. Ali'nin Harf Çalışmalarına Ait Bulgular

Ali kodlu öğrencinin Şekil 5, 6 ve 7'deki yazı örnekleri incelendiğinde dik temel harf hata tespit formuna göre; a, e, t, f, k, ğ, g, y, p, harflerinde belirgin ve sık hataların olduğu ayrıca diğer harflerde ise satır içine yazma ve harf boyut hataları yaptığı görülmektedir. Ali ile hatalı harfleri üzerinde durarak tüm harfler, harf gruplara uygun bölünerek, harf biçim çalışmalarına ait, harf yönü, harfi uygun büyüklükte yazma, eklentisi ve uzantısı olan harfleri doğru yazma, harflerin yazım yönüne dikkat ederek yazma üzerinde çalışılmıştır. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

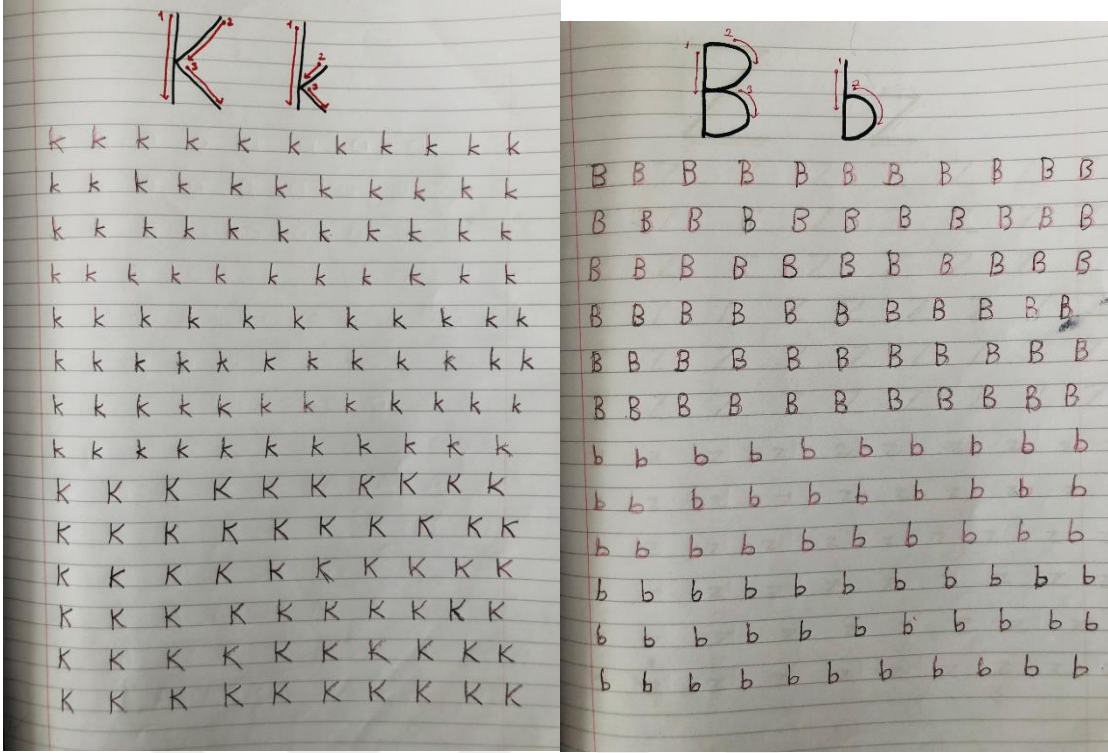
“Ali, başarı kaygısı olan ve derslerine önem veren bir öğrenci, yazısının okunaksız ve yazım hatalarının farkında olduğu için yazma hatalarını düzeltme çalışmasını duyunca

çok heyecanlandı. Harf yazım çalışmaları yaparken, harf biçim ve yazı yönlerini doğru kavrayamadığını ayrıca harflerin çoğunu aşağıdan yukarıya doğru yazdığını gözlemledim” (Araştırmacı günlüğü, 25.03.2022).

Şekil 8. Ali'nin harf çalışmaları örneği

Harfler defter üzerinde yazılmadan önce tahta üzerinde yönlerine ve biçimini vurgulayarak gösterilmiştir. Yaz-sil etkinlik kitabı üzerinde yazdırıldıktan sonra defter üzerinde silik harf üzerinden gitme ve noktalı harf üzerinden gitme çalışmaları yapılmıştır.

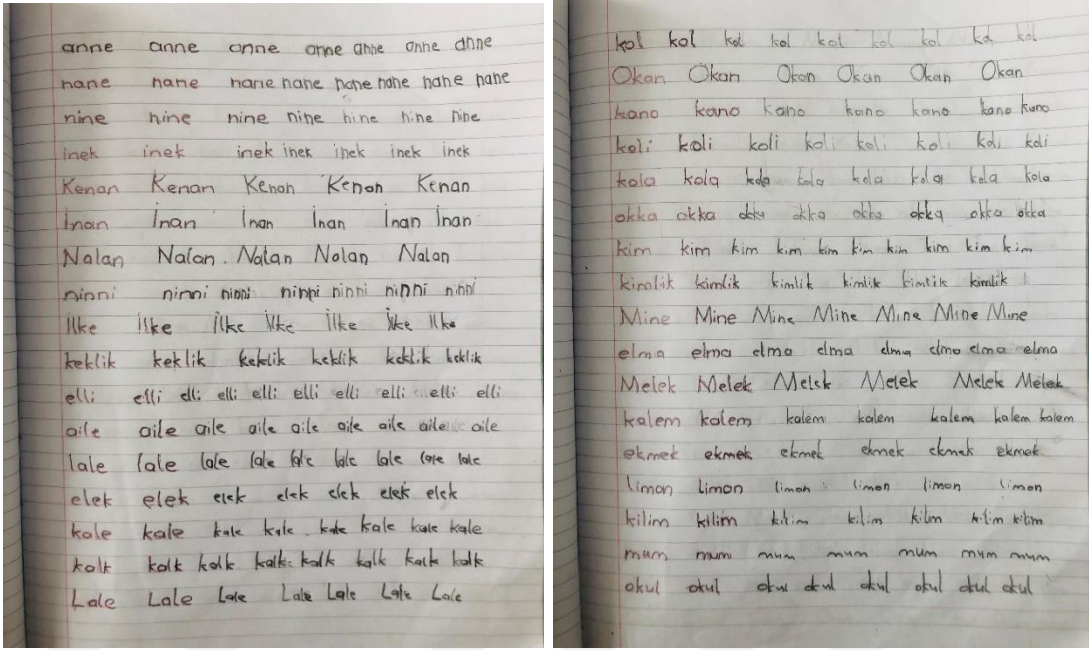
Şekil 9. Ali'nin harf çalışmaları örneği

Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Ali harf yönlerini kavradı ve yazarken artık daha dikkatli yazıyor, hata yaptığında kendisi fark edip düzeltiyor. Harfleri düzelttikçe ve güzel yazdıkça mutlu olur. Arkadaşlarının da hatalarını gözlemleyip onlara da müdahale ediyor. Sürece aktif olarak katılıyor, hatalarını görmesi ve düzeltmesi onun derse katılımını artırıyor” (Araştırmacı günlüğü, 01.04.2022).

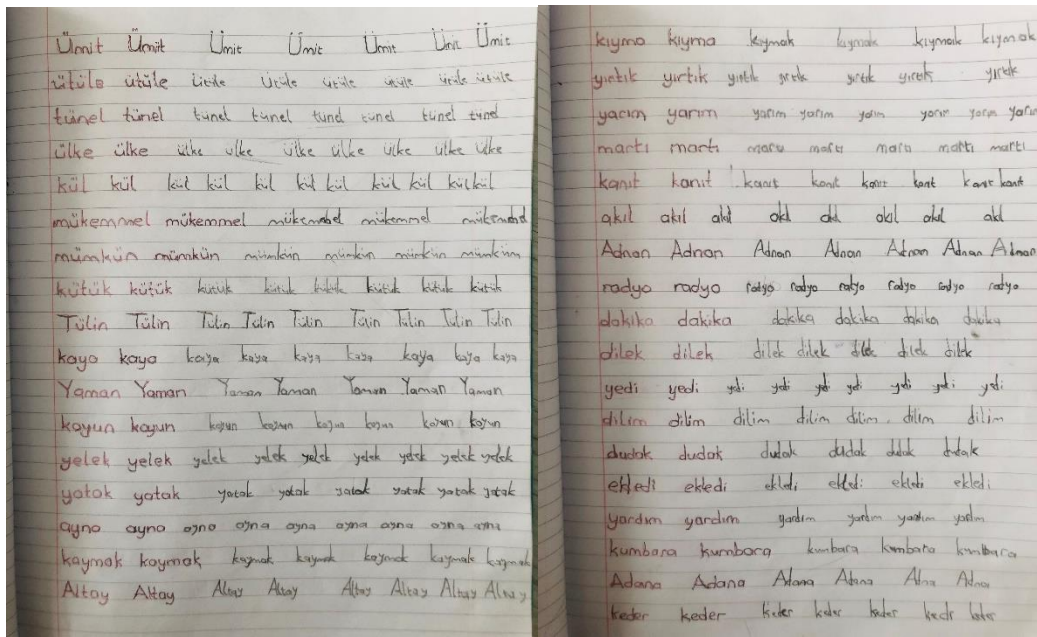
4.1.3. Ali'nin Kelime Çalışmalarına Ait Bulgular

Harf düzeltme çalışmalarından sonra harf gruplarına uygun kelime yazım çalışmaları yapılmıştır. Ali'nin Şekil 5, 6 ve 7'deki yazı örneklerinde, kelime yazımı temasında; kelime içinde eksik harf bulunarak yazdığı, kelimeyi hatasız doğru yazmadığı ve cümle içinde eksik kelime bulunarak yazdığı görülmektedir. Buna karşılık kelime içinde fazla harf bulunmadan yazar, kelime içinde fazla hece bulunmadan yazar, cümle içinde fazla kelime bulunmadan yazar alt temalarını kısmen gerçekleştirdiği görülmektedir. Uygulanan kelime çalışmaları hem harf çalışmalarını destekleyici hem de kelime yazım hatalarını düzeltmek amacıyla yapılmıştır. Öğrencinin defterinde 8 sayfalık kelime çalışmalarının bir kısmı aşağıda yer almaktadır.

Şekil 10. Ali'nin kelime çalışmalarına ait ilk yazı örneği

Ali'nin kelime çalışmalarına ilişkin yazı örneklerinde Şekil 10 ve 11'de görüldüğü gibi harf biçimi temasında dik temel harfleri kısmen doğru yazdığı, harfi kısmen uygun büyüklükte yazdığı, eklentisi ve uzantısı olan harfleri doğru yazdığı görülmektedir. Ayrıca öğrencinin yazım ve harf yönlerine dikkat ederek yazdığı araştırmacı tarafından çalışma sırasında gözlemlenmiştir.

Şekil 11. Ali'nin kelime çalışmalarına ait son yazı örneği

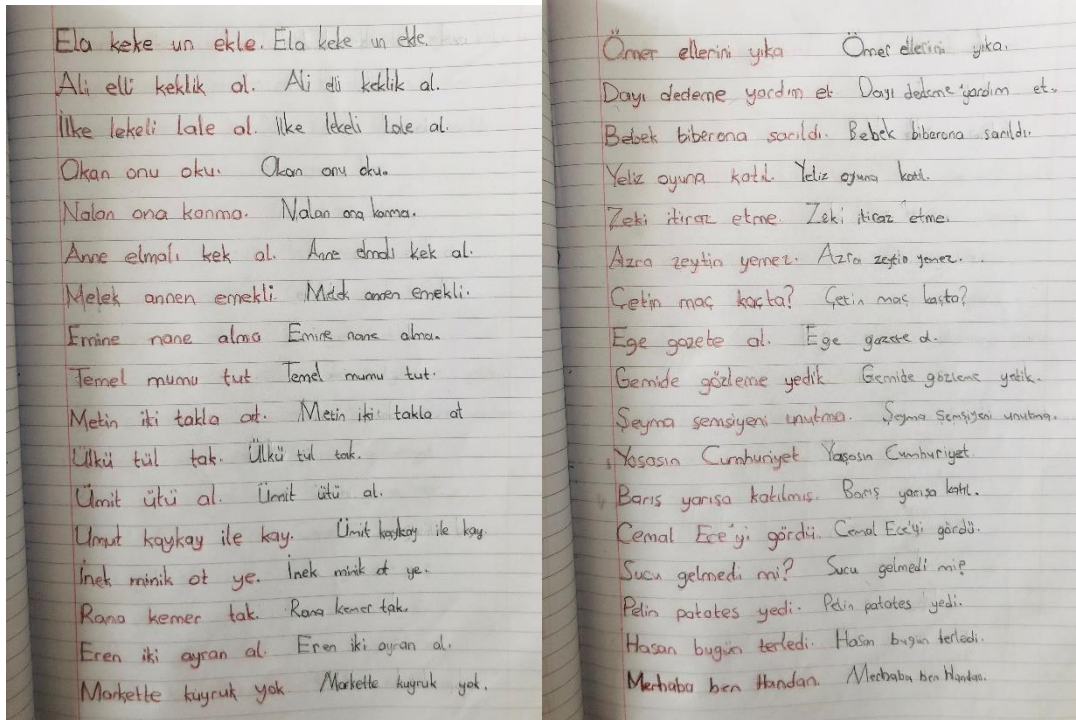
Ali'nin yazma hatası değerlendirme formunda yer alan genel bakış temasına ait maddelerden, harfler arası uygun boşluğu kısmen bıraktığı fakat kelimeler arası uygun boşluğu bırakarak yazdığı ve satır çizgisine dikkat ederek okunaklı yazdığı görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Ali kelime düzeyinde beklediğimden daha düzgün ve doğru yazmaya başladı. Ali yazarken her satır bitiminde yazdığını göstererek onay bekliyor. Süreçte başarılı olmak çok hoşuna gitti, çalışmalarına hevesle katılıyor. Satırı hizalayarak yazamayan ve yazı boyutuyla ilgili sıkıntı yaşayan Ali artık satır çizgisine dikkat ederek daha küçük yazıyor” (Araştırmacı günlüğü, 08.04.2022).

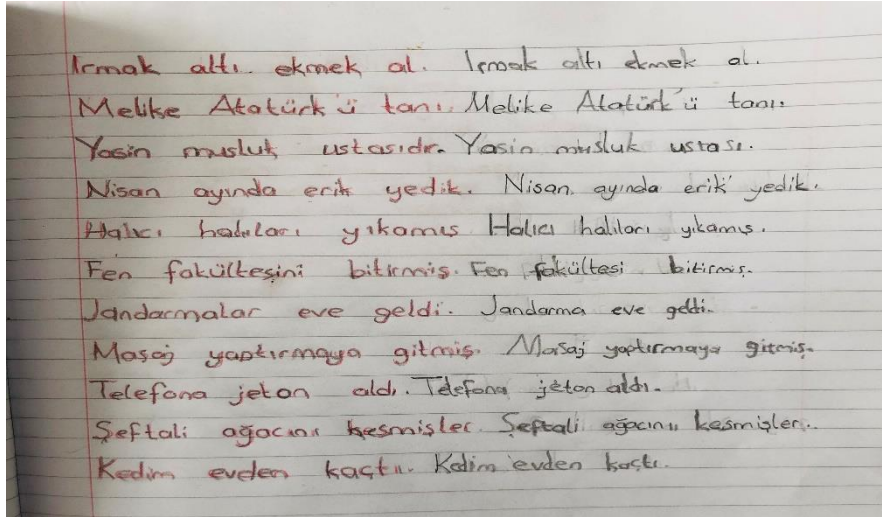
4.1.4. Ali'nin Cümle Çalışmalarına Ait Bulgular

Ali'nin incelenen yazı örneklerinde, yazma hataları değerlendirme formuna ait maddelerden cümle içinde eksik kelime bulundurarak yazarken, cümle içinde fazla kelime bulundurmadan yazdığı ayrıca genel bakış teması altında kelimeler arası uygun boşluğu bırakmadan yazdığı görülmektedir.

Cümle çalışmaları yazılan kelime gruplarına uygun 5 sayfalık kısa cümlelerden oluşmaktadır. Silik yazı üzerinden gitme ve yazılanı kopya etme çalışmaları ile devam edilmiştir.

Şekil 12. Ali'nin cümle çalışmalarına ait ilk yazı örneği

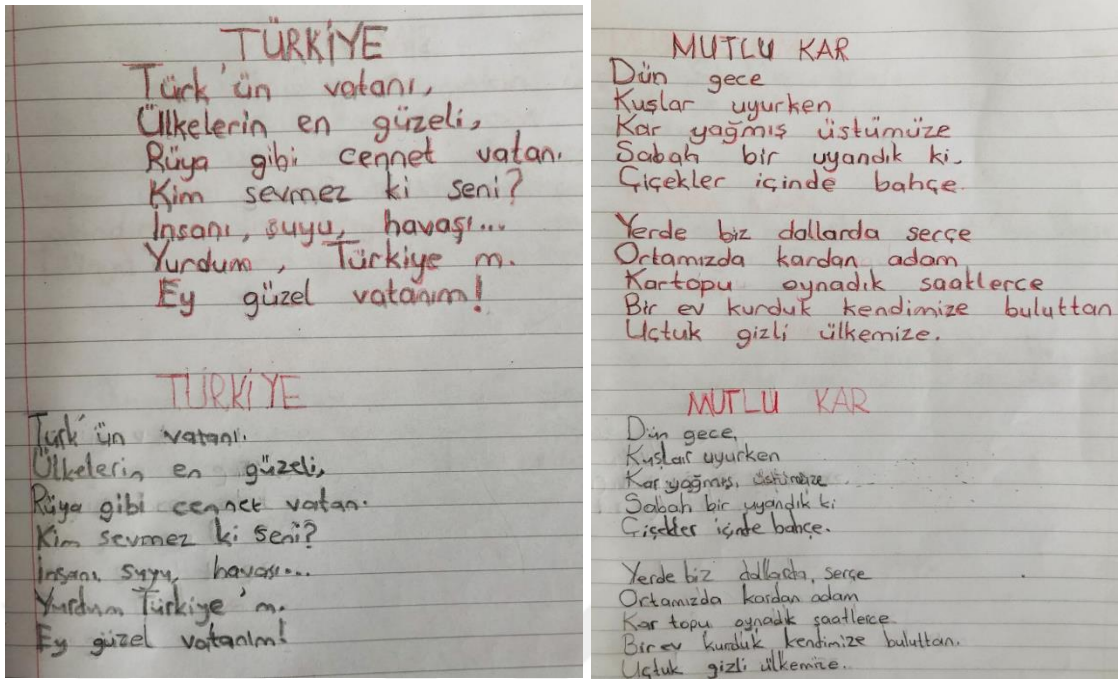
Şekil 13. Ali'nin cümle çalışmalarına ait son yazı örneği

Şekil 12 ve 13'de görüldüğü gibi Ali harf biçimi temasından dik temel harfleri şekline uygun yazdığı fakat tam olarak harfi uygun büyüklükte yazmadığı görülmektedir. Kelimeler arası uygun boşluğu bırakırken, harfler arası uygun boşluğu bazı kelimelerde göz ardı ettiği görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Ali cümle düzeyinde yazı hızını ayarlayarak yazmaya başladı. Harfler arası boşlukları nadiren dikkat etmeden yazıyor, yanlışları bana gösterirken fark edip kendisi düzeltiyor. Düzeltirken kendine güvenerek ve emin bir şekilde hareket ediyor. ‘Eskisinden daha güzel yazıyorum, yazım oldu mu öğretmenim?’ şeklinde sorular yöneltiyor” (Araştırmacı günlüğü, 22.04.2022)

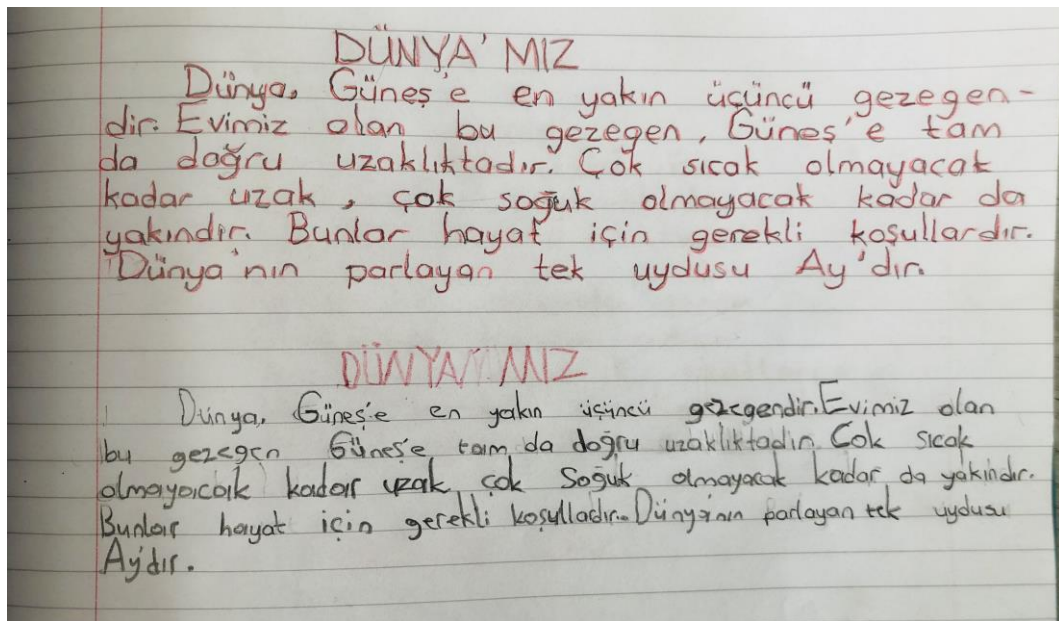
4.1.5. Ali'nin Metin Çalışmalarına Ait Bulgular

Ali'nin incelenen Şekil 5, 6 ve 7'deki yazı örneklerine göre yazma hataları değerlendirme formu genel bakış temasından, sayfa düzenine ve temizliğine dikkat etmediği, satır çizgine dikkat etmeden, satırlara aynı hizadan başlamadan yazdığı görülmektedir. Ayrıca harfler, kelimeler, cümleler arası uygun boşluğu bırakmadan yazdığı ve okunaklı bir yazıya sahip olmadığı görülmektedir. Metin çalışmaları 5 sayfalık, öğrencilerin yazılan silik yazı üzerinden gitme ve bağımsız bakarak dikte etme çalışmalarını kapsamaktadır.

Şekil 14. Ali'nin metin çalışmalarına ait ilk yazı örneği

Şekil 14'te Ali'nin bakarak dikte ettiği "Türkiye" ve "Mutlu Kar" metinlerinde harf biçim temasında dik temel harfleri tam olarak şekline uygun yazmadığı, harfi tam olarak uygun büyüklükte yazmazken, eklentisi ve uzantısı olan harfleri doğru yazdığı görülmektedir. Ayrıca Ali'nin sayfa düzenine ve temizliğine dikkat ettiği, satır çizgisine ve satır hizasına uygun okunaklı yazdığı görülmektedir.

Şekil 15. Ali'nin metin çalışmalarına ait son yazı örneği

Şekil 14 ve 15'te görüldüğü gibi kelimeler arası uygun boşluğu bırakırken, harfler arası uygun boşluğu uygun şekilde bırakmadan yazmıştır. Ali'nin satır çizgisine dikkat ederek yazdığı ve satır başından başlayarak, sayfa düzenine dikkat ederek yazdığı görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Ali, metin çalışmaları düzeyinde çok yavaş ve dikkatli yazmaya çalıştı. Yaptığı çalışmalarda hatalarını düzeltse de hala tam olarak doğru yazamadığını düşünüyor ve sürekli silerek düzeltmeye çalışıyor. Harfler arası uygun boşluk bırakması için sık sık uyardımaya devam etsem de bu durumu yazarken bazen göz ardı ediyor.”(Araştırmacı günlüğü, 20.05.2022)

4.1.6. Ali'nin Noktalama İşaretleri Çalışmalarına Ait Bulgular

Noktalama işaretleri kavramak ve yazım hatalarını gidermek amacıyla, her noktalama işareti, öğrencinin katılımıyla oyun ve etkinliklerle gerçekleştirilmiştir. Çalışma kâğıtlarından faydalanarak pekiştirilmiştir. Noktalama işaretlerini değerlendirmek amacıyla hazırlanan cümle ve metin çalışmaları etkinliklerinden faydalanılmıştır. Şekil 16'da Ali'nin noktalama işaretlerine ait etkinlik çalışmalarından örnekler yer almaktadır. Ali çalışmalar sonunda virgül, ünlem işaretlerinde bazı hataları bulunurken; nokta, soru işareti, kesme ve kesme işaretini uygun kullanmıştır.

NOKTALAMA İŞARETLERİNİ BULALIM
Hikayelerdeki boşluklara uygun noktalama işaretleri yerleştiriniz.

ÇİFTLİKTEKİ HAYAT

Çilli horoz her sabah Güneş doğmadan öterdi() Çiftlikteki tüm hayvanlar horozun sesine uyanırdı() Sadece tembel ördek Vakvak uyanmazdı() Vakvak() sağır olduğu için horozun sesini duymıyordu() Onun için geç uyanıyordu() Vakvak()'ın sağır olduğunu Doktor Gulugulu hindi söylemişti() Gulugulu hindi yanında sürekli kitap taşırdı() Gulugulu hindi çok bilgiliydi()

SARI KEDİ

Sarı kedi o gün çok üzgündü() Çünkü en sevdiği arkadaşı Özge onunla oynamaya gelmemişti() Özge birinci sınıfa gidiyordu() Derstleri çoktu() Ödevlerini bitirdikten sonra oynayacaktı() Okuldan gelince hemen ödevlerini yapıyordu() Sarı kedi ağlamak üzereydi() Sarı kedi() Özge()'yi beklerken biraz süt içti() Süt içtikten sonra uyudu() Özge() ödevlerini tamamladıktan sonra sarı kediyi uyandırdı() Özge artık sarı kediyi oynayabilirdi() Sarı kedi çok mutlu oldu()

MEVSİMLER

Bir yıl dört mevsimdir() İlkbahar() yaz() sonbahar() kış() ilkbaharda ağaçlar çiçek açar() Yazın havalar sıcak olur() denize gireriz() Sonbaharda ağaçlar yapraklarını döker() Kışın kar yağar() kardan adam yaparız() Ben en çok ilkbahar mevsimini severim()

BEN VE ATAKAN ABİM

Ben altı yaşında okula başladım() Atakan abim ise yedi yaşında başladı() Abim hasta olduğu için okula bir yıl geç başlamış() Ben büyüünce öğretmen olacağım() Atakan abim ise bilgisayar mühendisi olmak istiyor() Abim çok şışman() Bense çok zayıfım() Babam() abime zayıflaması için bisiklet aldı() Biz köyde yaşıyoruz() Köyde bisiklet sürmek kolay olmuyor() Şehirdeki çocuklar köyü çok seviyorlar() Biz de şehri çok seviyoruz.

Aşağıdaki cümlelerdeki parantez içlerine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

- ✓ Metin koluna ne oldu (?)
- ✓ Mustafa televizyonun sesini çok açmış ()
- ✓ Sessiz okuma yaparken dudaklarımızı kıpırdatmamalıyız ()
- ✓ Canset()'in gözleri ne renk(?)
- ✓ Dikkat et(!) Çay çok illecek()
- ✓ Amasya()'nin elması() Malatya()'nin kayısısı meşhurmüş()
- ✓ Eda()'nin babası oltayla sekiz balık tutmuş ()
- ✓ Yağmur()'un oyun oynarken parası düşünmüş()
- ✓ Kahvaltıda peynirli omlet() zeytin() domates ve salatalık yedim()
- ✓ O masanın ayağı eğri mi duruyor(?)
- ✓ Babam tatilde arabamızı değiştirdi()
- ✓ Bugün Kocaeli()'ye kar yağdı()
- ✓ Dün yaylada tilki kuzuyla saldırmış()
- ✓ Kitap okumayı seviyor musunuz(?)
- ✓ En sevdiğim hayvan köpektir()
- ✓ Mustafa Kemal Atatürk() Selanik()'de doğdu()
- ✓ Hey() Basuğın yere dikkat et(!)
- ✓ Bizim evimiz Onur Sokak()'tedir()
- ✓ Göksu eve gitti mi bilmiyorum(?)
- ✓ Büşra()'nın ayağını Dr() Fuat Bey alçaya almış()
- ✓ Ah yavrum(!) Ayağın kanyor()
- ✓ Bizim evimiz 2() kattadır()
- ✓ Ay(!) Bugün çok mutluyum()
- ✓ Elif()'in yaramaz mı yaramaz bir kuşum var()
- ✓ Elmaları sarıya() kırmızıya ve yeşile boyadım()
- ✓ Burak() Güz ve Asude birlikte mi ders çalışıyor()
- ✓ Eyyah eyyah(!) Ne yapacağım şimdi()
- ✓ Ömer() Taha()'nın yanında mı oturmak istiyorsun(?)
- ✓ Hemşire() Zehra()'nin kolundan kan almış()

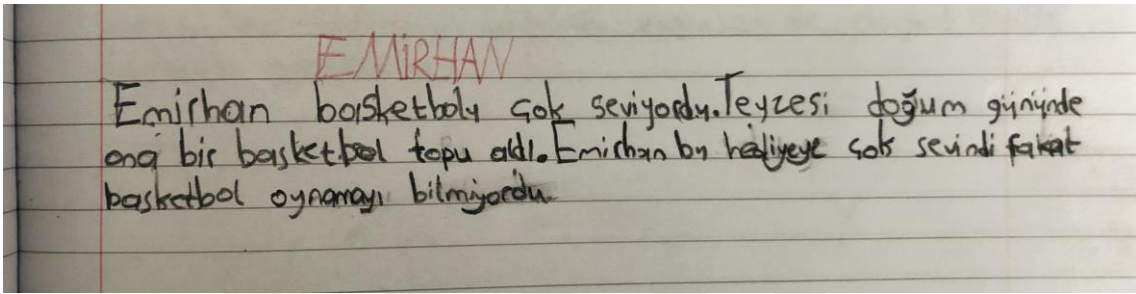
Şekil 16. Ali'nin noktalama işaretleri çalışmaları etkinlik örneği

Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Ali noktalama işaretlerinin tekrarı sırasında derse yoğun katılım sağladı ve etkinliklere istekli katıldı. Noktala işaretleri kavrama etkinliklerinde ünlem ve kesme işaretini tam kavrayamadığını dile getirdi ve konuyla ilgili sorular sordu. Ders sürecinde noktalama işaretlerini çok sevdiğini dile getirdi”(Araştırmacı günlüğü, 13.05.2022).

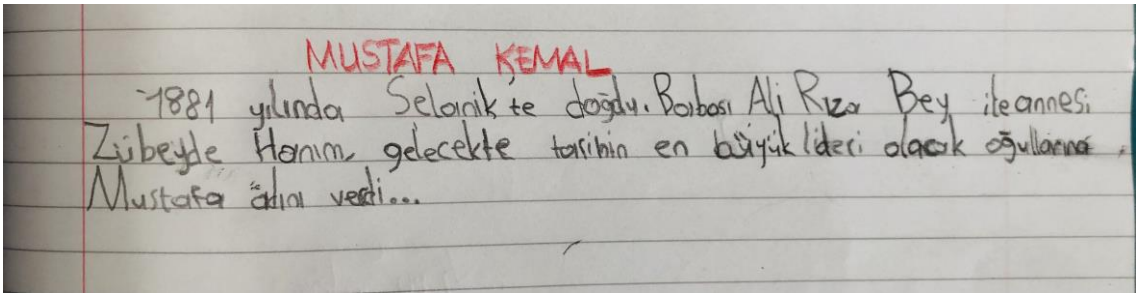
4.1.7. Ali'nin Yazma Örneklerini Değerlendirme Çalışmalarına Ait Bulgular

Ali'nin uygulanan harf, kelime ve cümle çalışmalarından sonra yazma hatalarının tespiti ve gelişimini belirlemek amacıyla çeşitli metinler dikte edilmiştir.

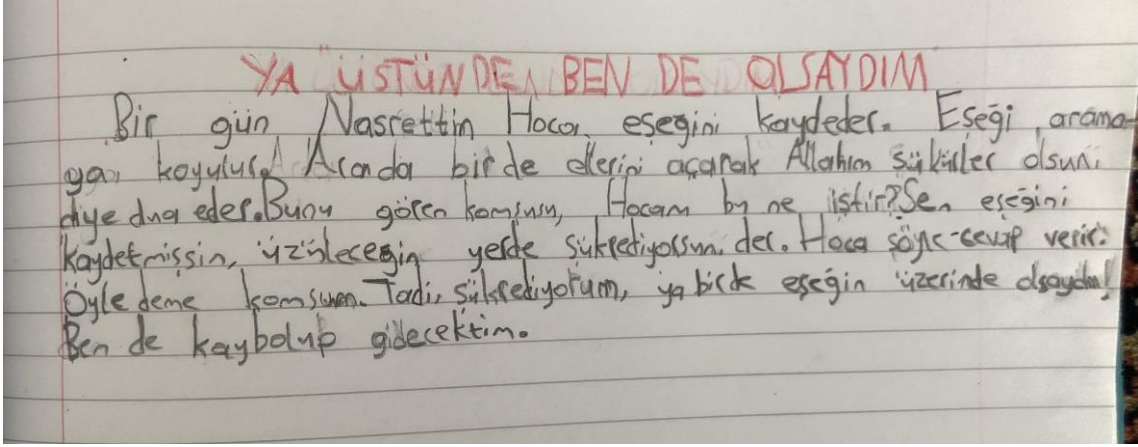
Şekil 17. Ali'nin uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği

Ali Şekil 17'de yazarken satır başı paragraf boşluğunu bırakmamış ve harfler arası uygun boşluğa dikkat etmeden yazmıştır. Ancak uzantısı ve eklentisi olan harfleri doğru yazmış, harfleri kısmen uygun büyüklükte şekline uygun yazmıştır.

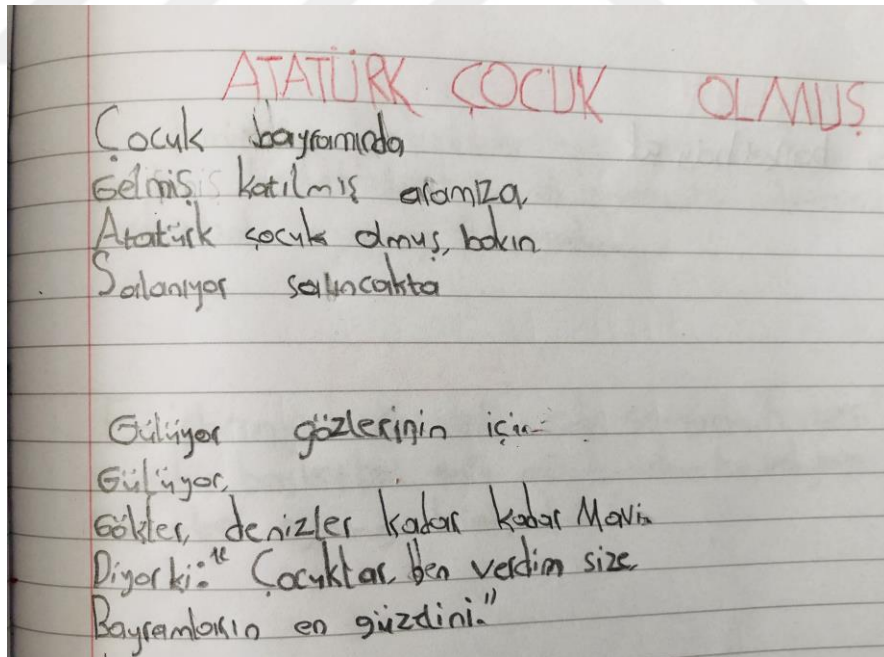
Şekil 18. Ali'nin uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği

Şekil 18'de Ali dikte ettiği Mustafa Kemal metninde, genel bakış temasına ait maddelerden, kelimeler arası uygun boşluğu bırakırken, harfler arası uygun boşluğu bırakmadan yazdığı görölmektedir. Ali'nin paragrafa uygun yerden başladığı, satır başına ve satır çizgisine dikkat ederek okunaklı yazdığı görölmektedir.

Şekil 19. Ali'nin uygulama sonrası bakarak dikte ettiği yazı örneği

Ali'nin bakarak dikte ettiği Şekil 19'da "Ya Üstünde Ben De Olsaydım" metni incelendiğinde; kaybeder ve tabi kelimesinde benzer harfleri karıştırarak kelimeleri 'kaydeder ve tadi' şeklinde yazdığı görülmektedir. Ali'nin başlangıçta incelenen yazı örneklerinde de benzer harfleri bazen karıştırarak yazdığı görülmektedir. Ayrıca öğrencinin bu metinde de harfler arasındaki boşluğu dikkat etmeden yazdığı görülmektedir.

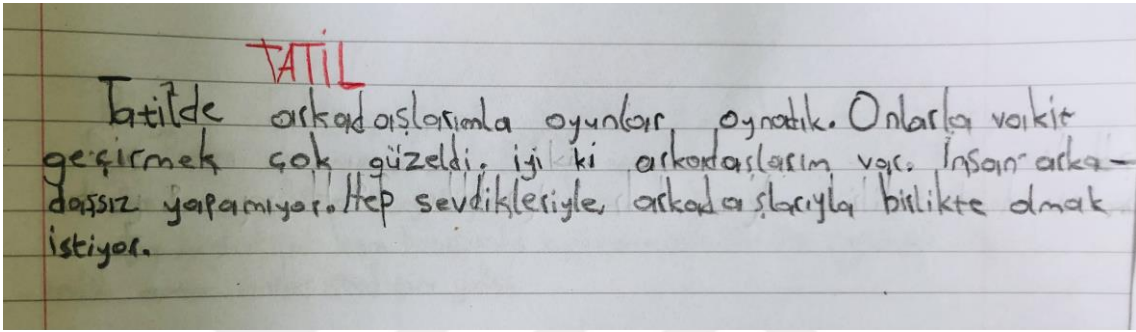

Şekil 20. Ali'nin uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği

Şekil 20'de Ali'nin "Atatürk Çocuk Olmuş" metnine ait yazı örneğinde "sallanıyor" kelimesinde eksik harfle yazdığı ayrıca "kadar" kelimesini iki kez yazdığı görülmektedir. Ali uygulanan çalışmalar sonucunda bazı hataları kısmen tekrar etse de

belirli hatalarını düzeltmiştir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Ali uygulamalar sürecinde istekli ve dönütleri iyi olan bir öğrencimdi. Henüz bazı yerlerde sıkça hatalar yapsa da başlangıçta satır içine yazmadığı, satır çizgisini dikkate almadığı, harfleri uygun büyüklükte ve şekline uygun yazmadığını göz önünde bulundurduğumda bireysel başarısını sağladığını düşünüyorum. Ali de yazısının eskiye göre daha iyi olduğunu dile getirerek mutlu olduğunu söyledi.” (Araştırmacı günlüğü, 25.06.2022)

Şekil 21. Ali'nin iki hafta sonra dikte ettiği yazı örneği

Ali'nin Şekil 21'de uygulama ve değerlendirme bitiminden iki hafta sonra dikte ettiği yazı örneği bulunmaktadır. Ali dik temel harfleri şekline uygun, harfi uygun büyüklükte kısmen yazarken, uzantısı satır altında olan harfleri doğru yazmış başlığı uygun yere yazmış, paragrafa uygun yerden başlamış, noktalama işaretlerini uygun yerde kullanmış ve satır çizgisine dikkat ederek yazısını satır içinde yazdığı görülmektedir.

Ali'nin yazısını yazma hataları formuna göre değerlendirildiğinde uygulama öncesi 33 maddeden oluşan yazma hataları değerlendirme formundan aldığı 13 puanı, etkinlik uygulamaları sonucunda 58 puana yükseltmiştir. Harf biçim hatalarında yaptığı hatalarının kısmen düzelttiği bu maddelere ait yazım hataları puanını 1 puandan 8 puana yükselttiği görülmüştür. Biçim hataları temasına ait; dik temel harfleri şekline uygun doğru yazar, harfi uygun büyüklükte yazar, benzer harfleri karıştırmadan yazar, uzantısı satır altında olan harfleri doğru yazar maddelerini kısmen gerçekleştirirken; eklentisi olan harflerin doğru yazdığı ve harflerin yazım yönüne dikkat ederek yazdığı maddelerinin düzeldiği görülmüştür. Ali'nin kelime yazımı temasına ait puanını 4 puandan 12 puana yükselttiği görülmüştür. Kelime içinde eksik harf bulunmadan yazar ve cümle içinde fazla kelime bulunmadan yazar maddelerini kısmen gerçekleştirirken; kelime içinde fazla harf

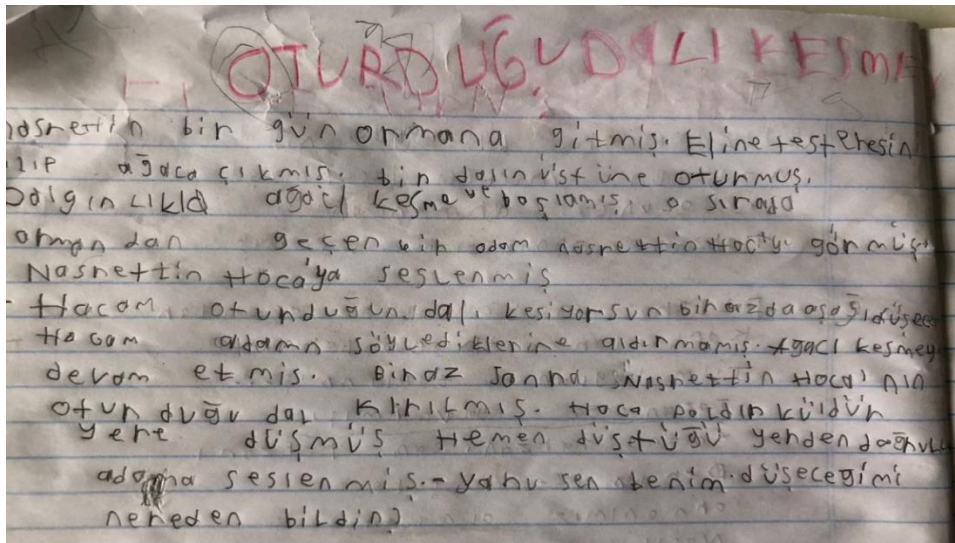
bulunmadan yazar, kelimeyi hatasız ve doğru yazar, cümle içinde eksik kelime bulunmadan yazar maddelerinde başarılı olduğu görülmektedir. Ali'nin sayfa düzeni ve genel bakış alt temasına ait puanını 2 puandan 18 puana yükselttiği görülmektedir. Okunaklı yazar ve harfler arası uygun boşluğu bırakarak yazar maddelerini kısmen gerçekleştirirken; sayfa düzenine ve temizliğine dikkat eder, satır çizgisine dikkat eder, satır başına dikkat eder, paragrafı uygun yerden başlayarak yazar, satıra aynı hizadan başlayarak yazar, sayfa kenarına uygun boşluk bırakarak yazar maddelerinde başarılı olduğu görülmektedir. İmla ve noktalama temasını 6 puandan 20 puana yükseltmiştir. İmla ve noktalama temasındaki tüm maddelerde başarılı olduğu görülmektedir.

4.2. Salim'e Ait Yazı Örnekleri ve Analizi

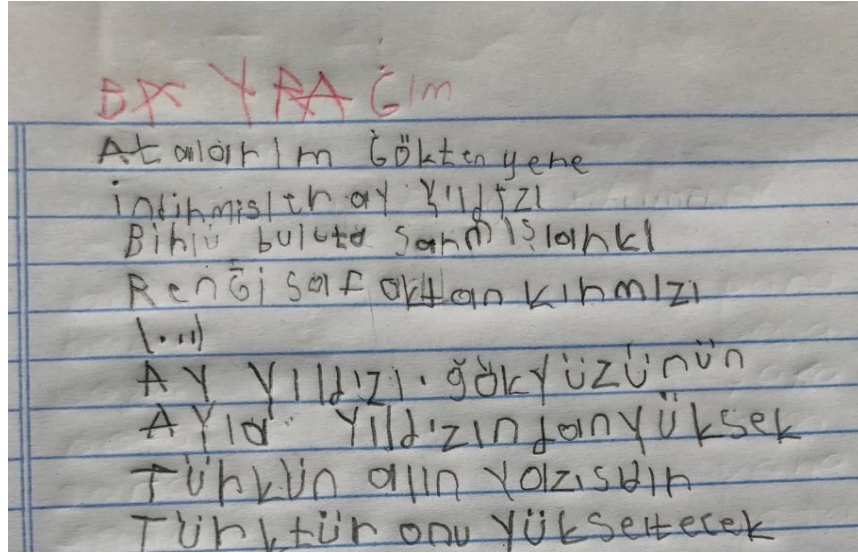
4.2.1. Salim'e Ait Yazı Bulgular

Salim sınıfta okumayı ve yazmayı geç öğrenen ve yavaş yazan öğrencilerden biridir. Yazarken oturma pozisyonu yanlış olduğu ve kalem tutmada hataları olduğu gözlemlenmiştir. Salim'in Tablo 3'te yer alan "Yazma Hataları Değerlendirme Formu"na göre uygulama öncesi 9 puanı bulunmaktadır.

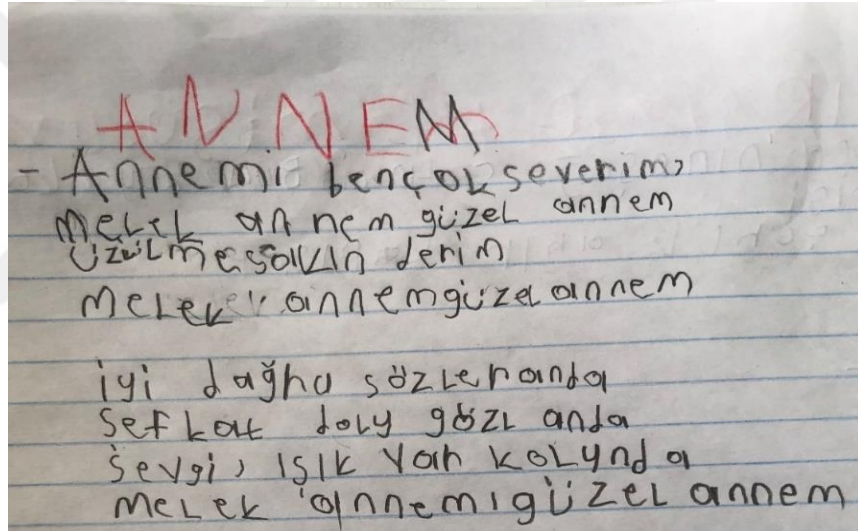
Salim'in Şekil 22, 23 ve 24'teki yazı örnekleri incelendiğinde, çok yoğun hataları olsa da en belirgin yazma hataları; yazılarını satır çizgisine oturtmadan yazması ve harfi uygun büyüklükte yazmamasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca harf biçim hatalarında sıklıkla hata yaptığı ve harf yazım yönlerini yanlış yaparak harfleri aşağıdan yukarıya doğru yazdığı gözlemlenmiştir.

Şekil 22. Salim'e ait bakarak dikte ettiği yazı örneği

Şekil 23. Salim'e ait dikte örneği

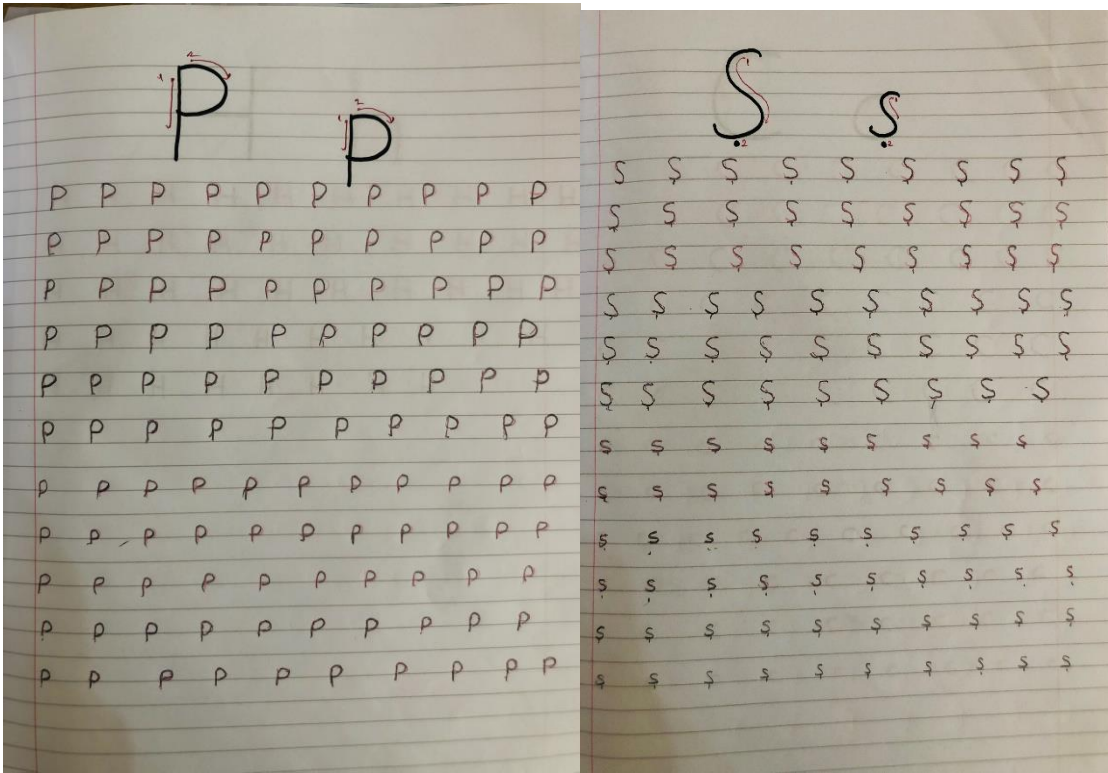

Şekil 24. Salim'e ait defter örneği

Salim'in Şekil 22, 23 ve 24'teki yazı örneklerinde görüldüğü gibi cümle başı büyük harf kullanarak yazar, özel isimleri büyük harf kullanarak yazar, başlığı büyük harfle yazar, nokta ve virgülü yerinde kullanır maddelerini kısmen gerçekleştirse de yazma harf biçim alt temasında yoğun hataların olduğu, dik temel harfleri şekline uygun yazmadığı, harfleri uygun büyüklükte yazmadığı, eklentisi ve uzantısı olan harfleri doğru yazmadığı görülmektedir. Ayrıca kelime içinde eksik ve fazla harf bulundurarak yazdığı görülmektedir.

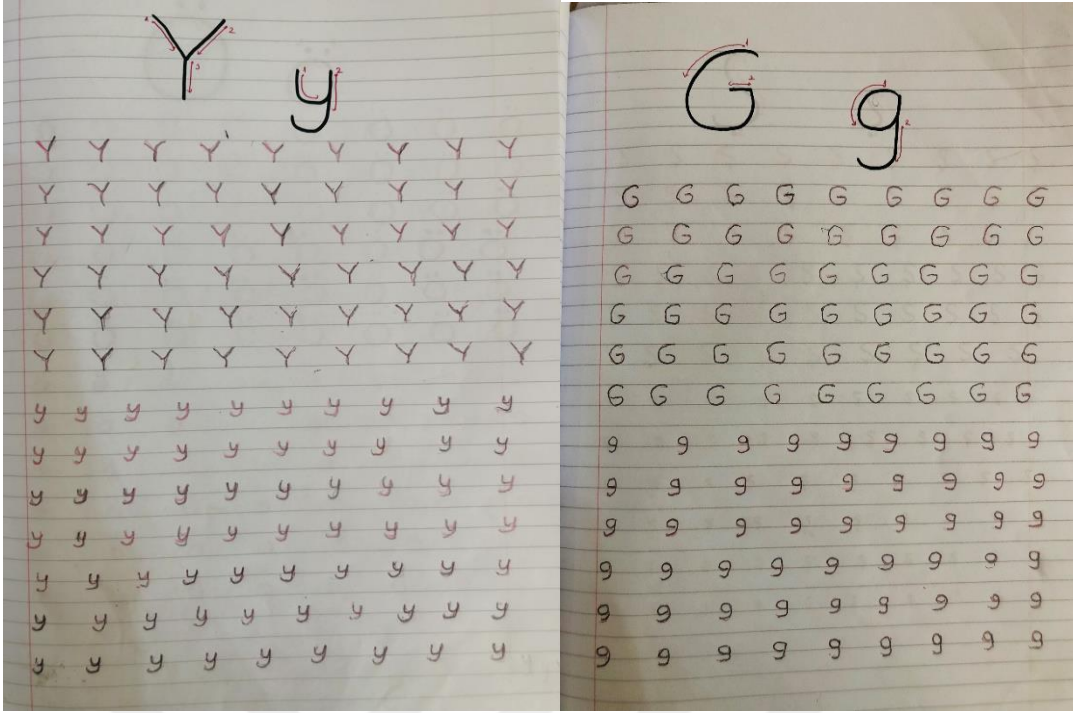
4.2.2. Salim'in Harf Çalışmaları Ait Bulgular

Salim kodlu öğrencinin Şekil 22, 23 ve 24'teki yazı örnekleri incelendiğinde dik temel harf hata tespit formuna göre; a, c, g, ğ, p, r, harflerinde belirgin ve sık hataların olduğu ayrıca diğer harflerde satır içine yazmama ve harf boyut hataları yaptığı görülmektedir. İncelenen yazı örneklerinde Salim'in harf biçim hatalarından; dik temel harfleri şekline uygun doğru yazmadığı, harfi uygun büyüklükte yazmadığı, eklentisi ve uzantısı olan harfleri doğru yazmadığı, benzer harfleri karıştırarak yazdığı görülmektedir. Salim'in ayrıca harf yönlerine dikkat etmeden yazdığı araştırmacı tarafından gözlemlenmiştir.

Şekil 25. Salim'in harf çalışmaları örneği

Harfler defter üzerinde yazılmadan önce tahta üzerinde harf yönlerine ve biçimini vurgulayarak gösterilmiştir. Yaz-sil etkinlik kitabı üzerinde yazdırıldıktan sonra defter üzerinde silik harf üzerinden gitme ve noktalı harf üzerinden gitme çalışmaları yapılmıştır.

Şekil 26. Salim'in harf çalışmaları örneği

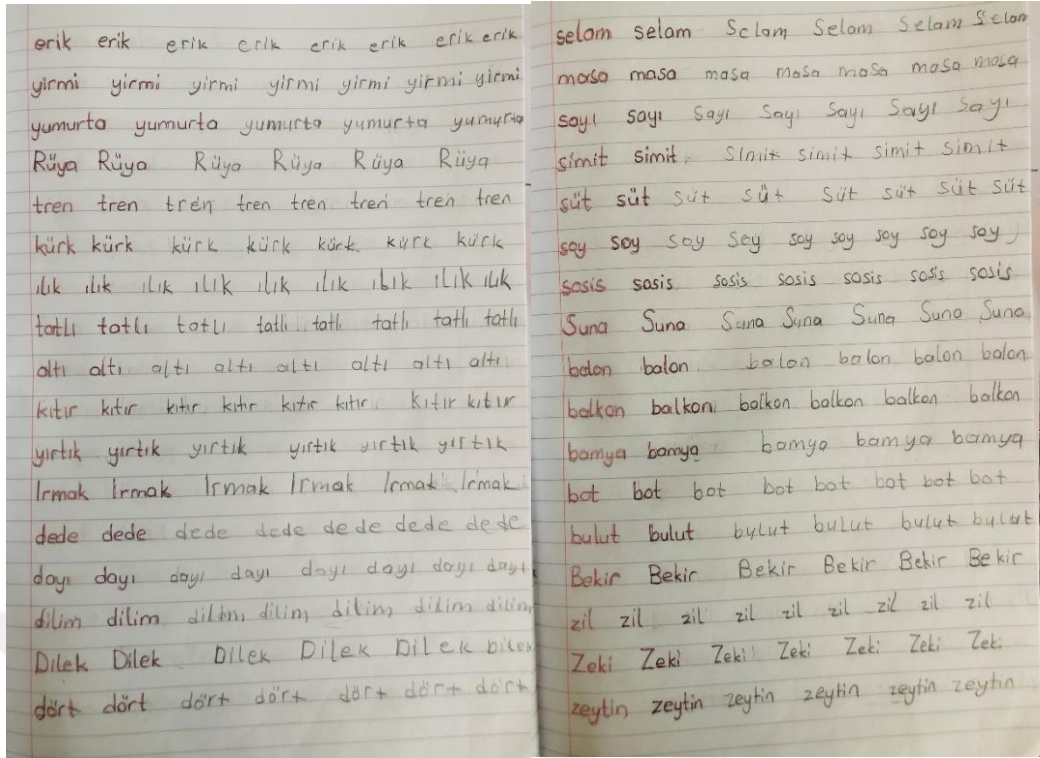
Salim'in harf çalışmalarına ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Salim, okuma ve yazmayı geç öğrenen ve sınıfta durumu ortalamalarda olan farklı alanlarda yetenekleri olan bir öğrencim. Başarılı olduğu alanların vurgulanmasını severken, yazı konusunda hatalarının sıklığı ve okunaksızlığından dolayı yazmayı sevmediğini dile getiren bir öğrencim. Yazısını genellikle hızlı ve acelece yazar ilk ben bitirdim deyip defterini kapatmak ister. Yazarken çoğunlukta ayakta yazıyor ve dikkat problemi yaşıyor. Bu durum yazısına çok yansıyor” (Araştırmacı günlüğü, 25.03.2022).

4.2.3. Salim'in Kelime Çalışmalarına Ait Bulgular

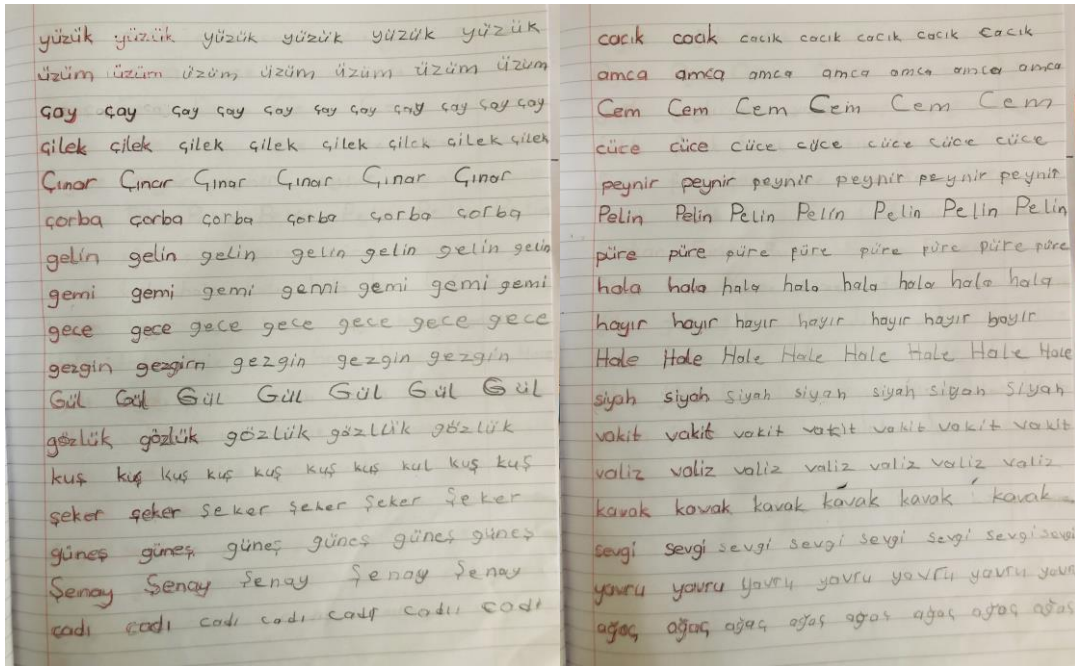
Salim' in Şekil 22, 23 ve 24'teki yazı örneklerinde, yazma hataları değerlendirme formunun kelime yazımı temasına göre; kelime içinde eksik ve fazla harf bulundurarak yazdığı, kelime içinde eksik ve fazla hece bulundurarak yazdığı, kelimeyi hatasız ve doğru yazmadığı görülmektedir.

Uygulanan kelime çalışmaları hem harf çalışmalarını destekleyici hem de kelime yazım hatalarını düzeltmek amacıyla yapılmıştır. Öğrencinin defterinde 8 sayfalık kelime çalışmalarının bir kısmı aşağıda yer almaktadır.

Şekil 27. Salim'in kelime çalışmalarına ait ilk yazı örneği

Harf gruplarına uygun kelime yazım çalışmalarında Salim Şekil 27'de görüldüğü gibi satır çizimine dikkat ederek harf ve kelimeleri satır içinde yazarken, harf büyüklüğüne tam olarak dikkat etmeden yazdığı görülmektedir. Ayrıca Salim'in harflerin eklenti ve uzantılarını doğru konumlandırarak okunaklı yazdığı görülmektedir.

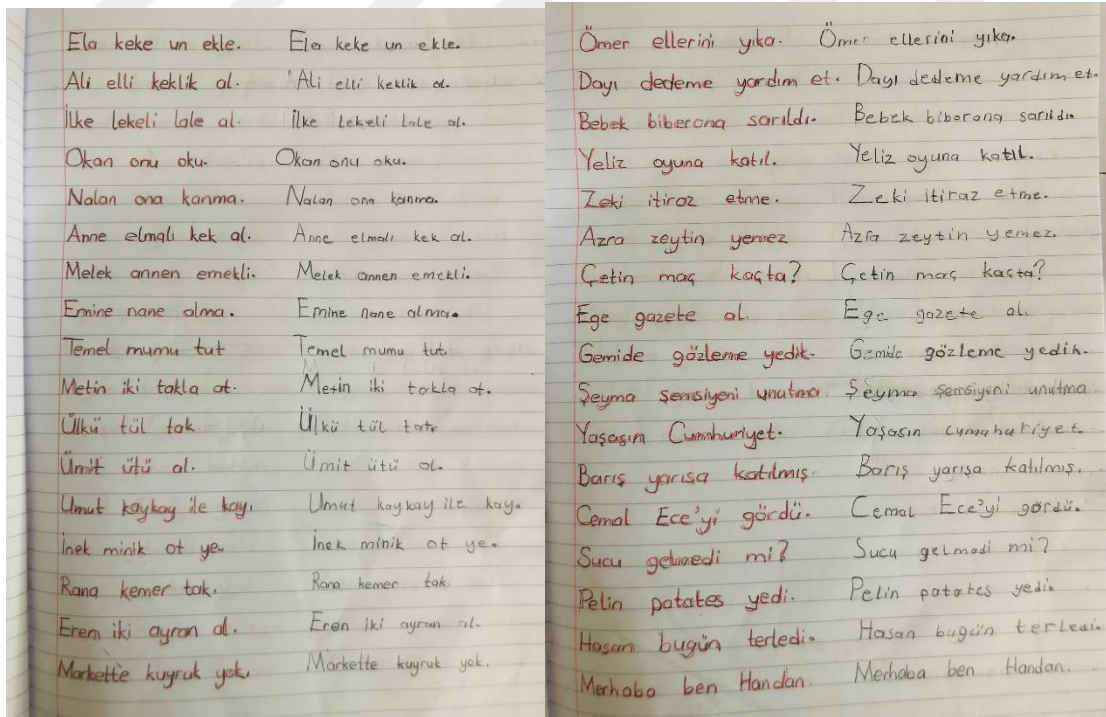
Şekil 28. Salim'in kelime çalışmalarına ait son yazı örneği

Şekil 28’de Salim’in yazdığı kelimelerde harf büyüklüklerinin bazı kelimelerde gereğinden fazla büyük olduğu ve harf çalışmalarının sonlarına doğru şeklinin bozulduğu görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

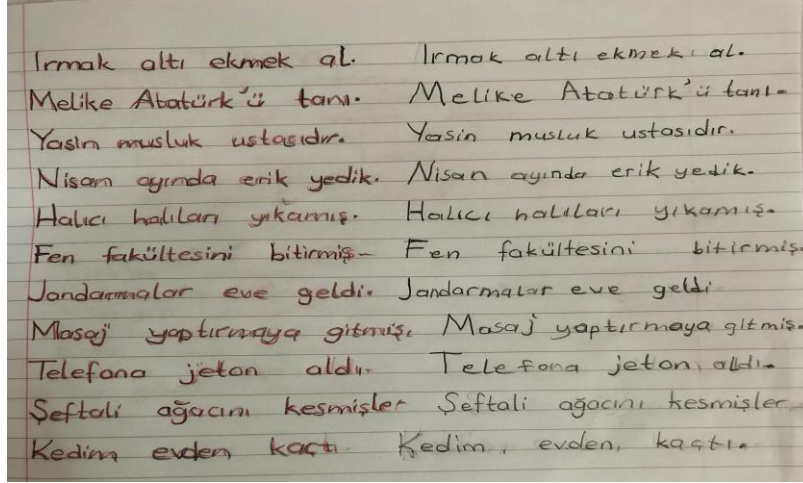
“Salim kelime çalışmalarında düzenli ve satır çizgisine dikkat ederek yazmaya başladı fakat süreçte hep yanında ve başında bulundum. Dikkat dağınıklığı olan öğrencimin yazı yazarken sadece yazısıyla ilgilenmesini sağladım. Salim yazma hataları söylendiğinde ikinci kez hatayı tekrar etmedi ve ilk yazısına göre küçülterek yazdı. Süreçte harf çalışmalarının ona çok faydası oldu. Çünkü harf yön ve yönergelerinde sıkıntı yaşıyordu. Salim kelime çalışmalarında beklediğimden daha düzgün ve düzenli yazmaya başladı. Yazsının güzel olduğunu dile getirdiğimde her sayfasını arkadaşlarına göstererek onların da onayını bekledi.” (Araştırmacı günlüğü, 08.04.2022).

4.2.4. Salim’in Cümle Çalışmalarına Ait Bulgular

Salim’in incelenen ilk yazı örneklerinde, yazma hataları değerlendirme formuna ait maddelerden cümle içinde eksik kelime bulundurarak yazdığı, cümle içinde fazla kelime bulundurarak yazdığı görülmektedir. Ayrıca genel bakış teması altında cümlede kelimeler arası uygun boşluğu bırakmadan yazdığı görülmektedir.

Şekil 29. Salim’in cümle çalışmalarına ait ilk yazı örneği

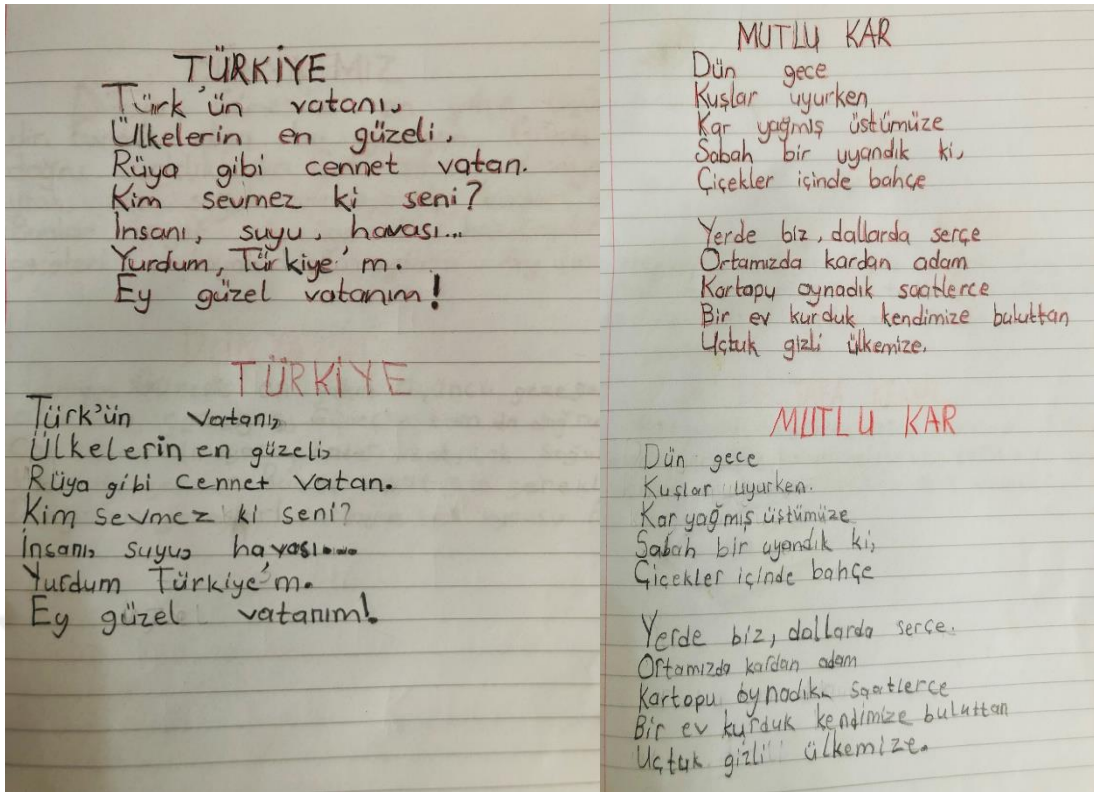
Şekil 30. Salim'in cümle çalışmalarına ait son yazı örneği

Şekil 29 ve 30'da cümle çalışma örneklerinde Salim'in harf biçim hatalarından harfi uygun büyüklükte yazar ve harfi şekline uygun yazar hatalarını düzelttiği görülmektedir. Ayrıca kelimeler arası uygun boşlukla yazdığı, satır çizgisine dikkat ederek uzantısı ve eklentisi olan harfleri uygun konumlandığı görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“ Salim cümle çalışmalarında yazısını uyarılarla biraz daha küçülttü ama arada tekrar büyük yazmaya devam ediyor. Sürece başladığından bu yana yazısının düzelmesinden dolayı daha istekli yazıyordu fakat yazı çalışmalarını yapmaktan mutlu olup olmadığını sorduğumda öğretmenim yeter yazım daha düzeldi şeklinde cevap verdi. Süreçte öğrencileri sıkmadan ve motive ederek ilerlemeye çalışıyorum, bu yüzden ara vererek çalışmalara sonra devam etmesini sağladım” (Araştırmacı günlüğü, 22.04.2022).

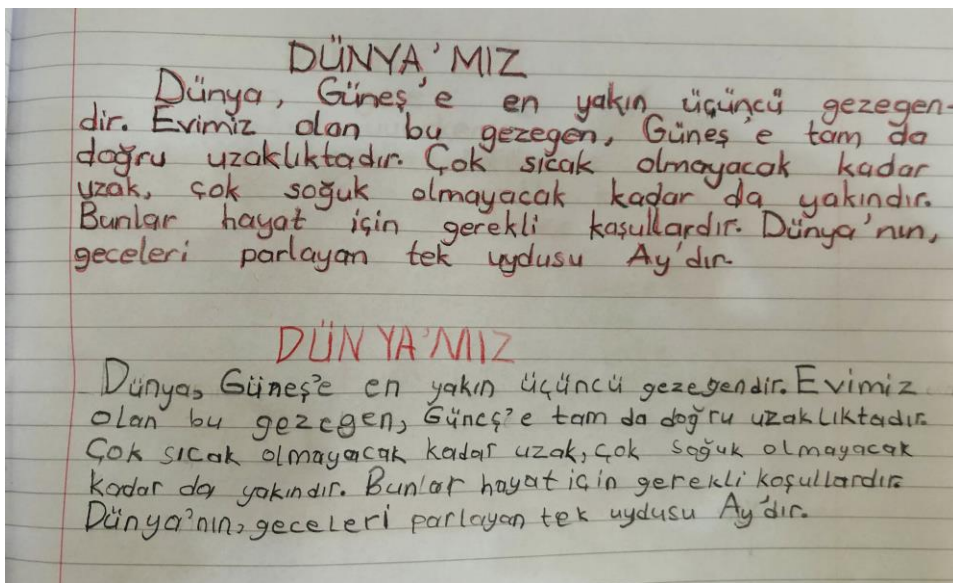
4.3.5. Salim'in Metin Çalışmalarına Ait Bulgular

Salim'in incelenen Şekil 22, 23 ve 24'teki yazı örneklerine göre yazma hataları değerlendirme formu genel bakış temasından, paragrafa uygun yerden başlamadığı, satır çizgisine ve satır hizasına dikkat etmediği, harfler, kelimeler ve cümleler arası uygun boşluğu ayarlamadığı ve sayfa düzenine dikkat etmeden yazdığı görülmektedir. Metin çalışmaları 5 sayfalık, öğrencilerin yazılan silik yazı üzerinden gitme ve bağımsız bakarak dikte etme çalışmalarını kapsamaktadır.

Şekil 31. Salim'in metin çalışmalarına ait ilk yazı örneği

Şekil 31'de Salim'in bakarak dikte ettiği "Türkiye" ve "Mutlu Kar" metinlerinde harf biçim temasında dik temel harfleri tam olarak şekline uygun yazdığı, harfleri uygun büyüklükte yazdığı, eklentisi ve uzantısı olan harfleri doğru yazdığı görülmektedir. Ayrıca Salim'in sayfa düzenine ve temizliğine dikkat ettiği, satır çizgisine ve satır hizasına uygun okunaklı yazdığı görülmektedir.

Şekil 32. Salim'in metin çalışmalarına ait son yazı örneği

Şekil 32’de görüldüğü gibi kelimeler arası uygun boşluğu bırakırken, harfler arası uygun boşluğu tam olarak uygun şekilde bırakmadan yazmıştır. Satır çizgisine dikkat ederek yazmış fakat paragrafa uygun boşluğu bırakmadan yazıya başlamıştır. Sayfa düzenine dikkat ederek, okunaklı yazdığı görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Salim, metin çalışmalarında bağımsız yazarken biraz yavaşladı ve metinleri daha dikkatli yazıyor. Yazısı ilk başladığımız çalışmalara göre çok düzeldi fakat süreçte dikkati toparlamak ve yazısına odaklanmasını sağlamak için kontrollü davrandım ve çalışmalarını öğrencileri sıkmadan yaptırmaya çalıştım.”(Araştırmacı günlüğü, 20.05.2022)

4.2.6. Salim’in Noktalama İşaretleri Etkinliklerine Ait Bulgular

Noktalama işaretleri kavramak ve yazım hatalarını gidermek amacıyla, her noktalama işareti, öğrencinin katılımıyla oyun ve etkinliklerle gerçekleştirildi. Çalışma kâğıtlarından faydalanarak pekiştirilmiştir. Noktalama işaretlerini değerlendirmek amacıyla hazırlana cümle metin çalışmaları etkinlikleri uygulanmıştır. Salim’ e ait noktalama işaretleri etkinlik örnekleri Şekil 33’te görülmektedir. Salim’ in ünlem ve kesme işaretinde hataları olduğu görülmektedir.

Hikayelerdeki boşluklara uygun noktalama işaretleri yerleştiriniz.

ÇİFTLİKTEKİ HAYAT
Çilli horoz her sabah Güneş doğmadan öterdi() Çiftlikteki tüm hayvanlar horozun sesiyle uyanırdı() Sadece tembel ördek Vakvak uyanmazdı() Vakvak() sağır olduğu için horozun sesini duymıyordu() Onun için geç uyanıyordu() Vakvak()ın sağır olduğunu Doktor Gulugulu hindi söylemişti() Gulugulu hindi yanında sürekli kitap taşırdı() Gulugulu hindi çok bilgiliydi()

SARI KEDİ
Sarı kedi o gün çok üzgünü() Çünkü en sevdiği arkadaşı Özge onunla oynamaya gelmemişti() Özge birinci sınıfa gidiyordu() Dersleri çoktu() Ödevlerini bitirdikten sonra oynayacaktı() Okuldan gelince hemen ödevlerini yapıyordu() Sarı kedi ağlamak üzereydi() Sarı kedi() Özge()yi beklerken biraz süt içti() Süt içtikten sonra uyudu() Özge() ödevlerini tamamladıktan sonra sarı kediyi uyandırdı() Özge artık san kediyi oynayabilirdi() Sarı kedi çok mutlu oldu()

MEVSİMLER
Bir yıl dört mevsimdir() İlkbahar() yaz() sonbahar() kış() İlkbaharda ağaçlar çiçek açar() Yazın havalar sıcak olur() denize gireriz() Sonbaharda ağaçlar yapraklarını döker() Kışın kar yağar() kardan adam yaparız() Ben en çok ilkbahar mevsimini severim()

BEN ve ATAKAN ABİM
Ben altı yaşında okula başladım() Atakan abim ise yedi yaşında başladı() Abim hasta olduğu için okula bir yıl geç başlamış() Ben büyüyünce öğretmen olacağım() Atakan abim ise bilgisayar mühendisi olmak istiyor() Abim çok şıman() Bense çok zayıfım() Babam() abime zayıflama için bisiklet aldı() Biz köyde yaşıyoruz() Köyde bisiklet sürmek kolay olmuyor() Şehirdeki çocuklar köyü çok seviyorlarmış() Biz de şehri çok seviyoruz.

Aşağıdaki cümlelerdeki parantez içlerine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

- ✓ Metin koltuğa ne oldu()
- ✓ Mustafa televizyonun sesini çok açmış()
- ✓ Sessiz okuma yaparken dudaklarınızı kıpırdatmamalısınız()
- ✓ Cansel()'nin gözleri ne renk()
- ✓ Dikkat et() Çay dökülecektir()
- ✓ Amasya()'nin elması() Malatya()'nin kayısı meşhurdur()
- ✓ Eda()'nın babası oltayla sekiz balık tutmuş()
- ✓ Yağmur()'nun oyun oynarken parası düşmüş()
- ✓ Kahvaltıda peynirli omlet() zeytin() domates ve salatalık yedim()
- ✓ O masanın ayağı eğri mi duruyor()
- ✓ Babam tatilde arabamızı değiştirdi()
- ✓ Bugün Kocaeli()'ye kar yağdı()
- ✓ Dün yaylada tilki kuzuya saldırmış()
- ✓ Kitap okumayı seviyor musunuz()
- ✓ En sevdiğim hayvan köpektir()
- ✓ Mustafa Kemal Atatürk() Selanik()'de doğdu()
- ✓ İley() Bastığın yere dikkat et()
- ✓ Bizim evimiz Onur Sokak()'tedir()
- ✓ Gükçe eve gitmi mi biliyorum()
- ✓ Büşra()'nın ayağını Dr() Fuat Bey alçıya almış()
- ✓ Ah yavrum() Ayağın kanyor()
- ✓ Bizim evimiz 2() katta()
- ✓ Ay() Bugün çok mutluyum()
- ✓ Elif()'nin yaramaz mı yaramaz bir kuşum var()
- ✓ Elmaları sanya() kırmızıya ve yeşile boyadım()
- ✓ Burak() Gamze ve Asude birlikte mi ders çalışıyor()
- ✓ Eyvah eyvah() Ne yapacağım şimdi()
- ✓ Ömer() Tahat()'nin yanında mı oturmak istiyorsun()
- ✓ Hemşire() Zehra()'nin kolundan kan almış()

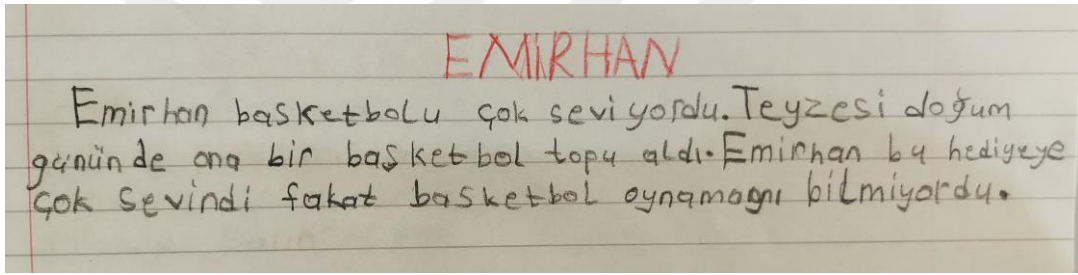
Şekil 33. Salim’in noktalama işaretleri çalışmaları etkinlik örneği

Noktalama işaretleri sürecinde ünlem ve kesme işaretinde hataları olduğu tespit edildi ve süreçte bu noktalama işaretlerini kapsayan etkinlikleri Salim’i dâhil ettim. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Salim noktalama işaretleri tekrarı çalışmasına geçmeden önce artık yazı yazmayacağını ve yazısının düzeldiğini tekrar dile getirdi. Derse öğrencilerin aktif olacağı etkinlikle başladım. Noktalama işaretlerinden ünlem ve kesme işaretini tam kavrayamayan Salim uygulamalar sonucunda anladığını dile getirdi. Fakat yapılan çalışmada aynı hataları az da olsa tekrarladı.”(Araştırmacı günlüğü, 13.05.2022).

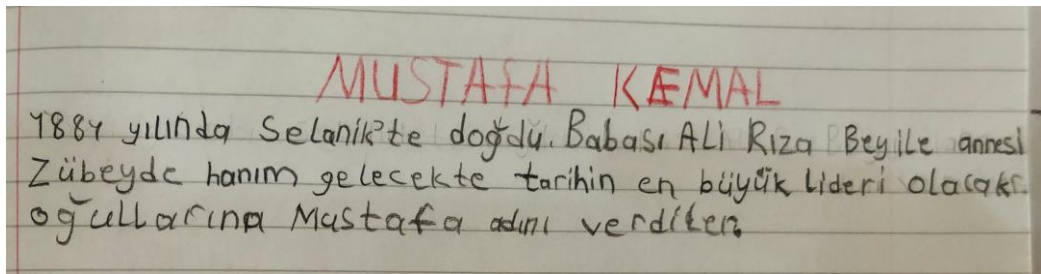
4.2.7. Salim’in Yazma Örneklerini Değerlendirme Çalışmalarına Ait Bulgular

Salim’in uygulanan harf, kelime ve cümle çalışmalarından sonra yazma hatalarının tespiti ve gelişimini belirlemek amacıyla çeşitli metinler dikte edilmiştir.

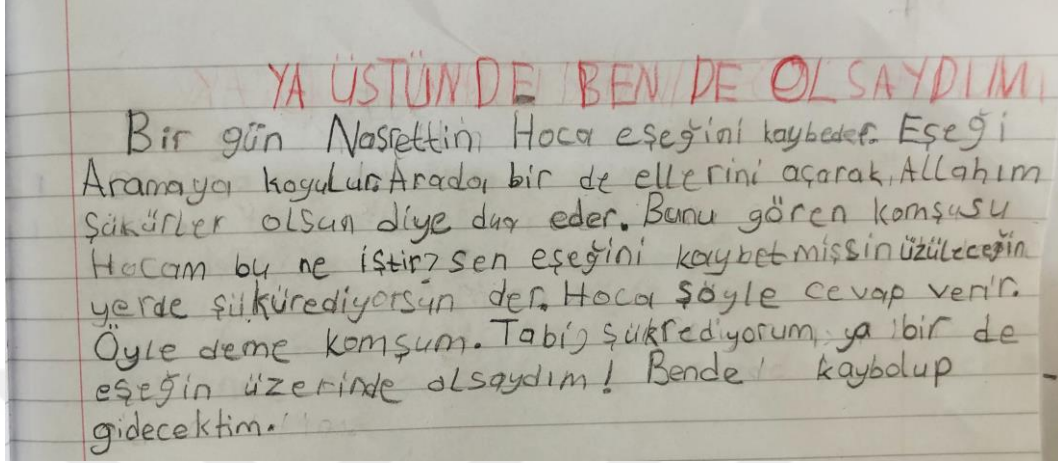
Şekil 34. Salim’in uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği

Salim Şekil 34’te “Emirhan” adlı yazı örneğinde kelimeler arası uygun boşluğu bırakarak yazsa da harfler arası boşluğu, yazı büyüklüğünden dolayı tam olarak ayarlamadan yazmıştır. Ancak harf biçim, kelime yazımı doğru, imla ve noktalama işaretlerine uygun, okunaklı yazmıştır.

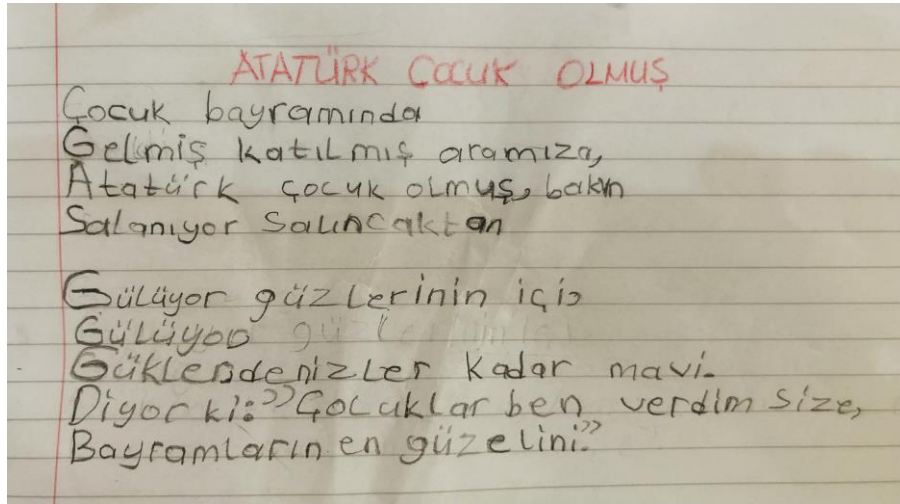
Şekil 35. Salim’in uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği

Şekil 35’te Salim yazarken satır başı paragraf boşluğunu bırakmadan yazmıştır. Ayrıca harfleri bazı yerlerde uygun büyüklükte yazarken bazı, yerlerde uygun büyüklükte yazmamıştır. Salim noktalama işaretlerini uygun kullanırken, özel isimlerin baş harfini büyük yazar maddesinde “hanım” kelimesinde büyük yazmadığı görülmektedir.

Şekil 36. Salim’in uygulama sonrası bakarak dikte ettiği yazı örneği

Salim’in bakarak dikte ettiği Şekil 36 incelendiğinde; cümle başı büyük harfle yazması gereken kelimeyi (sen) küçük harfle yazdığı, büyük harfle yazmaması gereken kelimeyi (aramaya) büyük harfle yazdığı görülmektedir.

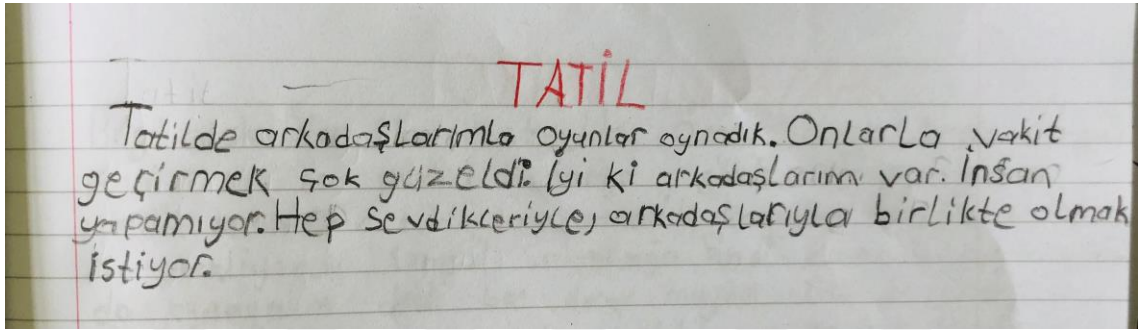

Şekil 37. Salim’in uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği

Salim’in dikte ettiği Şekil 37’deki “Atatürk Çocuk Olmuş” şiirine göre; harf biçim hatalarından harfi kısmen uygun büyüklükte yazarken, harfleri şekline uygun yazdığı görülmektedir. Eklentisi ve uzantısı olan harfleri şekline uygun yazdığı, sayfa düzenine,

satır başına ve satır çizgisine dikkat ederek, kelimeler arası uygun boşluk bırakarak yazmıştır. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Salim uygulamalar sürecinde arada sıkıldığını ve yazmak istemediğini dile getirirse de dönütleri iyi olan bir öğrencim. Bağımsız dikte örneklerinde yazıya başlarken heyecanlı başlıyor fakat sonlara doğru biraz sıkılıyor, bundan dolayı yaptığı hataları fark edip diliyor ve düzeltmeye çalışıyor. Harf büyüklüğünü kısmen uygulayamasa da harf biçim hatalarını düzeltti ve satır içine yazıyor bu beni çok motive ve mutlu etti ve öğrencinin velisinden de olumlu dönütler aldım. Çalışmalar sonrasında da süreç içinde yazı çalışmalarına dikkat ederek yazılarının geliştirmeye devam ettirmeye ve kalıcılığını sağlamaya devam edeceğim” (Araştırmacı günlüğü, 25.06.2022)

Şekil 38. Salim'in iki hafta sonra dikte ettiği yazı örneği

Salim'in Şekil 38'de iki hafta sonra dikte ettiği yazı örneği bulunmaktadır. Salim dik temel harfleri şekline uygun yazarken bazı kelimelerde harfi uygun büyüklükte kısmen yazmıştır. Uzantısı satır altında olan harfleri doğru yazmış, başlığı uygun yere yazmış, paragrafa uygun yerden başlamış, noktalama işaretlerini uygun yerde kullanmış ve satır çizgisine dikkat ederek yazısını satır içinde yazdığı görülmektedir. Ayrıca Salim'in kelime ve cümleler arasına uygun boşluk bırakarak yazdığı görülmektedir

Salim'in yazısını yazma hataları formuna göre değerlendirildiğinde uygulama öncesi 33 maddeden oluşan uygulama öncesi yazma hataları değerlendirme formundan aldığı 9 puanı, 61 puana yükseltmiştir. Harf biçim hatalarında yaptığı hataların çoğunu düzelttiği bu maddelere ait yazım hataları puanını 1 puandan, 11 puana yükselttiği görülmektedir. Biçim hataları temasına ait; dik temel harfleri şekline uygun doğru yazar, eklentisi ve uzantısı olan harfleri doğru yazar, benzer harfleri karıştırmadan, harf yönüne dikkat ederek yazar maddelerinde başarılı olurken, harfi uygun büyüklükte yazar maddesinde kısmen başarılı olmuştur. Salim'in kelime yazımı temasına ait puanını 3

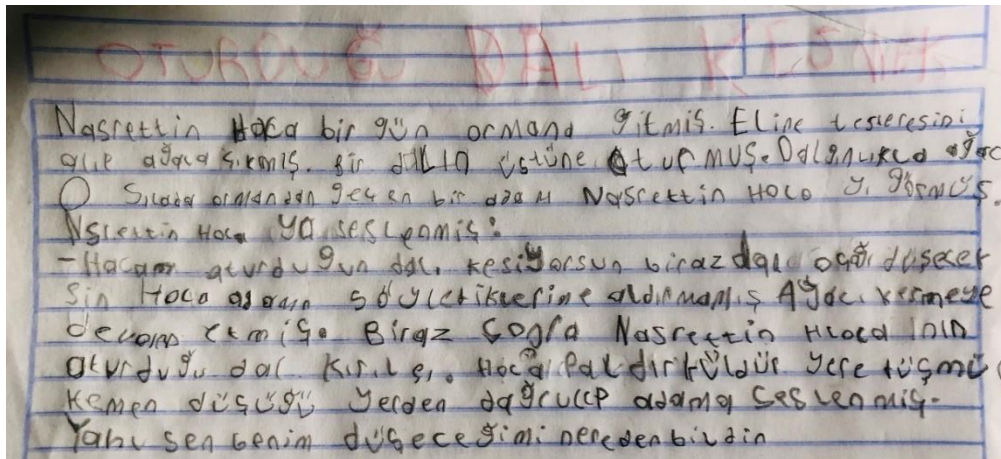
puandan, 14 puana yükselttiği görülmektedir. Kelime yazımı temasına ait alt maddelerin hepsinde başarılı olduğu görülmektedir. Salim'in sayfa düzeni ve genel başım alt temasına ait puanını 0 puandan, 18 puana yükselttiği görülmektedir. Harfler arası uygun boşluğu bırakarak yazar, paragrafı uygun yerden başlayarak yazar maddelerinde kısmen başarılı olurken; kelime ve cümleler arası uygun boşluğu bırakarak yazar, satır başına dikkat ederek yazar, satır çizgisine dikkat ederek yazar ve sayfa düzenine temizliğine dikkat ederek yazar maddelerinde başarılı olduğu görülmektedir. İmla ve noktalama temasını 5 puandan 18 puana yükseltmiştir. İmla ve noktalama temasındaki tüm maddelerde başarılı olurken, cümle başı büyük harf kullanarak yazar, özel isimlerin baş harfini büyük yazar maddelerinde kısmen başarılı olmuştur.

4.3. Hasan'a Ait Yazı Örnekleri ve Analizi

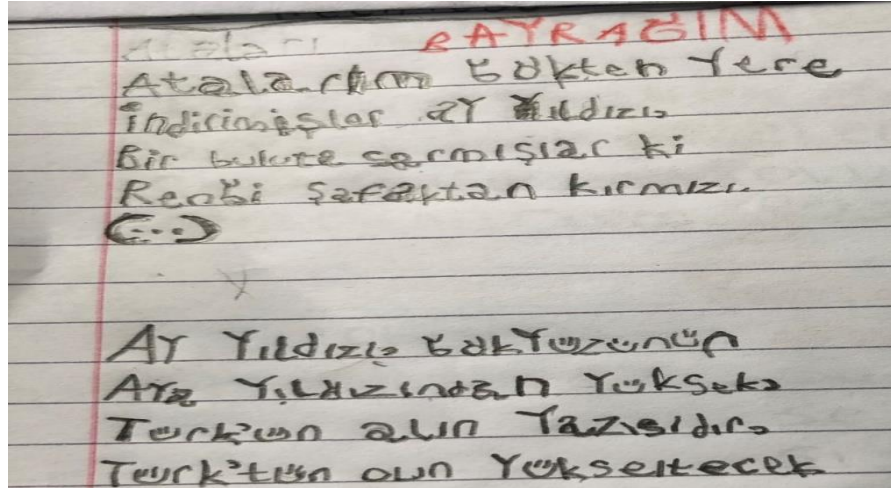
4.3.1. Hasan'a Ait Yazı Bulguları

Hasan sınıfta, ders katılımı az olan, hızlı ve dikkatsiz yazan bir öğrencidir. Hasan'ın Tablo 3'te yer alan "Yazma Hataları Değerlendirme Formu"na göre uygulama öncesi 7 puanı bulunmaktadır.

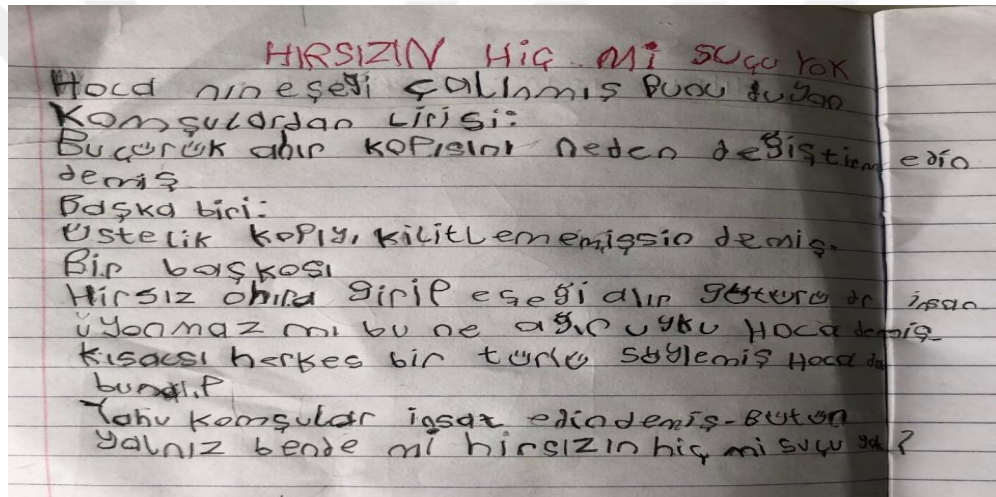
Hasan'ın Şekil 39, 40 ve 41'deki yazı örneklerinde görüldüğü gibi tüm temalarda hatası bulunmakta fakat harf biçim hatalarının ve genel bakış teması altında satır çizgisine dikkat ederek yazar maddesinin hataların belirgin olduğu görülmektedir. Ayrıca Hasan kalem tutmayla ilgili sıkıntılar yaşıyor ve yazarken defteri yanlış konumlandırıyor.

Şekil 39. Hasan'a ait bakarak dikte ettiği yazı örneği

Şekil 40. Hasan'a ait dikte örneği

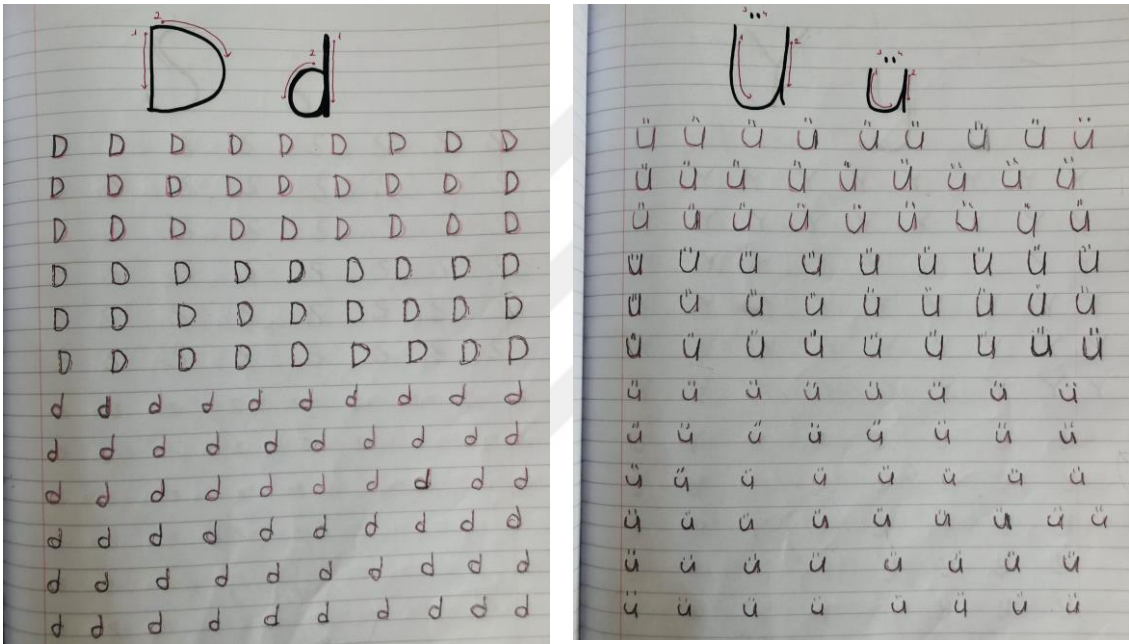

Şekil 41. Hasan'a ait defter örneği

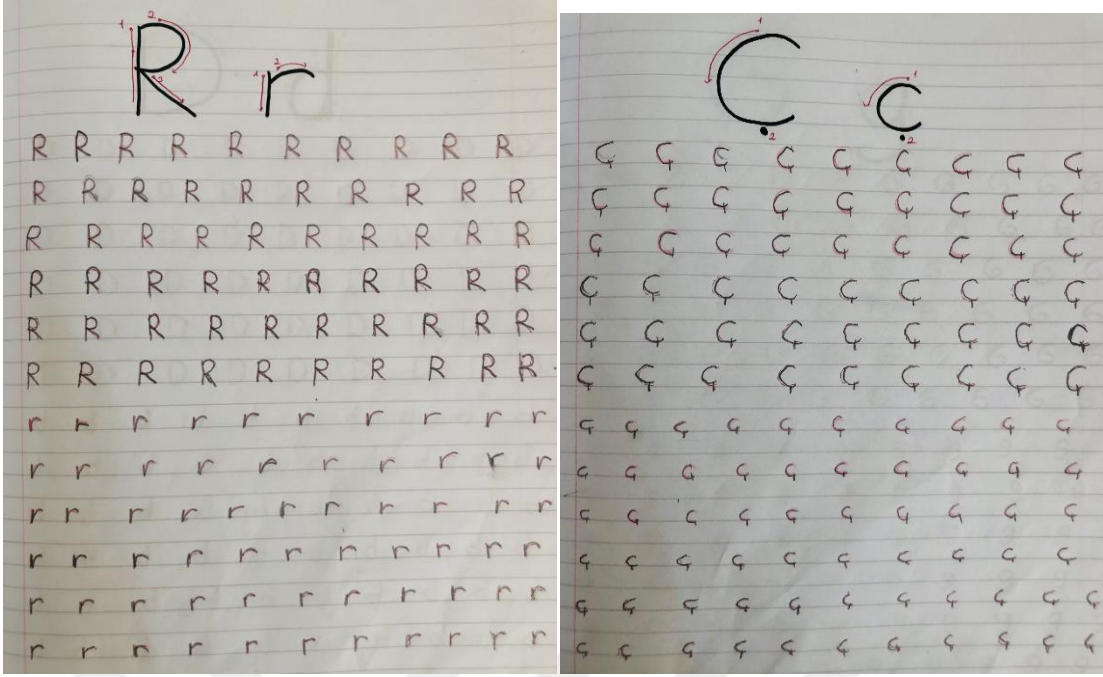
Hasan'ın incelenen yazı örnekleri Şekil 39, 40 ve 41'de görüldüğü gibi yazma hataları değerlendirme formuna göre harf biçim teması, kelime hataları teması, genel bakış teması, imla ve noktalama işaretleri temasında hataları bulunmaktadır. Dik temel harfleri şekline uygun yazma, harfi uygun büyüklükte yazma, uzantısı olan harfleri doğru yazma, benzer harfleri karıştırmadan yazma harflerin yazım yönüne dikkat ederek yazma maddelerinde başarısız bulunmuştur. İmla ve noktalama temasına ait başlığı uygun konumlandırır, başlığı büyük harfle yazar, cümle başı büyük harf kullanarak yazar, özel isimlerin baş harfini büyük yazar, noktayı yerinde kullanır, virgülü yerinde kullanır maddelerinde kısmen gerçekleştirmiştir.

4.3.2. Hasan'ın Harf Çalışmalarına Ait Bulguları

Hasan kodlu öğrencinin Şekil 39, 40 ve 41'deki yazı örnekleri incelendiğinde dik temel harf hata tespit formuna göre; a, d, g, ğ, h, f, p, s, y, G, B, harflerinde biçim hatası belirgin ve sık hatalar olarak görülmektedir. Ayrıca diğer harflerde satır içine yazmama ve harf boyut hataları yaptığı görülmektedir. İncelenen yazı örneklerinde Hasan'ın harf biçim hatalarından; Dik temel harfleri şekline uygun yazma, harfi uygun büyüklükte yazma, uzantısı olan harfleri doğru yazma, benzer harfleri karıştırmadan yazma harflerin yazım yönüne dikkat ederek yazma maddelerinde başarısız bulunmuştur.

Şekil 42. Hasan'ın harf çalışmaları örneği

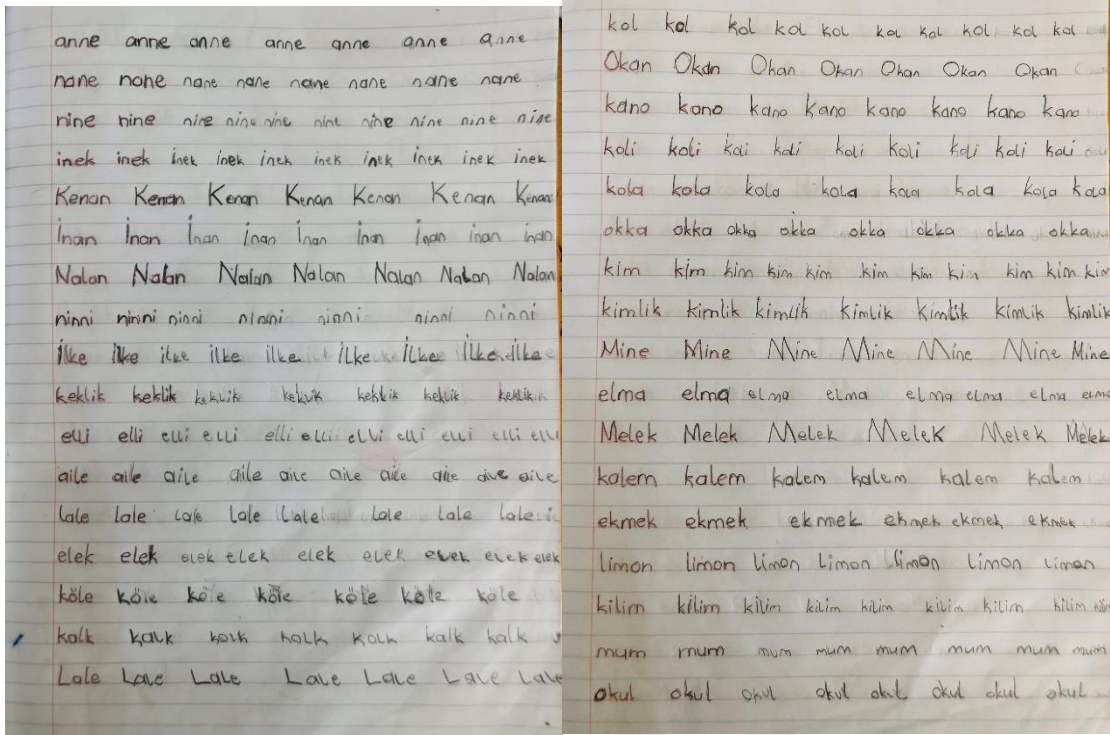
Şekil 43. Hasan'ın harf çalışmaları örneği

Harfler defter üzerinde yazılmadan önce tahta üzerinde harf yönlerine ve biçimini vurgulayarak gösterilmiştir. Yaz-sil etkinlik kitabı üzerinde yazdırıldıktan sonra defter üzerinde silik harf üzerinden gitme ve noktalı harf üzerinden gitme çalışmaları yapılmıştır. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

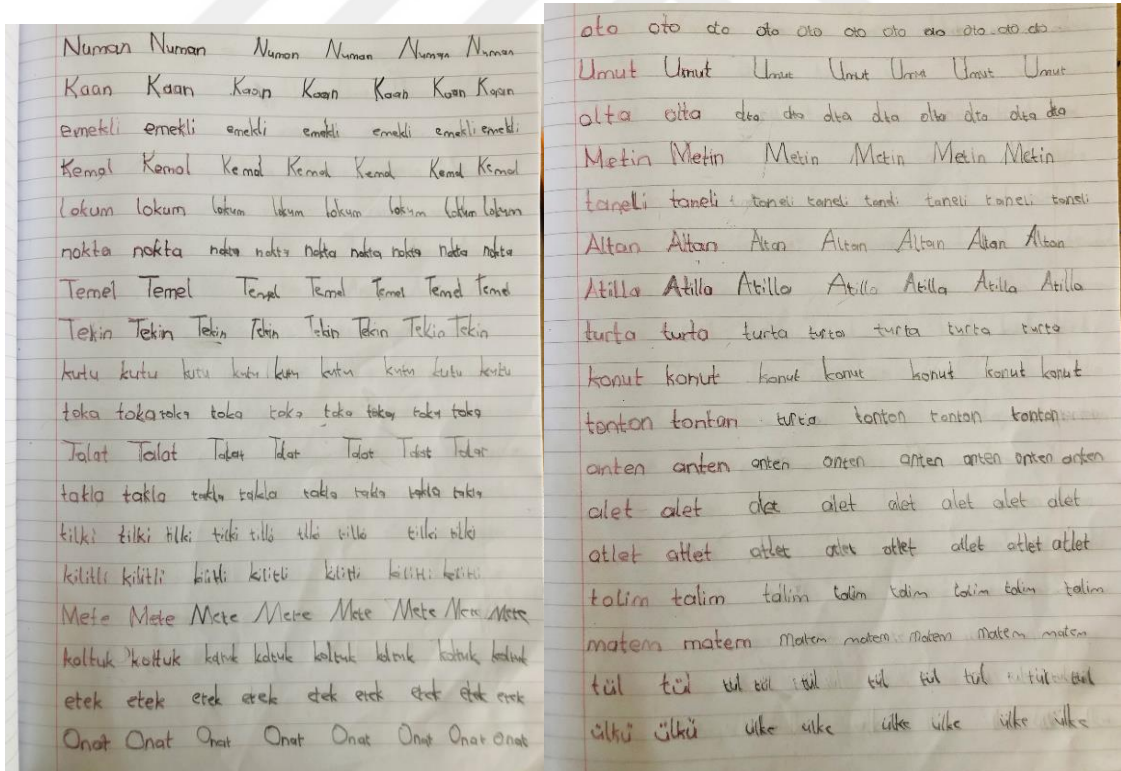
“Hasan'ın yazısı, biçim ve harf yönü olarak diğer öğrencilerle aynı sıkıntıları barındırmaktadır. Harf yönlerini yanlış yaparak çoğu harfi aşağıdan yukarıya doğru yazıyor. Yazısını düzeltmek isteyip istemediğini uygun bir şekilde sorduğumda ilgilendiği tek şey arkadaşlarının da yazı çalışması yapacağı oldu. Bu nedenle istekle evet dedi.” (Araştırmacı günlüğü, 25.03.2022).

4.3.3. Hasan'ın Kelime Çalışmalarına Ait Bulguları

Hasan'ın Şekil 39, 40 ve 41'deki yazı örneklerinde yazma hataları değerlendirme formunun kelime yazımı temasına göre; kelime içinde eksik ve fazla harf bulundurarak yazdığı, kelime içinde eksik ve fazla hece bulundurarak yazdığı, cümle içinde eksik ve fazla kelime bundurarak yazdığı ve kelimeyi hatasız, doğru yazmadığı görülmektedir. Uygulanan kelime çalışmaları hem harf çalışmalarını destekleyici hem de kelime yazım hatalarını düzeltmek amacıyla yapılmıştır. Öğrencinin defterinde 8 sayfalık kelime çalışmalarının bir kısmı aşağıda yer almaktadır.

Şekil 44. Hasan'ın kelime çalışmalarına ait ilk yazı örneği

Şekil 45. Hasan'ın kelime çalışmalarına ait son yazı örneği

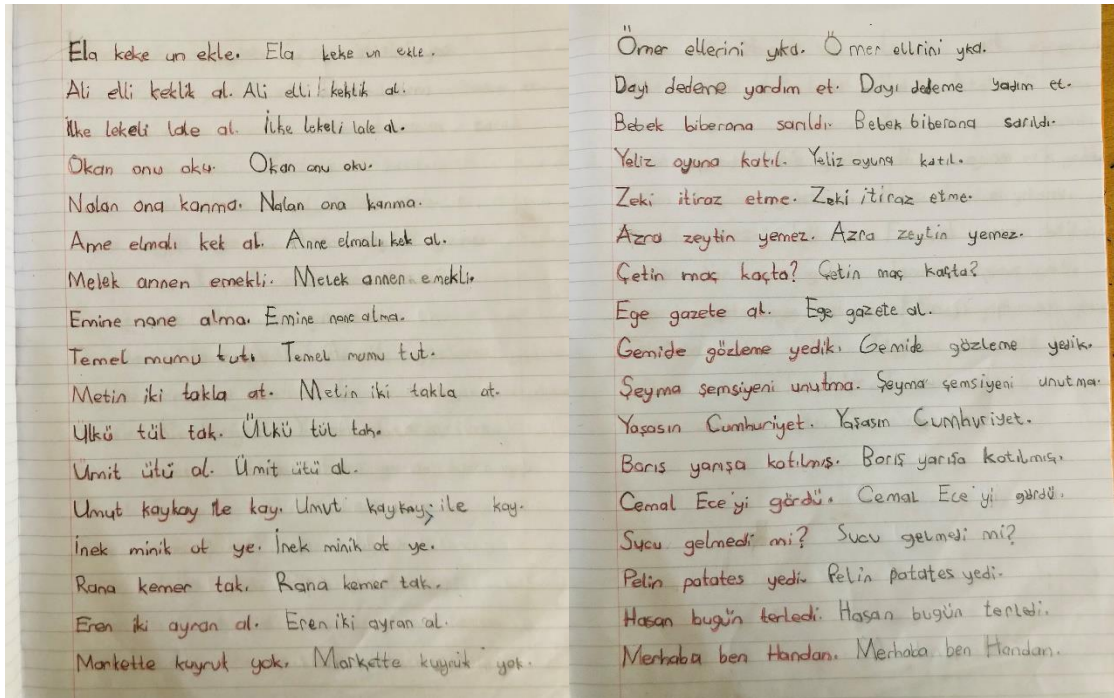
Hasan'ın kelime çalışmalarına ilişkin yazı örneklerinde Şekil 44 ve 45'te görüldüğü gibi harf biçimi temasında dik temel harfleri doğru ve uygun büyüklükte

yazdığı, eklentisi ve uzantısı olan harfleri doğru yazdığı görülmektedir. Ayrıca öğrencinin yazım ve harf yönlerine dikkat ederek yazdığı araştırmacı tarafından çalışma sırasında gözlemlenmiştir. Yazma hataları değerlendirme formunun kelime yazımı alt temasına göre kelimeleri hatasız ve doğru yazdığı görülmektedir. Hasan'ın kelime yazımında harfler arası uygun boşluğu bırakarak yazdığı görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

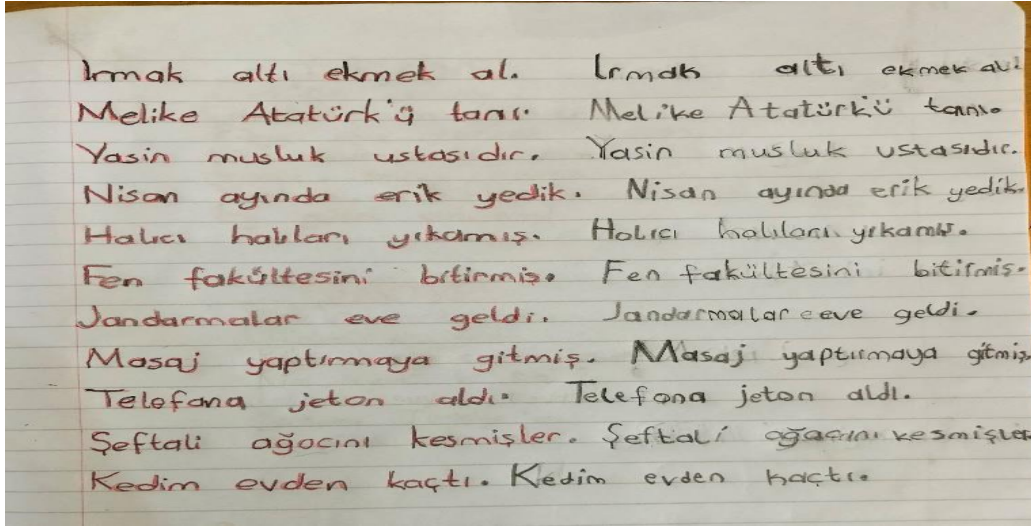
“Hasan kelime çalışmalarında düzenli ve satır çizgisine dikkat ederek yazmaya başladı. Bakarak dikte etmeyi sevdiği için kelime çalışmalarını severek yaptı süreçte sürekli yanımdaydım ve hatalarına müdahale ederek görmesini sağladım. Fakat ilk hatalarını dile getirdiğimde düzeltmek istemedi ve direndi. Süreçte hatalarını kendi görmeye başladı. Arkadaşlarının onayını aldığı için mutlu oldu ve istekle yazdı.”(Araştırmacı günlüğü, 08.04.2022).

4.3.4. Hasan'ın Cümle Çalışmalarına Ait Bulguları

Hasan'ın incelenen yazı örneklerinde, yazma hataları değerlendirme formuna ait maddelerden cümle içinde eksik kelime bulundurarak yazdığı, cümle içinde fazla kelime bulundurarak yazdığı görülmektedir. Ayrıca genel bakış teması altında satır çizgisine dikkat etmeden, okunaksız yazdığı görülmektedir.

Şekil 46. Hasan'ın cümle çalışmalarına ait ilk yazı örneği

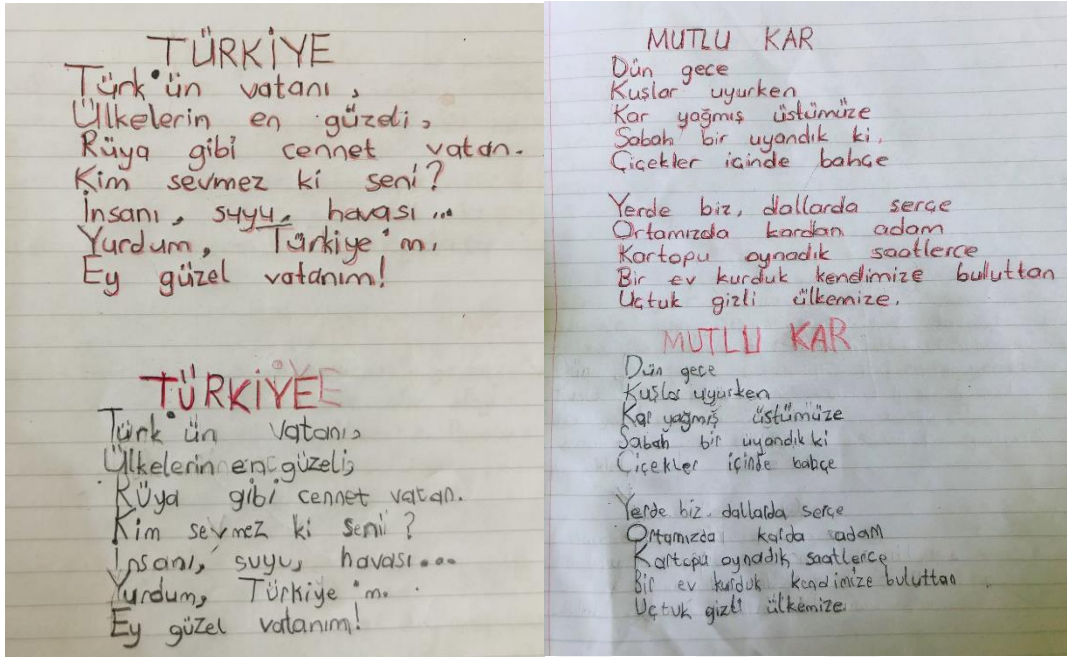
Şekil 47. Hasan'ın cümle çalışmalarına ait son yazı örneği

Şekil 46 ve 47'de cümle çalışma örneklerinde Hasan'ın harf biçim hatalarından harfi uygun büyüklükte yazar ve harfi şekline uygun yazar hatalarını düzelttiği görülmektedir. Ayrıca kelimeler arası uygun boşlukla yazdığı, satır çizgisine dikkat ederek uzantısı ve eklentisi olan harfleri uygun konumlandığı görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“ Hasan cümle çalışmalarında ilkyazı örneklerinde güzel yazarken son yazı örneklerinde artık yazmak istemediğini dile getirdi. Süreçte motive edebilmek için çalışmaya ara verdim ve çocuklarla oyun oynadık. Cümle çalışmalarını bir sonraki derste tamamladı. Beni üzdüğünü düşünerek özür diledi. Ben de çalışmasını neden yaptığımızı tekrar anlatarak motive etmeye çalıştım.” (Araştırmacı günlüğü, 22.04.2022).

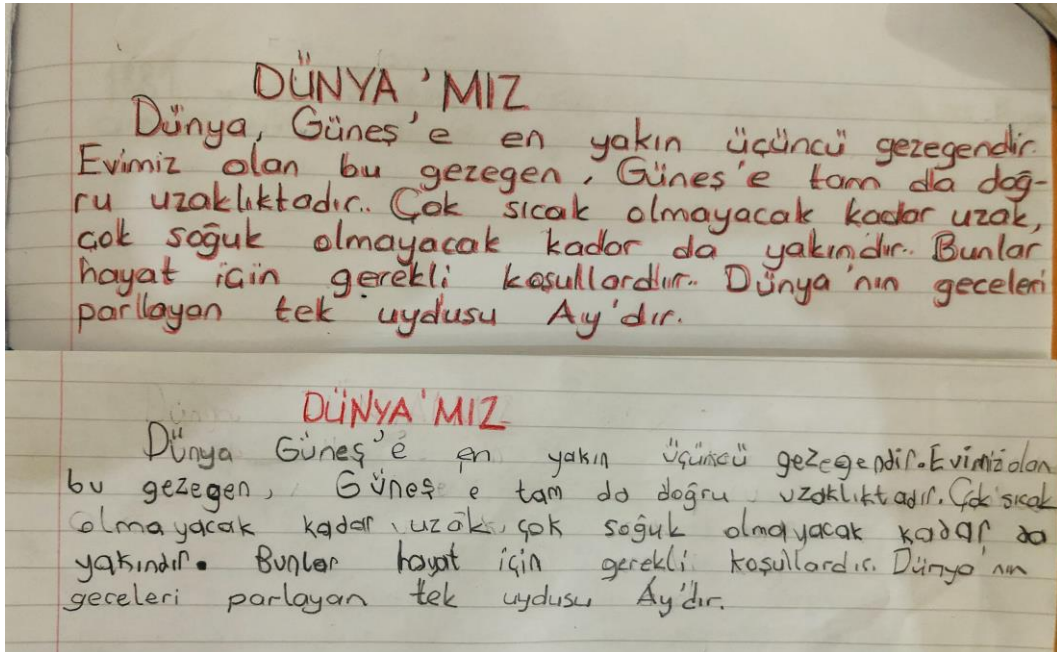
4.3.5. Hasan'ın Metin Çalışmalarına Ait Bulgular

Hasan'ın incelenen Şekil 39, 40 ve 41'deki yazı örneklerine göre yazma hataları değerlendirme formu genel bakış temasından, paragrafa uygun yerden başlamadığı, satır çizgisine ve satır hizasına dikkat etmediği, harfler, kelimeler ve cümleler arası uygun boşluğu ayarlamadığı ve sayfa düzenine dikkat etmeden yazdığı görülmektedir. Metin çalışmaları 5 sayfalık, öğrencilerin yazılan silik yazı üzerinden gitme ve bağımsız bakarak dikte etme çalışmaları uygulanmıştır.

Şekil 48. Hasan'ın metin çalışmalarına ait ilk yazı örneği

Şekil 48'de Hasan'ın silik yazı üzerinden giderek ve bakarak dikte ettiği "Türkiye" ve "Mutlu Kar" metinlerinde kısmen harf biçim hatalarını düzelttiğini, genel bakış temasına ait satır çizimine dikkat ederek yazar, satır başına dikkat ederek yazar maddelerinin gerçekleştirdiği görülmektedir.

Şekil 49. Hasan'ın metin çalışmalarına ait son yazı örneği

Şekil 48 ve 49’da görüldüğü gibi Hasan’ın satır çizgisine dikkat ederek yazdığı ve satır başından başlayarak, sayfa düzenine dikkat ederek yazdığı fakat harf biçim hatalarını tekrarladığı ve yazarken dikkatsizce yazdığı görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Hasan, metin çalışmaları düzeyinde ilk çalışmalara yine başlangıçta hevesle başladı fakat süreçte çalışmaları isteksiz yazdı. Yazdığı çalışmalarda çoğunlukta müdahale ve düzeltme dinlemeden yaptı. Durumu üstelemedim ve serbest yazmasına müsaade ettim.” (Araştırmacı günlüğü, 20.05.2022)

4.3.6. Hasan’ın Noktalama İşaretleri Etkinliklerine Ait Bulgular

Noktalama işaretleri sürecinde virgül ve kesme işaretinde hataları olduğu tespit edildi ve süreçte bu noktalama işaretlerini kapsayan etkinliklere Hasan dâhil edilerek kavraması sağlandı. Uygulanan son etkinliklerde kavradığı Şekil 50’de görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Hasan noktalama işaretleri çalışmalarına başta uzaktan izleyici olarak katıldı fakat sonra etkinlikler hoşuna gidince katılımcı olarak yer aldı. Noktalama işaretlerinden virgül ve kesme işaretini tam kavrayamayan Hasan uygulamalar sonucunda daha dikkatli ve doğru yaptığını gözlemledim.” (Araştırmacı günlüğü, 13.05.2022).

NOKTALAMA İŞARETLERİNİ BULALIM
Hikayelerdeki boşluklara uygun noktalama işaretleri yerleştiriniz.

ÇİFTLİKTEKİ HAYAT

Çilli horoz her sabah Güneş doğmadan öterdi() Çiftlikteki tüm hayvanlar horozun sesiyle uyanırdı() Sadece tembel ördek Vakvak uyanmazdı() Vakvak() sağır olduğu için horozun sesini duymuyordu() Onun için geç uyanıyordu() Vakvak()'ın sağır olduğunu Doktor Gulugulu hindi söylemişti() Gulugulu hindi yanında sürekli kitap taşırdı() Gulugulu hindi çok bilgiliydi()

SARI KEDİ

Sarı kedi o gün çok üzgündü() Çünkü en sevdiği arkadaşı Özge onunla oynamaya gelmemişti() Özge birinci sınıfa gidiyordu() Dersleri çıktı() Ödevlerini bitirdikten sonra oynayacaktı() Okuldan gelince hemen ödevlerini yapıyordu() Sarı kedi ağlamak üzereydi() Sarı kedi() Özge()'yi beklerken biraz süt içti() Süt içtikten sonra uyudu() Özge() ödevlerini tamamladıktan sonra sarı kediyi uyandırdı() Özge artık sarı kediyi oynayabilirdi() Sarı kedi çok mutlu oldu()

MEVSİMLER

Bir yıl dört mevsimdir() İlkbahar() yaz() sonbahar() kış() İlkbaharda ağaçlar çiçek açar() Yazın havalar sıcak olur() denize gireriz() Sonbaharda ağaçlar yapraklarını döker() Kışın kar yağar() kardan adam yaparız() Ben en çok ilkbahar mevsimini severim()

BEN VE ATAKAN ABİM

Ben altı yaşında okula başladım() Atakan abim ise yedi yaşında başladı() Abim hasta olduğu için okula bir yıl geç başlamış() Ben büyüyünce öğretmen olacağım() Atakan abim ise bilgisayar mühendisi olmak istiyor()

Abim çok şıman() Bense çok zayıfım() Babam() abime zayıflaması için bisiklet aldı()

Biz köyde yaşıyoruz() Köyde bisiklet sürmek kolay oluyor() Şehirdeki çocuklar köyü çok seviyorlar() Biz de şehri çok seviyoruz.

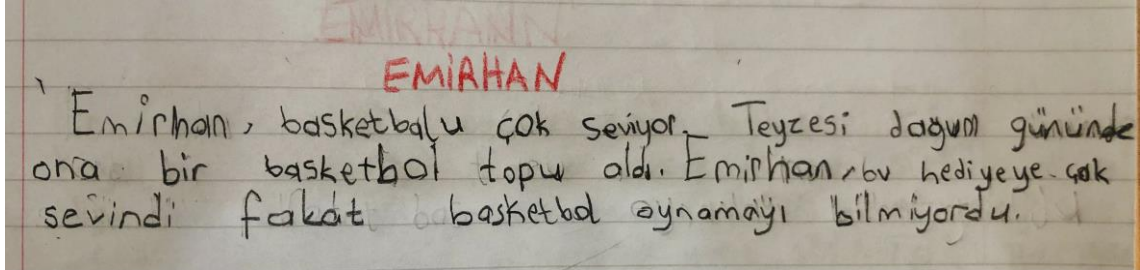
Aşağıdaki cümlelerdeki parantez içlerine uygun noktalama işaretlerini yerleştiriniz.

- ✓ Metin koluna ne oldu (?)
- ✓ Mustafa televizyonun sesini çok açmış (#)
- ✓ Sessiz okuma yaparken dudaklarımızı kıpırdatmamalıyız (#)
- ✓ Cansel (/ ')'nin gözleri ne renk (?)
- ✓ Dikkat et (/ ') Çay dökülecek (/ ')
- ✓ Amasya (/ ')'nin elması (#) Malatya (/ ')'nin kayısısı meşhurdur (#)
- ✓ Eda (/ ')'nin babası otlayla sekiz balık tutmuş (#)
- ✓ Yağmur (/ ')'nin oyun oynarken parası düşmüş (#)
- ✓ Kahvaltıda peynirli omelet (/ ') zeytin (/ ') domates ve salatalık yedim (#)
- ✓ O masanın ayağı eğri mi duruyor (?)
- ✓ Babam tatilde arabamızı değiştirdi (#)
- ✓ Bugün Kocaeli (/ ')'ye kar yağdı (#)
- ✓ Dün yaylada ilk kuzuya saldırmış (#)
- ✓ Kitap okumayı seviyor musunuz (?)
- ✓ En sevdiğim hayvan kopektir (#)
- ✓ Mustafa Kemal Atatürk (/ ') Selanik (/ ')'de doğdu (/ ')
- ✓ Hey (/ ')' Bastığın yere dikkat et (#)
- ✓ Bizim evimiz Onur Sokak (/ ')'tedir (#)
- ✓ Gükçe eve gitti mi biliyorum (?)
- ✓ Büşra (/ ')'nin ağağını Dr (/ ') Fuat Bey alçıya almış (#)
- ✓ Ah yavrum (/ ') Ayağın kanyor (#)
- ✓ Bizim evimiz 2 (#) katta (#)
- ✓ Ay (/ ') Bugün çok mutluym (#)
- ✓ Elif (/ ')'nin yaramaz mı yaramaz bir kuşum var (#)
- ✓ Elmaları sarıya (/ ') kırmızıya ve yeşile boyadım (#)
- ✓ Burak (/ ') Gamze ve Asude birlikte mi ders çalışıyor (?)
- ✓ Eyvah eyvah (/ ') Ne yapacağım şimdi (/ ')
- ✓ Ömer (/ ') Tabat (/ ')'nin yanında mı oturmak istiyorsun (/ ')
- ✓ Hemşire (/ ') Zehra (/ ')'nin kolundan kan almış (#)

Şekil 50. Salim’in noktalama işaretleri çalışmaları etkinlik örneği

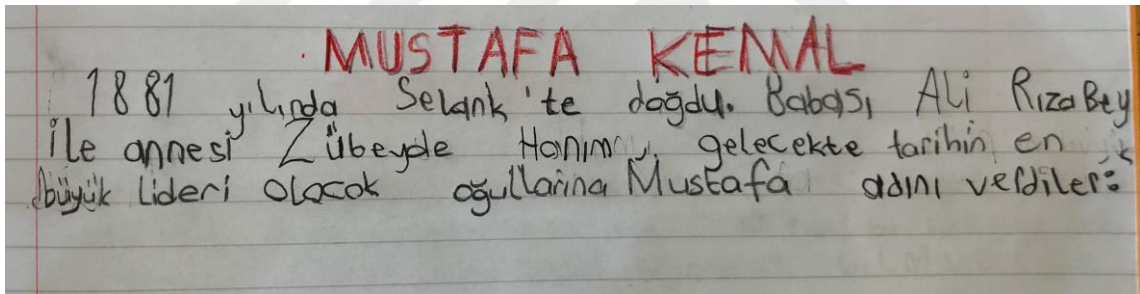
4.3.7. Hasan'ın Yazma Örneklerini Değerlendirme Çalışmalarına Ait Bulgular

Hasan'ın uygulanan harf, kelime ve cümle çalışmalarından sonra yazma hatalarının tespiti ve gelişimini belirlemek amacıyla çeşitli metinler dikte edilmiştir.

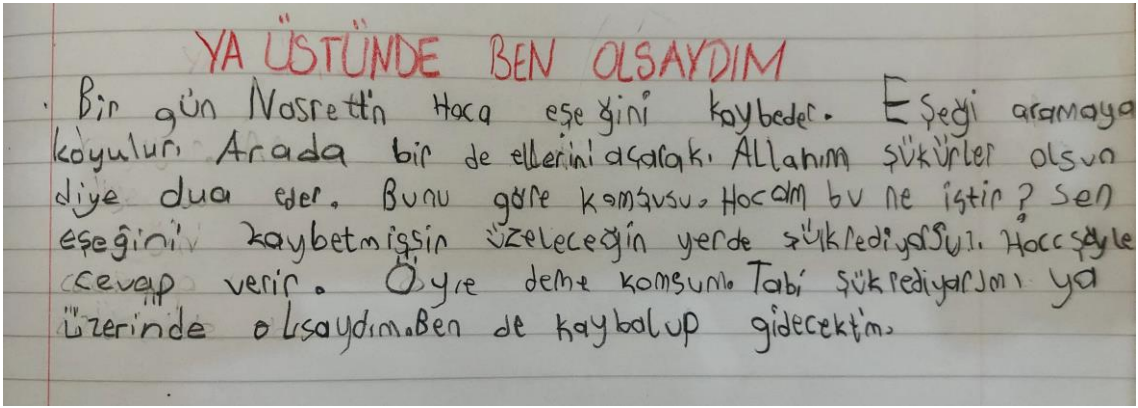
Şekil 51. Hasan'ın uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği

Hasan Şekil 51'de dik temel harfleri şekline uygun ve harfi uygun büyüklükte kısmen yazdığı görülmektedir. Ancak paragraf başına dikkat ederek ve satır çizgisine dikkat ederek uygun noktalama işaretlerini kullanarak yazdığı görülmektedir.

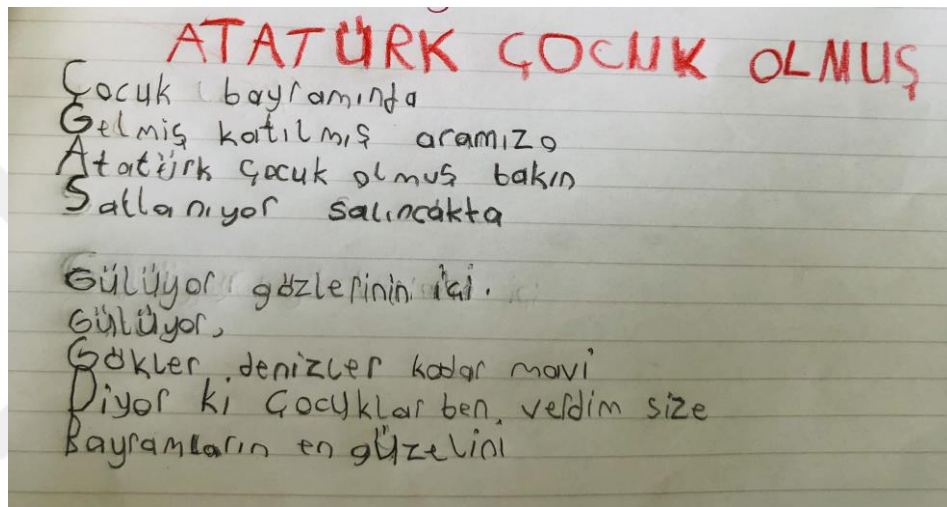

Şekil 52. Hasan'ın uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği

Hasan Şekil 52'de harf biçim hatalarını kısmen düzelttiği fakat yazarken kelime içinde eksik harf bulunarak yazdığı görülmektedir. Ayrıca yazarken satır başı paragraf boşluğunu bırakmış ve satır çizgisine dikkat ederek yazmaya çalışmıştır.

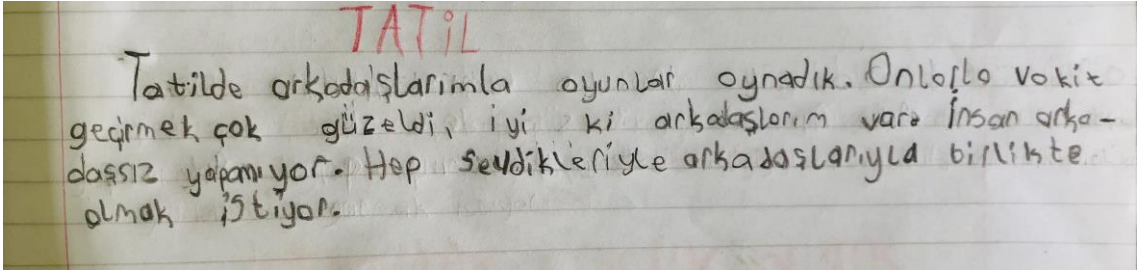
Şekil 53. Hasan'ın uygulama sonrası bakarak dikte ettiği yazı örneği

Şekil 54. Hasan'ın uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği

Hasan'ın dikte ettiği Şekil 53 ve 54'teki incelendiğinde; harf biçim hatalarının kısmen devam ettiği, harfleri şekline uygun büyüklükte yazmadığı görülmektedir. Ancak öğrencinin satır çizgisine dikkat ederek ve cümle başı büyük harfle başlayarak yazdığı görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Hasan uygulamalar sürecinde bazen isteksiz olan ve arkadaş onayıyla motive olan bir öğrencimdi. Uygulanan harf, kelime ve cümle çalışmalarında güzel ilerlerken metin çalışmalarında beklediğim gibi yazmadı. Fakat bu onun sona doğru oluşan isteksizliğinden kaynaklandı gelişimini araştırma sonunda da desteklemeye karar verdim.” (Araştırmacı günlüğü, 25.06.2022)

Şekil 55. Hasan'ın iki hafta sonra dikte ettiği yazı örneği

Hasan'ın Şekil 55'te iki hafta sonra dikte ettiği "Tatil" metninde harf biçim hatalarını tekrarladığı fakat satır çizgisine dikkat ederek yazdığı, cümle başı büyük harf, sayfa düzeni ve noktalama işaretlerine dikkat ederek yazdığı görülmektedir.

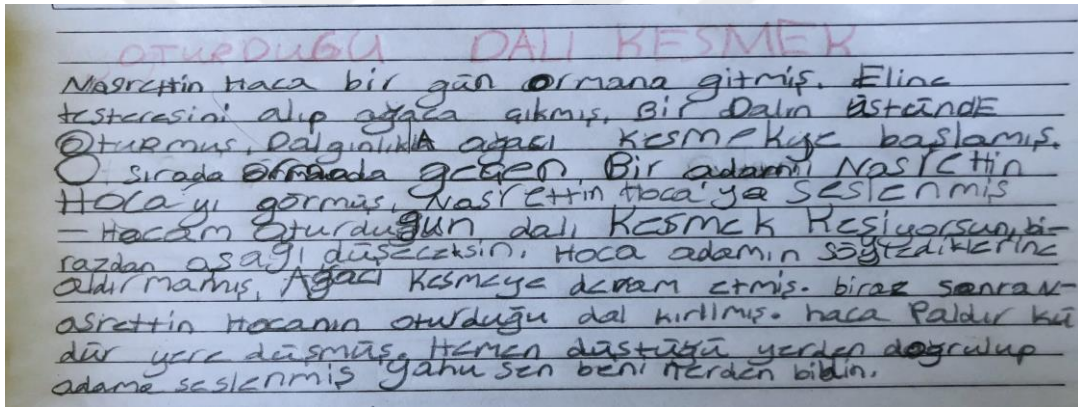
Hasan'ın uygulama sonundaki yazı örnekleri yazma hataları formuna göre değerlendirildiğinde uygulama öncesi 33 maddeden oluşan yazma hataları değerlendirme formundan aldığı 7 puanı, 48 puana yükseltmiştir. Harf biçim hatalarında yaptığı hatalarının kısmen düzelttiği bu maddelere ait yazım hataları puanını 1 puandan 9 puana yükselttiği görülmüştür. Biçim hataları temasına ait; dik temel harfleri şekline uygun doğru yazar, harfi uygun büyüklükte yazar, harfleri yazım yönüne dikkat ederek yazar maddelerini kısmen gerçekleştirirken; eklentisi ve uzantısı olan harflerin doğru yazdığı maddelerinin düzeldiği görülmüştür. Hasan'ın kelime yazımı temasına ait puanını 0 puandan 11 puana yükselttiği görülmüştür. Kelime içinde eksik harf bulunmadan yazar ve kelime içinde fazla kelime bulunmadan yazar, kelimeyi doğru hatasız yazar maddelerini kısmen gerçekleştirirken; cümle içinde fazla harf bulunmadan yazar, cümle içinde eksik kelime bulunmadan yazar maddelerinde başarılı olduğu görülmektedir. Hasan'ın sayfa düzeni ve genel bakış temasına ait puanını 0 puandan 13 puana yükselttiği görülmektedir. Okunaklı yazar ve sayfa düzenine, temizliğine dikkat ederek yazar maddelerini kısmen gerçekleştirirken; satır çizgisine dikkat eder, satır başına dikkat eder, paragrafi uygun yerden başlayarak yazar, satıra aynı hizadan başlayarak yazar, paragrafa uygun yerden başlayarak yazar maddelerinde başarılı olduğu görülmektedir. İmla ve noktalama temasını 6 puandan 16 puana yükseltmiştir. Özel isimlerde büyük harfle başlayarak yazar, ünlem ve kesme işaretlerini uygun kullanır maddelerini kısmen gerçekleştirdiği görülmektedir.

4.4. Burak'a Ait Yazı Örnekleri ve Analizi

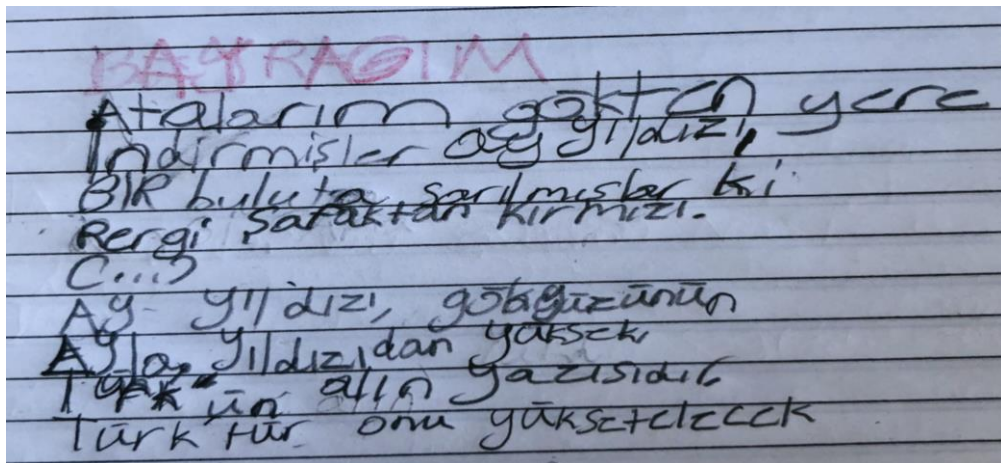
4.4.1. Burak'a Ait Yazı Bulguları

Burak kodlu öğrenci sınıfta okuma düzeyi iyi olan fakat dikkati çabuk dağılan bir öğrencidir. Burak'ın Tablo 3'te yer alan "Yazma Hataları Değerlendirme Formu"na göre uygulama öncesi 7 puanı bulunmaktadır. Ayrıca sürecin başında öğrencinin sırada oturma, kalem tutma ve defter pozisyonu düzeltilerek, doğru yazması sağlanmıştır.

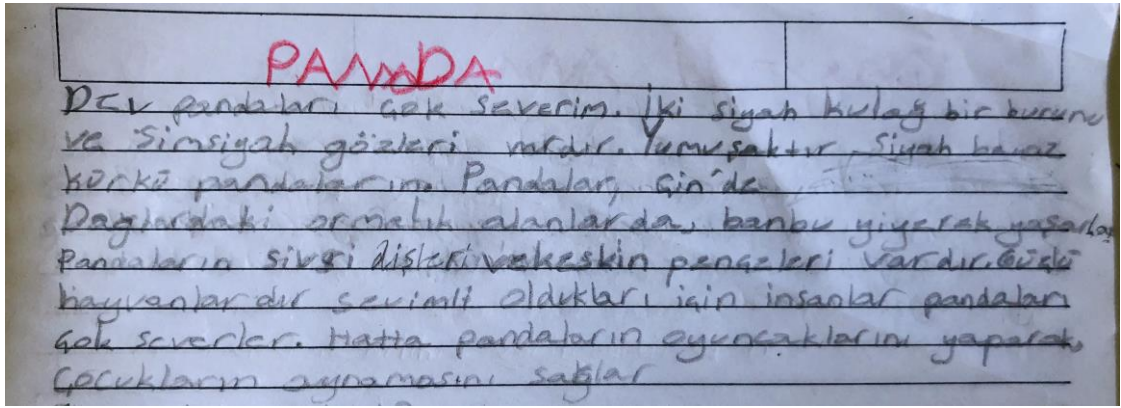
Burak'ın Şekil 56, 57 ve 58'deki yazı örneklerinde görüldüğü gibi çok yoğun hataları olsa da en belirgin yazma hataları; harfleri uygun büyüklükte yazmaması ve satır çizgisine oturtmadan yazmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca harf biçim hatalarında hata yaptığı ve harf yazım yönlerini yanlış yaparak harfleri aşağıdan yukarıya doğru yazdığı, kalem tutma ve oturma şeklinde hatalar olduğu araştırmacı tarafından gözlemlenmiştir.

Şekil 56. Burak'a ait bakarak dikte ettiği yazı örneği

Şekil 57. Burak'a ait dikte örneği

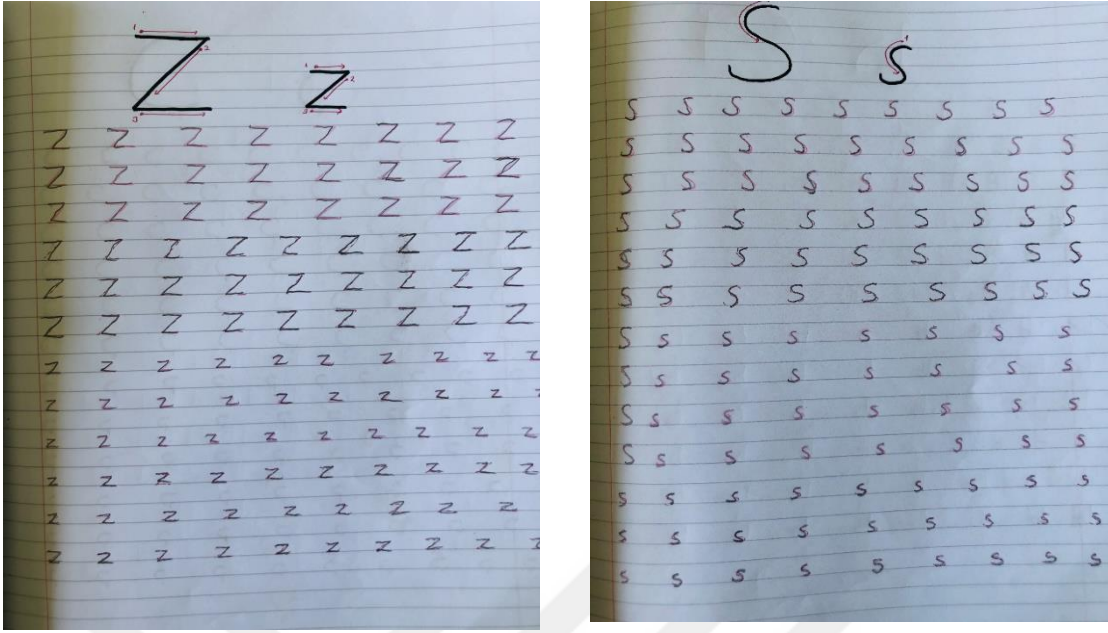

Şekil 58. Burak'a ait defter örneği

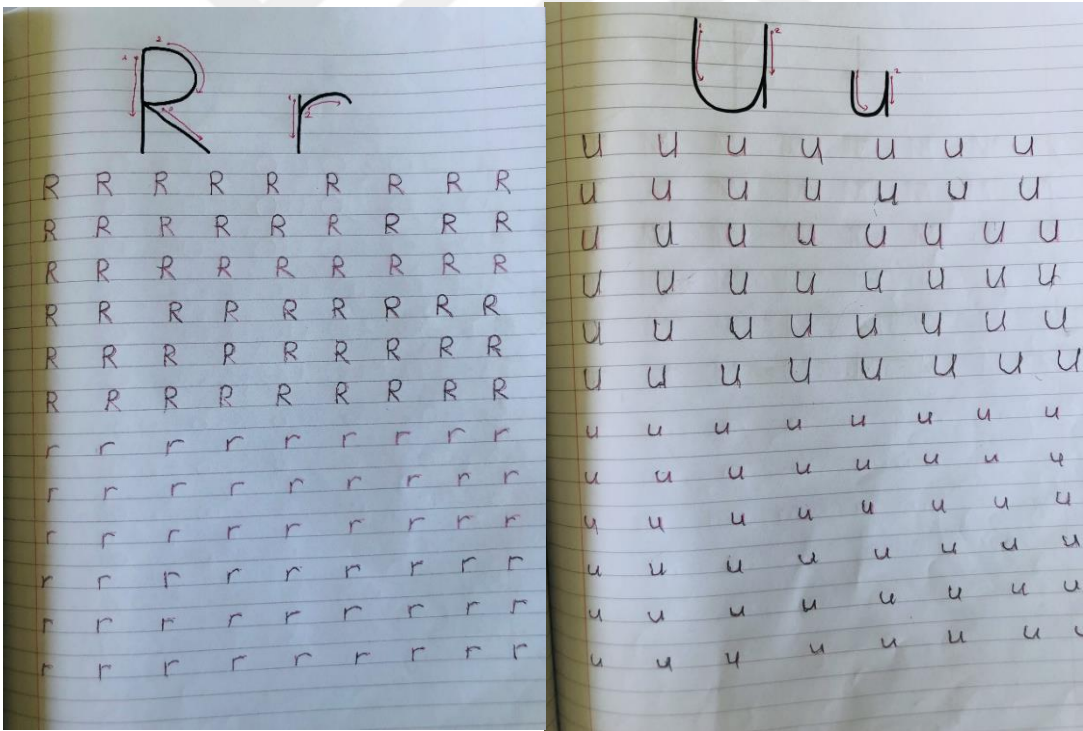
4.4.2. Burak'ın Harf Çalışmalarına Ait Bulgular

Burak'a ait Şekil 56, 57 ve 58'deki yazı örnekleri incelendiğinde dik temel harf hata tespit formuna göre; a, d, g, k, r, ü harflerinde sık hataların olduğu ayrıca diğer harflerde ise zaman zaman satır içine yazma ve harf boyut hataları yaptığı görülmektedir. Burak ile hatalı harfleri üzerinde durarak tüm harfler, harf gruplarına uygun bölünerek, harf biçim çalışmalarına ait, harf yönü, harfi uygun büyüklükte yazma, eklentisi ve uzantısı olan harfleri doğru yazma, harflerin yazım yönüne dikkat ederek yazma üzerinde çalışılmıştır. Ayrıca öğrencinin sırada oturma, kalem tutma ve defter pozisyonu düzeltilerek, doğru yazması sağlanmıştır. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Burak'ın yazısı hiç elini kaldırmadan ve harfleri birleştirerek yazmasından, yazarken sürekli dikkatinin dağılarak ayağa kalkmasından ve hızlı yazmasından kaynaklı yazma hataları bulunmaktadır. Okuması iyi olan Burak yazı çalışmalarına istek ve ilgiyle karşılık verdi.” (Araştırmacı günlüğü, 25.03.2022).

Şekil 59. Burak'ın harf çalışmaları örneği

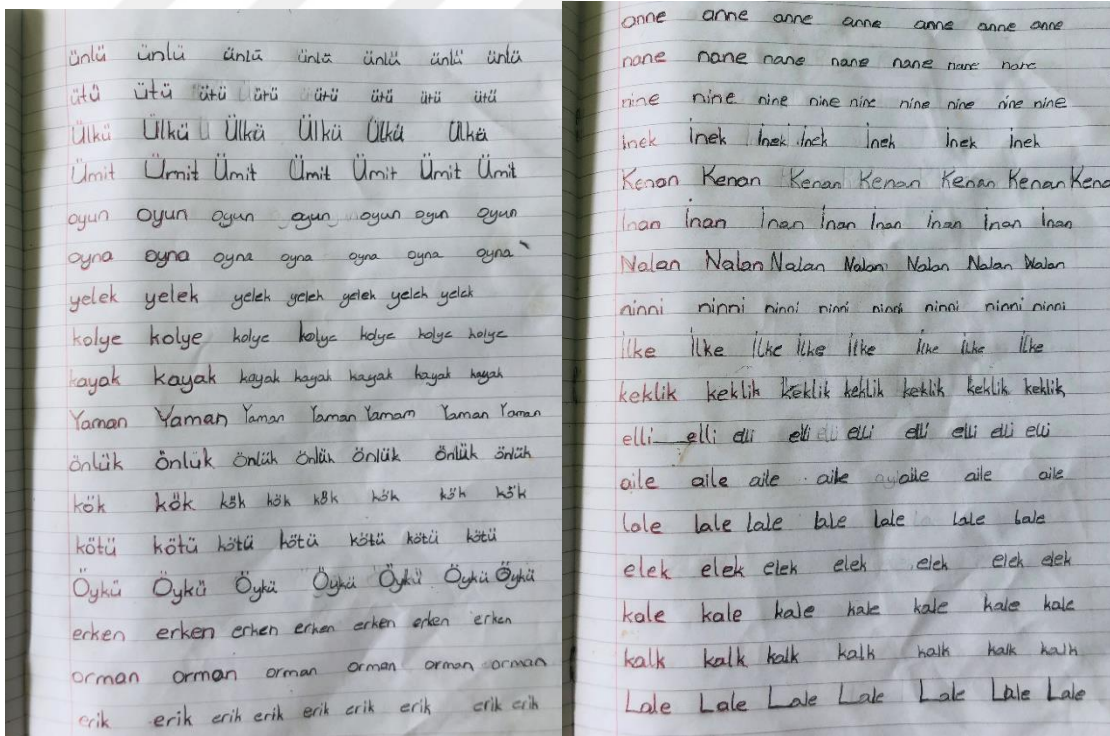
Şekil 60. Burak'ın harf çalışmaları örneği

Harfler defter üzerinde yazılmadan önce tahta üzerinde harf yönlerine ve biçimini vurgulayarak gösterilmiştir. Yaz-sil etkinlik kitabı üzerinde yazdırıldıktan sonra defter üzerinde silik harf üzerinden gitme ve noktalı harf üzerinden gitme çalışmaları yapılmıştır. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

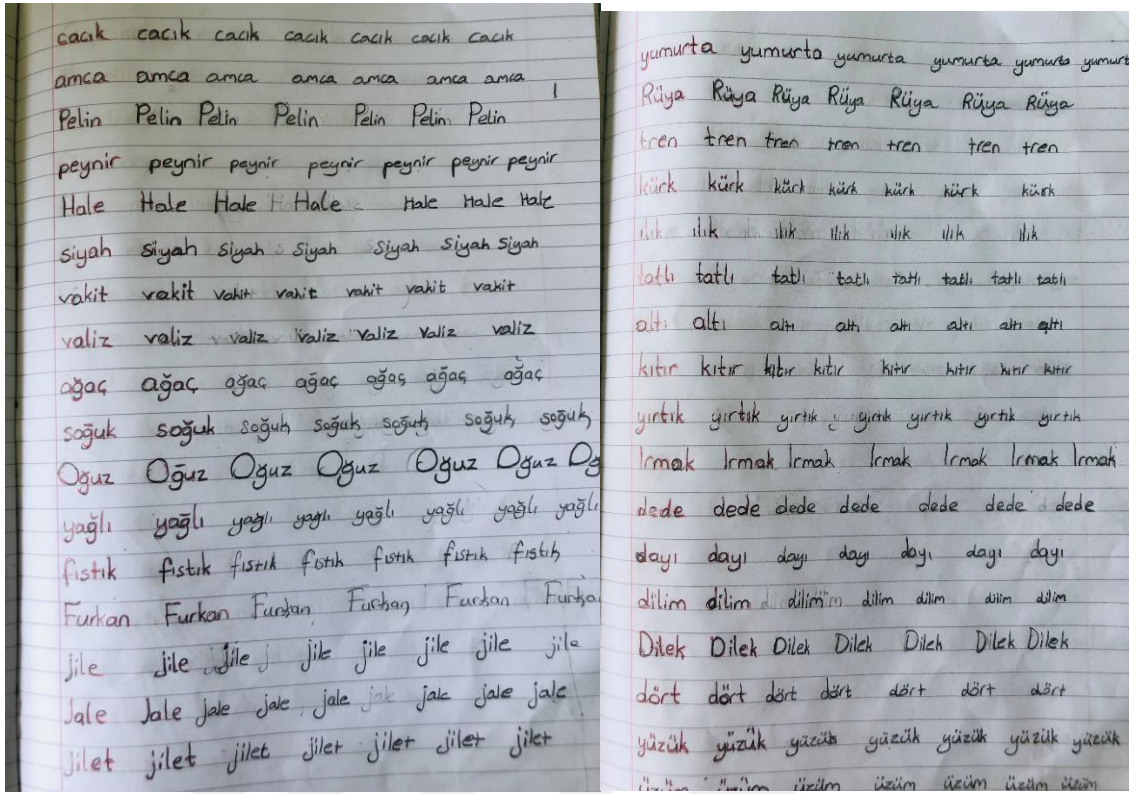
“Burak’ın yazım hataları, harf biçim hatalarını yoğunlukla barındırıyor olsa da en büyük hatalarının sebebinin dikkat dağınıklığından kaynaklandığını ve bu nedenle özensiz yazdığını biliyorum. Burak, biçim ve harf yönü olarak diğer öğrencilerle aynı hataları yapmaktadır. Harf yönlerini yanlış yaparak çoğu harfi aşağıdan yukarıya doğru yazıyor ve hiç bitişik eğik yazıyla yazmamasına rağmen harfleri bağlayarak yazmaya çalışıyor, elini kaldırmadan yazıyor. Bu da onun arada okunaksız yazmasına neden oluyor. Harf çalışmalarında yanında yer alarak gerekli düzeltmeleri birlikte uyguladık ” (Araştırmacı günlüğü, 01.04.2022).

4.4.3. Burak’ın Kelime Çalışmalarına Ait Bulgular

Burak’ın Şekil 56, 57 ve 58’deki yazı örneklerinde yazma hataları değerlendirme formunun kelime yazımı temasına göre; kelime içinde eksik ve fazla harf bulundurarak yazdığı, kelime içinde eksik ve fazla hece bulundurarak yazdığı, cümle içinde eksik ve fazla kelime bundurarak yazdığı ve kelimeyi hatasız, doğru yazmadığı görülmektedir. Uygulanan kelime çalışmaları hem harf çalışmalarını destekleyici hem de kelime yazım hatalarını düzeltmek amacıyla yapılmıştır. Öğrencinin defterinde 8 sayfalık kelime çalışmalarının bir kısmı aşağıda yer almaktadır.

Şekil 61. Hasan’ın kelime çalışmalarına ait ilk yazı örneği

Şekil 62. Burak'ın kelime çalışmalarına ait son yazı örneği

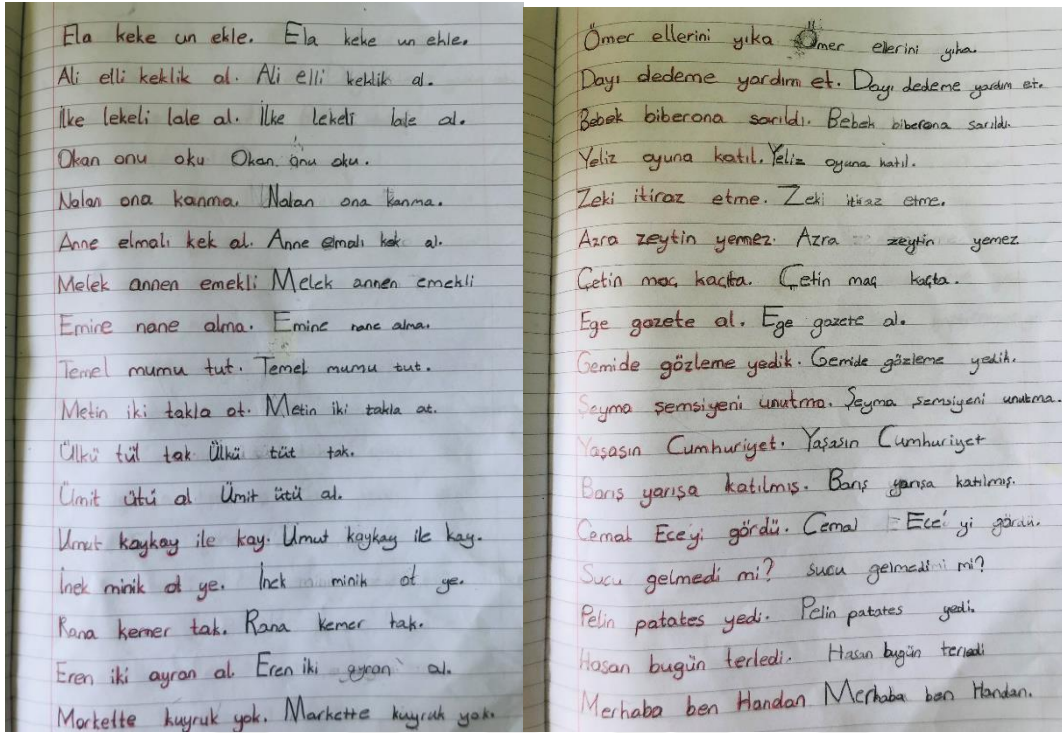
Burak'ın kelime çalışmalarına ilişkin yazı örneklerinde Şekil 61 ve 62'de görüldüğü gibi harf biçimi temasında dik temel harfleri doğru ve uygun büyüklükte yazdığı, eklentisi ve uzantısı olan harfleri doğru yazdığı görülmektedir. Ayrıca öğrencinin yazım ve harf yönlerine dikkat ederek yazdığı araştırmacı tarafından çalışma sırasında gözlemlenmiştir. Yazma hataları değerlendirme formunun kelime yazımı alt temasına göre kelimeleri hatasız ve doğru yazdığı görülmektedir. Burak'ın kelime yazımında harfler arası uygun boşluğu bırakarak yazdığı görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Burak dikkatini toplayıp yazmaya başlayınca daha kontrollü ve doğru yazmaya başladı. Süreçte yazma hatalarını birlikte tespit ederek düzelttik. Burak ayrıca kelime çalışmalarında düzenli ve satır çizgisine dikkat ederek yazmaya başladı. Fakat elini kaldırarak yazmakta güçlük çekiyor hala bazı harfleri elini kaldırmadan bağlayarak yazmaya çalışıyor.”(Araştırmacı günlüğü, 08.04.2022).

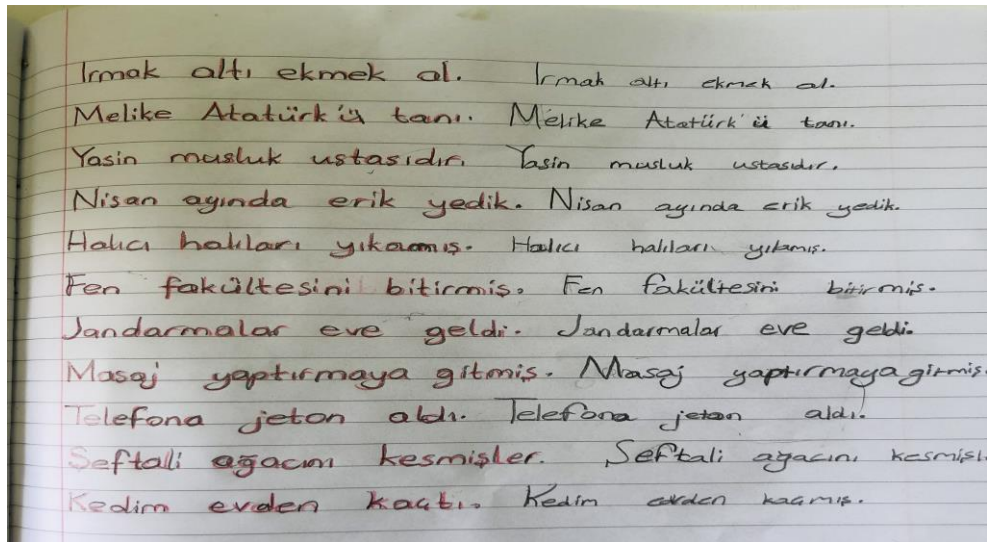
4.4.4. Burak'ın Cümle Çalışmalarına Ait Bulgular

Burak'ın incelenen ilkyazı örneklerinde, yazma hataları değerlendirme formuna ait maddelerden cümle içinde eksik kelime bulundurarak yazdığı, cümle içinde fazla kelime

bulundurarak yazdığı görülmektedir. Ayrıca genel bakış teması altında cümlede kelimeler arası uygun boşluğu bırakmadan yazdığı görülmektedir

Şekil 63. Burak'ın cümle çalışmalarına ait ilkyazı örneği

Şekil 64. Burak'ın cümle çalışmalarına ait son yazı örneği

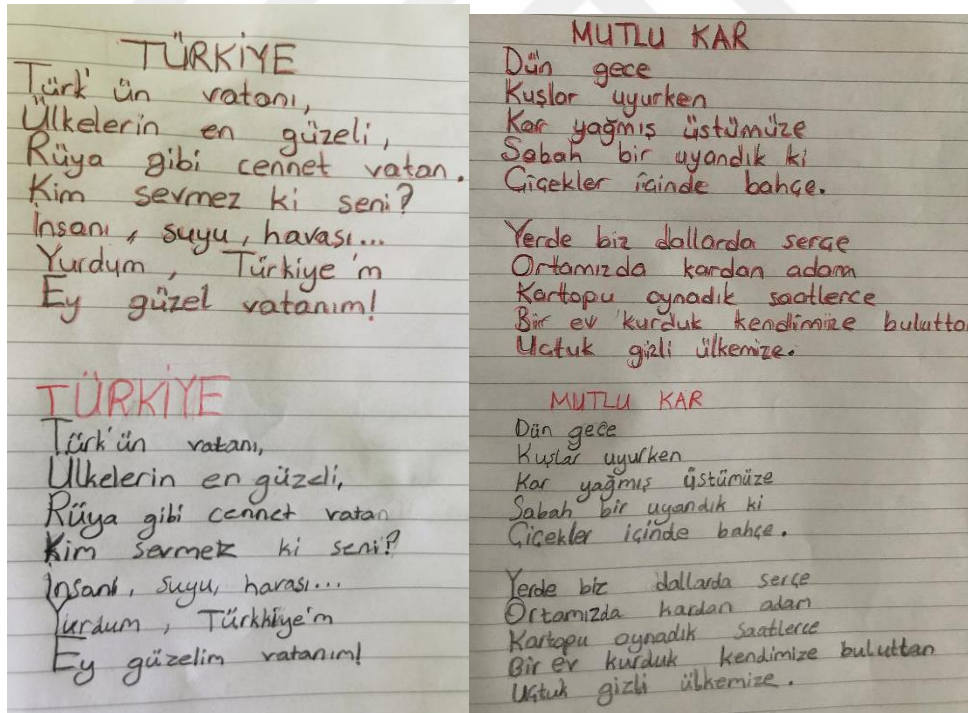
Şekil 63 ve 64'te görüldüğü gibi Burak harf biçimi temasından dik temel harfleri şekline uygun yazdığı ve harfi uygun büyüklükte yazdığı görülmektedir. Kelimeler arası

uygun boşluğu bırakırken, harfler arası uygun boşluğu bazı kelimelerde göz ardı ettiği görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

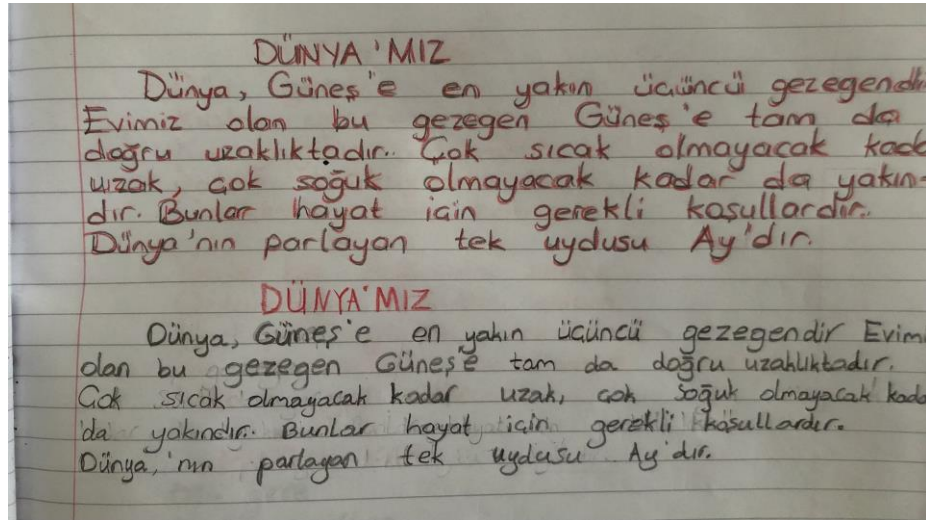
“Burak cümle düzeyinde yazı yazarken harf boyutunu ayarlayamadan yazmaya başladı bazen yazısını çok küçülterek ve harfler arasını bağlayarak yazıyor. Ancak artık daha okunaklı ve satır çizgisine dikkat ederek yazıyor. Burak sırasında zor oturan ve ders sırasında dikkatini zor toplayan bir öğrenci olduğu için kısa molalarla yazdırmaya çalışıyorum.” (Araştırmacı günlüğü, 22.04.2022)

4.4.5. Burak’ın Metin Çalışmalarına Ait Bulgular

Burak’ın incelenen Şekil 56, 57 ve 58’deki yazı örneklerine göre yazma hataları değerlendirme formu genel bakış temasından, paragrafa uygun yerden başlamadığı, satır çizgisine ve satır hizasına dikkat etmediği, harfler, kelimeler ve cümleler arası uygun boşluğu ayarlamadığı ve sayfa düzenine dikkat etmeden yazdığı görülmektedir. Metin çalışmaları 5 sayfalık, öğrencilerin yazılan silik yazı üzerinden gitme ve bağımsız bakarak dikte etme çalışmalarını kapsamaktadır.

Şekil 65. Burak’ın metin çalışmalarına ait ilkyazı örneği

Şekil 66. Burak'ın metin çalışmaları ait son yazı örneği

Şekil 65 ve 66'da görüldüğü gibi harfler, kelimeler ve cümleler arası uygun boşluğu bırakarak yazmıştır. Burak'ın satır çizgisine dikkat ederek yazdığı ve satır başından başlayarak, sayfa düzenine dikkat ederek yazdığı görülmektedir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Burak, metin çalışmaları düzeyinde çok yavaş ve dikkatli yazmaya çalıştı. Dikkatini metin bitene kadar devam ettiriyor. Yazısını artık satır içinde satır çizgisine dikkat ederek yazıyor. Harfler arası uygun boşluk bırakması için sık sık uyarmaya devam etsem de bu durumu yazarken bazen göz ardı ediyor.” (Araştırmacı günlüğü, 20.05.2022)

4.4.6. Burak'ın Noktalama İşaretleri Etkinliklerine Ait Bulgular

Noktalama işaretleri kavramak ve yazım hatalarını gidermek amacıyla, her noktalama işareti, öğrencinin katılımıyla oyun ve etkinliklerle gerçekleştirildi. Çalışma kâğıtlarından faydalanarak pekiştirildi. Noktalama işaretlerini değerlendirmek amacıyla etkinlik ve çalışmalar uygulandı. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

“Burak noktalama işaretlerinin tekrarı sırasında derse katılım sağladı ve etkinliklere istekli katıldı. Ders süresince oturmayı çok sevmeyen bir öğrenci olduğu için aktif katılım sağlayacağı etkinlikleri seviyor.” (Araştırmacı günlüğü, 13.05.2022).

Metinlerdeki boşluklara uygun noktalama işaretleri yerleştiriniz.

ÇİFTLİKTEKİ HAYAT
Çilli horoz her sabah Güneş doğmadan öterdi() Çiftlikteki tüm hayvanlar horozun sesiyile uyanırdı() Sadece tembel ördek Vakvak uyanmazdı() Vakvak() sağır olduğu için horozun sesini duymıyordu() Onun için geç uyanıyordu() Vakvak()'ın sağır olduğunu Doktor Gulugulu hindi söylemişti() Gulugulu hindi yanında sürekli kitap taşırdı() Gulugulu hindi çok bilgiliydi()

SARI KEDI
Sarı kedi o gün çok üzgündü() Çünkü en sevdiği arkadaşı Özge onunla oynamaya gelmemişti() Özge birinci sınıfa gidiyordu() Dersleri çoktu() Ödevlerini bitirdikten sonra oynayacaktı() Okuldan gelince hemen ödevlerini yapıyordu() Sarı kedi ağlamak üzereydi() Sarı kedi() Özge()'yi beklerken biraz süt içti() Süt içtikten sonra uyudu() Özge() ödevlerini tamamladıktan sonra sarı kediyi uyandırdı() Özge artık sarı kediyi oynayabilirdi() Sarı kedi çok mutlu oldu()

MEVSİMLER
Bir yıl dört mevsimdir() İlkbahar() yaz() sonbahar() kış() İlkbaharda ağaçlar çiçek açar() Yazın havalar sıcak olur() denize gireriz() Sonbaharda ağaçlar yapraklarını döker() Kışın kar yağar() kardan adam yaparız() Ben en çok ilkbahar mevsimini severim()

BEN ve ATAKAN ABİM
Ben altı yaşında okula başladım() Atakan abim ise yedi yaşında başladı() Abim hasta olduğu için okula bir yıl geç başlamış() Ben büyüyünce öğretmen olacağım() Atakan abim ise bilgisayar mühendisi olmak istiyor() Abim çok şışman() Bense çok zayıfım() Babam() abime zayıflaması için bisiklet aldı() Biz köyde yaşıyoruz() Köyde bisiklet sürmek kolay olmuyor() Şehirdeki çocuklar köylü çok seviyorlar() Biz de şehri çok seviyoruz.

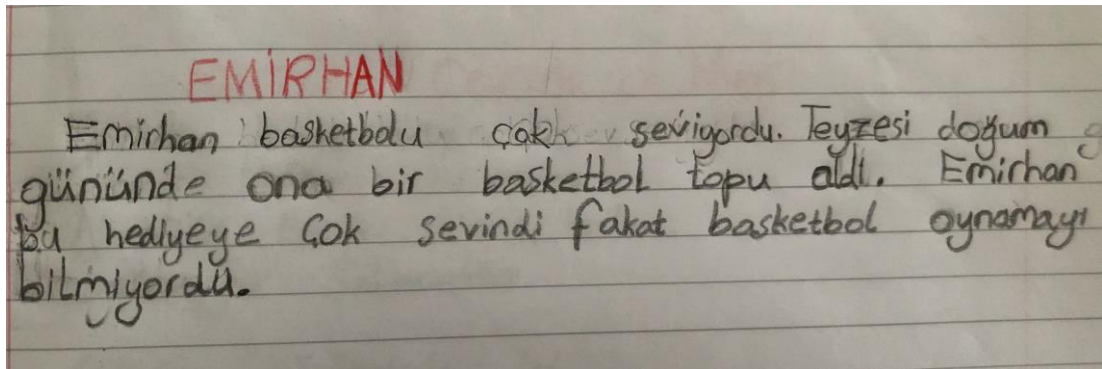
Aşağıdaki cümlelerdeki parantez içlerine uygun noktalama işaretlerini yazınız.

- Metin koluna ne oldu()
- Mustafa televizyonun sesini çok açmış()
- Sessiz okuma yaparken dudaklarımızı kıpırdatmamalıyız()
- Canset()'in gözleri ne renk()
- Dikkat et() Çay dökülecek()
- Amasya()'nin elması() Malatya()'nin kayısısi meşhurmüş()
- Eda()'nin babası oıyla sekliz balık tutmuş()
- Yağmur()'nin oyun oynarken parası düşmüş()
- Kahvaltıda peynirli omler() zeytin() domates ve salatalık yedim()
- O masanın ayağı eğri mi duruyor()
- Babam tatilde arabamızı değiştirdi()
- Bugün Kocaeli()'ye kar yağdı()
- Dün yaylada ilki kuzuya saldırmış()
- Kitap okumayı seviyor musunuz()
- En sevdiğim hayvan köpektir()
- Mustafa Kemal Atatürk() Selanik()'te doğdu()
- Hey() Bastığın yere dikkat et()
- Bizim evimiz Onur Sokak()'tedir()
- Gökçe eve gitti mi biliyorum()
- Büşra()'nin ayağını Dr() Fuat Bey alçıya almış()
- Ah yavrum() Ayağın kanıyor()
- Bizim evimiz 2() katta()
- Ay() Bugün çok mutluyum()
- Elif()'nin yaramaz mı yaramaz bir kuşum var()
- Elmaları sarıya() kırmızıya ve yeşile boyadım()
- Burak() Gamze ve Asude birlikte mi ders çalışıyor()
- Eyvah eyvah() Ne yapacağım şimdi()
- Ömer() Tahat()'nin yanında mı oturmak istiyorsun()
- Hemşire() Zehra()'nin kolundan kan almış()

Şekil 67. Burak'ın noktalama işaretleri çalışmaları etkinlik örneği

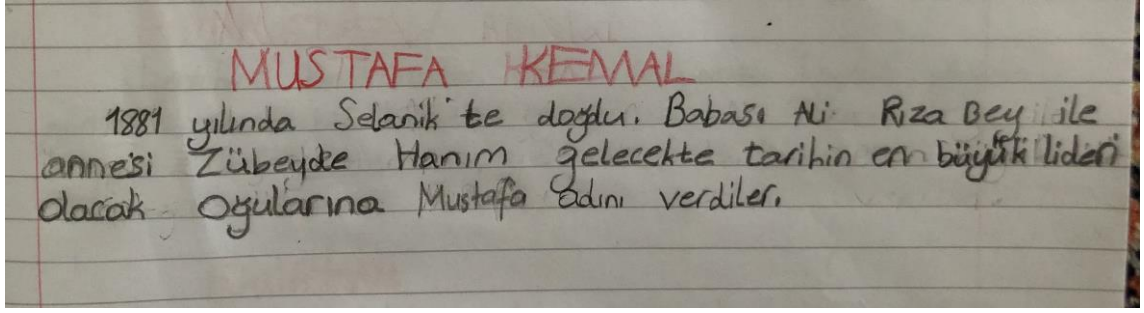
4.4.7. Burak'ın Yazma Örneklerini Değerlendirme Çalışmalarına Ait Bulgular

Burak'ın uygulanan harf, kelime ve cümle çalışmalarından sonra yazma hatalarının tespiti ve gelişimini belirlemek amacıyla çeşitli metinler dikte edilmiştir.

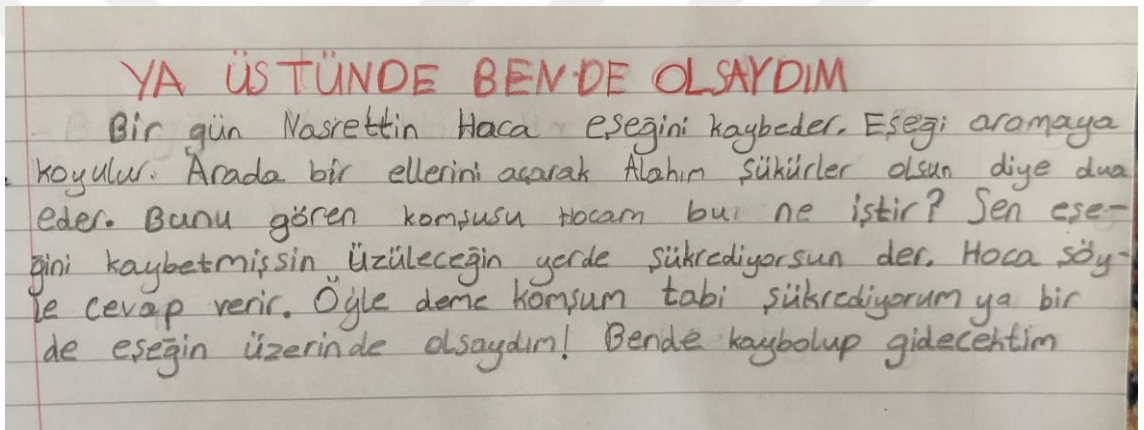
Şekil 68. Burak'ın uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği

Burak Şekil 68'de dik temel harfleri şekline uygun ve harfi uygun büyüklükte yazdığı görülmektedir. Satır çizgisine dikkat ederek uygun noktalama işaretlerini kullanarak yazdığı görülmektedir.

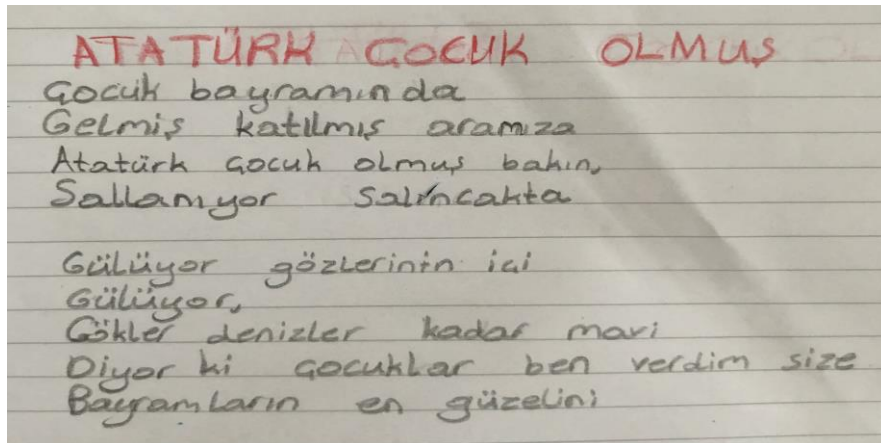
Şekil 69. Burak'ın uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği

Burak'ın Fotoğraf 69'da harf biçim hatalarından harfi uygun büyüklükte yazar maddesinde hatalar yaparak yazdığı görülmektedir. Ayrıca harfleri belli yerlerde birleştirerek yazdığı da görülmektedir.

Şekil 70. Burak'ın uygulama sonrası bakarak dikte ettiği yazı örneği

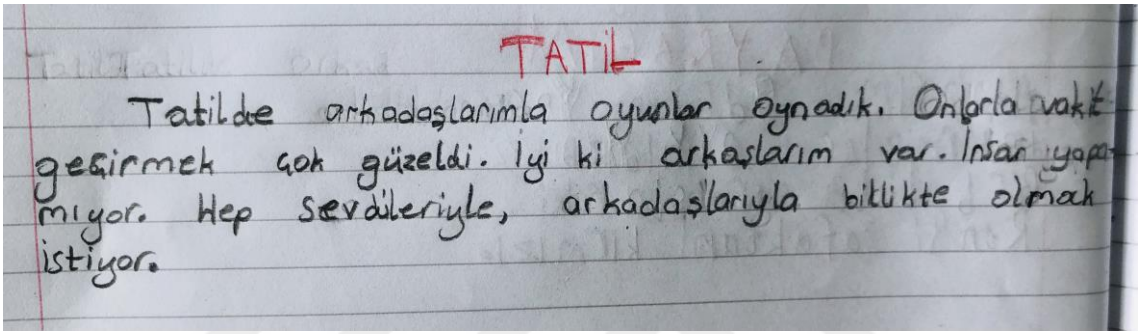
Burak'ın bakarak dikte ettiği Şekil 70'te "Ya Üstünde Ben De Olsaydım" metni incelendiğinde; dik temel harfleri şekline uygun yazdığı, eklentisi ve uzantısı olan harfleri doğru yazarken; harfi şekline uygun büyüklükte kısmen yazdığı görülmektedir.

Şekil 71. Burak'ın uygulama sonrası dikte ettiği yazı örneği

Burak'ın Şekil 71'de "Atatürk Çocuk Olmuş" metnine ait yazı örneğinde harf biçim hatalarını kısmen düzelttiği, kelimeler ve cümleler arası uygun boşluğu bırakırken harfler arası boşluğu bırakmadan harfleri birleştirerek yazmaya devam etmiştir. Buna ilişkin uygulayıcının araştırmacı günlüğündeki not şu şekildedir:

"Burak uygulamalar sürecinde dikkatini zor toparlayan bir öğrencimdi. Satır çizgisini dikkate alarak harfleri uygun büyüklükte ve şekline uygun yazmadığını göz önünde bulundurduğumda bireysel başarısını sağladığını düşünüyorum. Burak dikkatli yazdığında daha güzel olduğunun farkına vardı ve diğer derslerde ki gözlemimde de daha dikkatli yazmaya çalıştığını gördüm." (Araştırmacı günlüğü, 25.06.2022)

Şekil 72. Burak'ın iki hafta sonra dikte ettiği yazı örneği

Burak'ın Şekil 72'de iki hafta sonra dikte ettiği "Tatil" metninde dik temel harfleri şekline uygun büyüklükte, satır çizgisine dikkat ederek, başlık ve paragrafı uygun yerden başlayıp ve noktalama işaretlerini uygun konumlandırarak yazdığı görülmektedir.

Burak'ın uygulama sonundaki yazı örnekleri yazma hataları formuna göre değerlendirildiğinde uygulama öncesi 33 maddeden oluşan yazma hataları değerlendirme formundan uygulama öncesi aldığı 7 puanı, uygulama etkinlikleri sonucunda 64 puana yükseltmiştir. Harf biçim hataları temasında yaptığı hataları düzelttiği bu maddelere ait yazım hataları puanını 1 puandan 11 puana yükselttiği görülmüştür. Biçim hataları temasına ait; dik temel harfleri şekline uygun doğru yazar, harfi uygun büyüklükte yazar, eklentisi ve uzantısı olan harflerin doğru yazdığı fakat harflerin yazım yönüne dikkat ederek yazar maddesini kısmen düzelttiği görülmüştür. Burak'ın kelime yazımı temasına ait puanını 0 puandan 14 puana yükselttiği görülmüştür. Kelime içinde eksik harf bulunmadan yazar, kelime içinde fazla kelime bulunmadan yazar, cümle içinde fazla harf bulunmadan yazar, kelimeyi hatasız ve doğru yazar, cümle içinde eksik kelime bulunmadan yazar maddelerinde başarılı olduğu görülmektedir. Burak'ın sayfa düzeni ve

genel bakış temasına ait puanını 0 puandan 19 puana yükselttiği görülmektedir. Okunaklı yazar ve sayfa düzenine, temizliğine dikkat ederek yazar, satır çizgisine dikkat eder, satır başına dikkat eder, paragrafı uygun yerden başlayarak yazar, satıra aynı hizadan başlayarak yazar, sayfa kenarına uygun boşluk bırakarak yazar maddelerinde başarılı olurken; harfler arası uygun boşluğu kısmen bırakmadan yazdığı görülmektedir. İmla ve noktalama temasını 5 puandan 20 puana yükseltmiştir. İmla ve noktalama temasındaki tüm maddelerde başarılı olduğu görülmektedir.

Bulgularda yer alan öğrenci örneklerinden de görüldüğü gibi öğrencilerin süreç sonunda yazma hatalarını büyük çoğunlukta düzelttiği görülmektedir. Buna ilişkin bilgiler bulgularda yer almakla beraber süreç sonunda uygulatılan dikte metnine ilişkin öğrencilerin Yazma Hatası Değerlendirme Formu'ndan aldığı puanlara ilişkin bilgiler Tablo 5'te belirtilmiştir.

Tablo 5.
Uygulama Sonrası Yazma Hatası Değerlendirme Formu

YAZMA HATASI DEĞERLENDİRME FORMU													
Maddeler	Ali			Salim			Hasan			Burak			
	E	K	H	E	K	H	E	K	H	E	K	H	
Harf Biçimi	Dik temel harfleri şekline uygun doğru yazar.	X		X				X			X		
	Harfi uygun büyüklükte yazar.		X			X			X			X	
	Eklentisi olan harflerin eklentilerini doğru yazar.	X			X			X				X	
	Uzantısı olan harflerin uzantısını doğru yazar.		X		X			X					X
	Benzer harfleri karıştırmadan yazar.		X		X				X				X
	Harflerin yazım yönüne dikkat ederek doğru yazar	X			X				X				X
	Kelime Yazımı	Kelime içinde eksik harf bulunmadan yazar.		X		X				X			
Kelime içinde fazla harf bulunmadan yazar.		X			X				X				X
Kelime içinde eksik hece bulunmadan yazar.		X			X			X					X
Kelime içinde fazla hece bulunmadan yazar.		X			X			X					X
Kelimeyi hatasız ve doğru yazar.		X			X				X				X
Cümle içinde eksik kelime bulunmadan yazar.		X			X				X				X
Cümle içinde fazla kelime bulunmadan yazar.			X		X				X				X

Tablo 5.

Uygulama Sonrası Yazma Hatası Değerlendirme Formu (devamı)

YAZMA HATASI DEĞERLENDİRME FORMU												
Maddeler	Ali			Salim			Hasan			Burak		
	E	K	H	E	K	H	E	K	H	E	K	H
Genel Bakış	Sayfa düzenine ve temizliğine dikkat ederek yazar.	X			X			X			X	
	Satır çizgisine dikkat ederek yazar.	X			X			X			X	
	Satır başına dikkat ederek yazar.	X			X			X			X	
	Okunaklı yazar.		X		X			X			X	
	Harfler arası uygun boşluğu bırakarak yazar.		X			X		X				X
	Kelimeler arası uygun boşluğu bırakarak yazar.	X			X			X			X	
	Cümleler arası uygun boşluğu bırakarak yazar.	X			X			X			X	
	Paragrafı uygun yerden başlayarak yazar.	X				X		X			X	
	Satırlara aynı hizadan başlayarak yazar.	X			X			X			X	
	Sayfa kenarlarında uygun boşluk bırakarak yazar.	X			X			X			X	
İmla/Noktalama	Başlığı uygun konumlandırır.	X			X			X			X	
	Başlığı büyük harfle yazar.	X			X			X			X	
	Cümle başı büyük harf kullanarak yazar.	X				X		X			X	
	Özel isimlerin baş harfini büyük yazar.	X				X		X			X	
	Noktayı yerinde kullanır.	X			X			X			X	
	Virgülü yerinde kullanır.	X			X			X			X	
	Soru işaretini yerinde kullanır.	X			X			X			X	
	Ünlemi yerinde kullanır.	X			X			X			X	
	Kısa çizgiyi yerinde kullanır.	X			X			X			X	
	Kesme işaretini yerinde kullanır.	X			X			X			X	
Toplam				58			61			48		64

Tablo 5'te yer alan öğrencilerin uygulama sonrası yazma hatası değerlendirme formu puanlarına göre; 33 maddeden alınabilecek en yüksek puan 66 en düşük ise 0'dır. Tablo 5'te görüldüğü gibi Ali 13 puandan 58 puana, Salim 9 puandan 61 puana, Hasan 7 puandan 48 puana, Burak ise 7 puandan 64 puana yükseltmiştir. Harf biçimi bölümde Ali ve Hasan'ın 8 puanı, Burak ve Salim'in 11 puanı; Kelime Yazımı bölümünde Salim ve Burak'ın 14 puanı; Ali'nin 12 puanı, Hasan'ın 11 puanı; Genel Bakış bölümünde Burak'ın 19 puanı, Ali ve Salim'in 18 puanı, Hasan'ın 13 puanı; İmla/Noktama bölümünde ise Ali ve Burak'ın 20 puanı, Salim'in 18 puanı, Hasan'ın 16 puanı vardır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgulardan hareketle ulaşılan sonuçlar ve bunlar doğrultusunda önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

İlkokul ikinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin yazma hatalarının düzeltilmesinin amaçlandığı bu araştırmada öğrencilere eylem planı hazırlanmış ve uygulamalar yapılmıştır. Yazma hatalarını düzeltmek için 80 saatlik bir uygulama sonucunda öğrencilerin, yazma hatalarının giderilmesinde olumlu bir artış olduğu görülmektedir.

Uygulama öncesi öğrencilerin harf biçim, kelime yazımı, imla noktalama ve genel bakış temalarında bulunun yazma hatalarını fazlasıyla yaptığı görülürken dikte ve kopyalama çalışmalarının uygulandığı süreç sonunda öğrencilerin bu hataları azalttığı görülmüştür. Harf boyutunda harfi uygun büyüklükte yazar, eklentisi ve uzantısı olan harflerin eklentisini doğru yazar, harflerin yazım yönüne dikkat ederek doğru yazar maddelerinde başarılı olurken dik temel harfleri şekline uygun doğru yazar maddesinde kısmen başarılı olmuşlardır. Kelime yazımı hatalarından kelime içinde eksik harf, hece, kelime bulunmadan kelimeyi doğru yazmışlardır. Genel bakış temasında öğrencilerin kelimeler arası uygun boşluğu bırakırken harfler arası uygun boşluğu kısmen bıraktıkları ancak sayfa düzenine, satır başına, paragraf başına dikkat ederek okunaklı yazdıkları görülmektedir. İmla ve noktalama teması kapsamında tüm öğrencilerin çoğunlukla her maddede başarılı olduğu görülmektedir. Çalışma grubundaki dört öğrencinin uygulama öncesinde harf biçim hataları ve genel bakış olarak okunaklılık düzeyleri göz önünde bulundurulduğunda, uygulama sonrasında yapılan çalışmalarla harf biçim ve yazı okunaklılıklarının geliştiği görülebilmektedir. Araştırmanın sonucunda katılımcıların yazma hatalarını düzeltmede gelişim gösterdikleri görülmektedir. Çalışma grubundaki 4 öğrenci, uygulama öncesinde okunaklı yazı yazamıyor iken uygulama sonrasında yapılan çalışmalarda okunaklı yazı yazabilmiştir. Uygulamada kullanılan dikte çalışmasının harf, kelime, cümle, metin ve noktalama işaretleri etkinliklerinin çalışma grubunun yazma hatalarını giderilmesine katkısı olmuştur. Öğrencilerin uygulanan program neticesinde

uygulama öncesindeki eksikliklerin büyük bir kısmını giderdikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca harflerin yazılış yönüyle ve şekilleriyle ilgili sıkıntı yaşayan öğrencilerin harflerin yazılış yön ve yönergelerini kısmen gerçekleştirdikleri görülmüştür.

Yıldız'ın (2013) 2. sınıfta öğrenim gören ve yazma güçlüğü olan bir öğrencinin el yazısı okunaklılığını geliştirmek amacıyla yaptığı çalışmada uygun yöntem ve tekniklerle yazma güçlüklerinin giderilebileceğini ve öğretmenlerin yazma güçlüğü olan öğrencilerine destek olabileceğini belirtmektedir. Calp (2013), çalışma sonucunda, öğrencinin başlangıçtaki hata sayılarında program sonuna doğru bir azalma olduğunu belirlemiş, öğrenci yazısının da okunabilirlik bakımından kabul edilebilir düzeye geldiği sonucuna ulaşmıştır. Bu bakımdan Yıldız'ın (2013) ve Calp'ın (2013) çalışma sonuçlarının bu çalışma sonuçlarıyla benzer olduğu görülmektedir.

Bu çalışmada eylem planı sürecinde dikte çalışmaları kullanılmıştır. Tartar'da (2013) dikte çalışmalarının yazma becerilerine gelişimi üzerine yaptığı araştırmada; dikte çalışmalarının sadece değerlendirme amacıyla kullanılmasının yanında yazı becerilerini geliştirmek amacıyla da kullanılabileceğini belirtmiştir. Ancak yapılan çalışmada kopyalama ve bakarak dikte ettirilen yazı çalışmalarından faydalanılırken değerlendirme sürecinde dikte çalışmalarından yararlanılmıştır.

Yazma hatalarını geliştirmeye, düzenlemeye yönelik birçok çalışmada çoğunlukla eylem araştırması kullanıldığı ve çalışmalarda yazı okunaklılığını artırmak için yapıldığı görülmüştür (Akyol ve Özdemir, 2018; Duran ve Karataş, 2019; Erdoğan, 2012; Kadioğlu, 2012; Kuşdemir, Katrancı ve Arslan, 2018; Kuşdemir, Kurban ve Bulut, 2018; Ulu, 2019; Tok ve Erdoğan, 2017; Uysal, 2013; Yıldız ve Ateş 2010). Ancak farklı yöntemlerin uygulanmasıyla yürütülen çalışmalarla da etkili bulgulara rastlanmıştır (Aydın ve Cavkaytar 2018; Calp, 2013; Harris ve ark. 2013; Yıldız, 2013). Yapılan çalışmalarda öğrenci yazılarının genellikle orta düzeyde kısmen okunaklı olduğu veya okunaklı olmadığı belirtilmiştir. Yapılan araştırma sonucunda bu araştırmalara paralel olarak öğrencilerin yazı okunaklılıklarının kısmen düzeldiği ve geliştirildiği görülmektedir.

Alanyazında karşılaşılan çalışmaların çoğunda yazma güçlüğü sorunun yazmanın ilk aşaması olan harf yazımından kaynaklandığı ve yazma güçlüğünü giderilmesi için bu aşamanın üzerinde durulması gerektiği belirtilmiştir (Can ve Altunbaş Yavuz, 2017; Kodan, 2016; Calp, 2013). Yapılan araştırmada diğer araştırmalarla paralel olarak

öğrencilerin öncelikle harf yazım hataları üzerinde durulmuş harf yön ve yönergelerine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmadan farklı olarak Akyol ve Sever (2018) ise çalışmalarında kullandıkları yöntemle harf çalışmalarını uygulamadan da yazma güçlüğü sorunun giderilebileceğini söylemişlerdir.

Duran ve Karataş'ın (2019) yaptıkları eylem araştırmasında harf yazımına, kelime yazımına, cümle yazımına ve metin yazımına yönelik etkinlikler uygulanmıştır. Buna yönelik uygulanan etkinlikler sonucunda öğrencilerin yazı okunaklılığının arttığı belirlenmiştir. Yapılan çalışmada da öğrencilere yazma hatalarını gidermek amacıyla harf, kelime ve cümle çalışmaları uygulanmıştır. Ayrıca uygulanan metin çalışmalarıyla, genel bakış teması altında sayfa düzeni, satır çizgisi, satır başı, harf, kelime ve cümle arası uygun boşluk bırakma, paragrafa uygun yerden başlama ve imla-noktalama hatalarını giderilmeye yönelik çalışılmış ve yazı okunaklılığı geliştirilmiştir.

Araştırmada öğrencilerin çoğunun uygulama sonrasında harfler arası uygun boşluğu yeteri kadar bırakmadan yazdıkları, buna karşılık kelime ve cümleler arası uygun boşluğu bırakarak yazdıkları görülmektedir. Yapılan diğer çalışmalarda da öğrencilerin el yazılarının boşluk, ebat, biçim ve satır takibi açısından yeterli düzeyde olmadığı belirtilmiştir (Kuşdemir, Katrancı ve Arslan, 2018).

Öğrenciler arası bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda yapılan etkinlikler bire bir kontrol edilip, çalıştırılmış olsa da öğrencilerin öğrenme süreçlerinde moral-motivasyon, istek, öğrenme süreleri ve bireysel başarıları değişkenler arasında yer almaktadır. Akyol ve Özdemir (2018)'in yaptığı çalışmada bitişik eğik el yazısının okunaklılığını geliştirmeyi amaçladıkları eylem araştırmasında yazma sorunlarına ilişkin geliştirilen bireysel uygulamaların öğrencilerin sorunlarına çözüm sunduğunu belirtmişlerdir. Yapılan çalışmada ise öğrencilere uygulanan etkinlikler ortak ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulmuş olsa da grup eğitimi şeklinde verilmiş ancak bireysel özellikleri ve ilerleme hızları göz önünde bulundurulmuştur.

5.2. Öneriler

Elde edilen bulgu ve sonuçlar doğrultusunda eğitimcilere, araştırmacılara, uygulayıcılara ve velilere yönelik yazma hatalarını gidermek amacına ilişkin bazı önerilerde bulunulmuştur. Bunlar:

- Bu araştırmada uygulanan yöntemin öğrencilerin yazma hatalarını azaltmasında etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlkokul düzeyinde 1. sınıftan itibaren yazı alışmaları Türkçe dersi kapsamında veya dışında düzenli olarak öğretmenler tarafından uygulanarak öğrencilerin yazma hataları düzeltilebilir, hataların kalıcı olması nlenebilir.
- Bu araştırmada birçok yazma hatası düzeltirse de “Harfler arası uygun boşluğu bırakarak yazar”, “Dik temel harfleri şekline uygun doğru yazar” hatalarında düzelmenin tam olarak sağlanamadığı görülmüştür. Bu hataların düzelmesi için farklı yöntemlerin kullanıldığı eylem planları oluşturulabilir.
- Öğrencilerin yazma hatalarını düzeltmek ve yazılarını geliştirmek zaman gerektiren uygulamaları içermektedir. Uygulama sürecinin uzun vadede yapılması sağlanabilir.
- Alanyazın taraması sonucu bulunan çalışmaların çoğunun yazma güçlüğünün giderilmesi için aile desteğinin sağlanması gerekliliğinden bahsedilmiştir. Aile desteğinin sağlanarak, sorun yaşayan öğrencilerin yazma hatalarını düzeltmeye yönelik çalışmalara devam edebileceği, bu sayede sorunun giderilmesinde başarılı olunacağı vurgulanmıştır. (Erdoğan, Gülay ve Uzuner, 2017; Yıldız, 2013; Karataş, 2019). Ancak yapılan araştırmada aile desteği sağlanamamış ve süreçte ğretmen, ğrenci çalışmaları üzerinden sadece okul sürecinde gerçekleştirilmiştir. Ailelerin işin içine katılarak bir eylem planı oluşturulabilir. Ailelerin sürece dahil edilmesi ve ev ortamında da bu çalışmaların devam ettirilmesi sağlanabilir.
- Yazma hatalarını düzeltmek ve yazma becerisini geliştirmek amacıyla eylem araştırması dışından farklı araştırma modelleri kullanılabilir.
- Bu araştırma ilkokul 2. sınıf düzeyi öğrencileriyle yapılmıştır, farklı sınıf düzeylerinde ve kademelerde yazma hatalarına ilişkin araştırmalar yapılabilir.
- Bu çalışmada öğrencilerin yazma hataları giderilmeye çalışılmıştır. Yazma hatalarıyla beraber yazma ve yazdıklarını anlama becerisinin gelişimine yönelik çalışmalarla biçimsel aının yanı sıra anlamsal bütünlük de sağlanabilir.

- Bu çalışmada uygulanan etkinlikler sınırlı imkânlarla elde edilmiştir. Daha iyi koşullarda ve teknolojiden faydalanarak etkinlik ve uygulamalar çeşitlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- Akkaya, N. (2020). Türkçe öğretiminde yöntem ve teknikler. Susar Kırmızı, F. (Edt.). *İlk ve ortaokullarda Türkçe öğretimi*. ss.311-344
- Akyol, H. (2012). *Türkçe ilkokuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Akyol, H. (2019). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Akyol, H. (2020). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Akyol, H. ve Özdemir, E. Ç. (2018). Bitişik eğik yazı becerilerinin geliştirilmesi: İlkokul üçüncü sınıf örneği. *Turkish Studies*, 13(4), 299-320.
- Akyol, H. ve Sever, E. (2019). Okuma yazma güçlüğü ve bir eylem araştırması: İkinci sınıf örneği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(3), 685-707.
- Aktaş, Ş. , Gündüz, O. (2013). *Yazılı ve Sözlü Anlatım/ Okuma-Dinleme-Konuşma-Yazma*. Akçağ Yayınları
- Alkan. G.B. (2021). *Disgrafi tanısı almış öğrencilerin yazım hatalarının giderilmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Altunbaş Yavuz, S.(2016). *Okuma yazma güçlüklerini gidermede Orton-Gillingham yaklaşımının etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altunbay, M. (2022). Yazma eğitiminin temel kavramları. Şen, Ü.(edt) içinde. *Dil eğitiminin temel kavramları*. Pegem Yayıncılık. ss. 97-112
- Alyıldız, A. (2011). *Ses Temelli Cümle Yöntemi ile İlkokuma Yazma Öğretiminde Öğrenci Hatalarının İncelenmesi*.Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, O. ve Cavkaytar, A. (2018). Yazma güçlüğü görülen öğrencilerin el yazısı okunaklılık düzeylerinin arttırılmasında ipucunun giderek arttırılması uygulamasıyla sunulan öğretimin etkililiği. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 1-23.
- Babayiğit, Ö. (2018). İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Dik Temel Yazı Harf Yazım Hatalarının İncelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 176-199.
- Babayiğit, Ö. ve Erkuş, B. (2014). İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Dikte Becerilerinin Değerlendirilmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 123-135.
- Başaran, M. Ve Karatay, H. (2005). Eğik el yazı öğretimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 33(168).

- Batur, Z. Ve Özdil, Ş. (2018). Yazım yanlışlıklarının düzeltilmesine yönelik bir öneri: manas oyunu. *Araştırma ve Deneyim Dergisi(ADEDER)*, 3(2), 87-98.
- Bay, Y.(2010). İlk Okuma yazmayı öğrendiği yonteme göre ilköğretim ikinci sınıf öğrencilerinin okuma yazma hatalarının karşılaştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 187, ss. 23-38.
- Büyüköztürk, Ş. Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Calp, M. (2013). *Yazma Problemi Olan Bir Öğrenciye Bitişik Eğik Yazı Öğretimi*. International Journal of Educational Research, 4(1), 1-28.
- Can, B. & Altunaş Yavuz, S. (2017). *Okuma – Yazma Güçlüğü: Kimin İçin?*. Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi, 3(2), 86-113.
- Charmaz, K. (2006). *Constructing grounded theory*. London, UK: SAGE Publications.
- Coşkun, İ. (2019). Yazmayı etkileyen etmenler ve yazmaya hazırlık çalışmaları. E. Ünal ve F. Susar Kırmızı. (Editörler). *İlk okuma ve yazma öğretimi*. Anı Yayıncılık, ss.153-187
- Çelenk, S. (2019). *İlkokuma Yazma Programı ve Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirkol, N. (2012). *2.sınıfa devam eden iki öğrencinin yazım hatalarının düzeltilmesi üzerine bir durum çalışması*, Yayımlanmış Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya
- D’Ignazio,A. &Martin, J. (2018). *100 ideas pour developper la psychomotricite des enfants*, Paris: Editions Tom Pousse
- Dinç, B. ve Parpucu, N. (2019). *Okul Öncesi Eğitimde Bir Erken Okuryazarlık Becerisi: Fonolojik Farkındalık(Kuramdan Etkinlik Uygulamalara)*. Anı Yayıncılık
- Doğan, Y. (2020). *Dinleme Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Duran, E. (2011). Bitişik Eğik Yazı Harflerinin Yazım Şekillerine İlişkin Öğretmen Görüşleri. On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 30(2), 55-69.
- Duran, E. and Karatas, A. (2019). Elimination of writing difficulty in primary school: An action research. *International Journal of Progressive Education*, 15(5), 288-300.
- Erden, G., Kurdoğlu, F. ve Uslu, R. (2002). İlköğretim Okullarına Devam Eden Türk Çocuklarının Sınıf Düzeylerine Göre Okuma Hızı ve Yazım Hataları Normlarının Geliştirilmesi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 13(1), 5-13
- Erdoğan, T. (2012). “İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin bitişik eğik yazı yazma gelişimlerinin incelenmesi”, Eğitim ve Bilim, Cilt 37, Sayı 165.

- Erdoğan, Ö. , Gülay, A. , ve Uzuner, F. G. (2017). Sınıf öğretmenlerinin yazma güçlüğüne ilişkin görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(61), 700-718.
- Feder, K. P. and Majnemer, A. (2007) *Handwriting development, competency and intervention. Developmental Medicine & Child Neurology*, 49(4): 312–317.
- Ferrance, E. (2000). Action research: themes in education. USA: Northeast and Islands Regional Educational Laboratory at Brown University.
- Ferrance, E. (2000). *Themes in education: Action researc*. Brown University: Educational Alliance, 1-34
- Gök, B.ve Baş, Ö. (2020). İlkokul 1.Sınıf Öğrencilerinin dik temel yazılarının okunaklılığı üzerine bir inceleme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 572-585.
- Göçer, A. (2019). *Yazma Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Göçer, A. (2016). *Etkinlik Temelli İlkokuma ve Yazma Öğretimi*. Pegem Akademi Yayıncılık
- Gülerer, S. ve Batur, Z. (2004). Yanlış Okuma Tutum ve Davranışları. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 1-12.
- Güneş, F. (2006). Niçin Bitişik Eğik Yazı? *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 71: 17-19.
- Güneş, F. (2021). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Güneş, F. (2020). Yazmanın Temel Bileşenleri. B. B. Ayrancı, ve A. Başkan (Editörler). *Kuram ve Uygulamada Yazma Eğitimi* (ss.1-14). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Güneş, F. (2019). *İlkokuma Yazma Öğretimi Yaklaşım ve Modelleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Güneş, F. (2006). Niçin bitişik eğik yazı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*. 71, 17-19
- Gürgür, H. (2019). Eylem Araştırması. A. Saban, ve A. Ersoy (Editörler). *Eğitimde nitel araştırma desenleri*. (ss.31-81). Anı Yayıncılık
- Hamstra-Bletz, L. & Blöte, A. (1993). A Longitudinal Study on Dysgraphic Handwriting in Primary School. *Journal of Learning Disability*, 26, 689-699.
- Harris, T.L.,and Hodges, R.E. (Eds.). (1995). The literacy dictionary: The vocabulary of reading and writing. Newark, Delaware: International .Jones, D., & Christensen, C. A. (1999). Relationship between automaticity in handwriting and students' ability to generate written text, *Journal of Educational Psychology*, 91, 44-49.

- Hermes, L. (2001). *Action research-lehrkreafter erforschen ihren unterricht: Qualitätsentwicklung und qualitätssicherung von unterricht in der sekunderstufe I*. Soest: Landesintitut für Schule und Weiterbildung
- Johnson, A. P. (2005). *A Short Guide to Action Research*. USA: Pearson Publishing.
- Kadioğlu, H. (2012). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazma Becerisi, Hızı ve Tutumlarının İncelenmesi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karadağ, Ruhan. (2019). Yazma becerisinin geliştirilmesi. ,E. Ünal ve F. Susar Kırmızı. (Editörler). *İlk okuma ve yazma öğretimi*. Anı Yayıncılık, ss.35-67.
- Karataş, A. (2019). *İlkokulda yazma güçlüğünün giderilmesi: Eylem araştırması*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Karatay, H. (2015) Süreç temelli yazma modelleri: 4+1 planlı yazma ve değerlendirme modeli. M. Özbay (Ed.). *Yazma Eğitimi* (s.21). Pegem Akademi Yayınları
- Kasa Ayten, B. & Ekmekci, S. (2021). Covid-19 pandemi döneminde ilkokul 1. ve 2. Sınıf öğrencilerinin yazma hatalarının belirlenmesi. *Turkish Studies- Language*, 16(3), 1787-1810.
- Kuşdemir, Y. (2018). Yazma güçlüğü. H. Akyol ve M. Yıldız (Edt.). *Kuramdan Uygulamaya Yazma Eğitimi* (s.241- 284). Ankara: Pegem Akademik.
- Kuşdemir, Y. , Kurban, H. ve Bulut, P. (2018). Yazma Güçlüğü Yaşayan Bir Öğrenci İle İlgili Eylem Araştırması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(2), 1190-1209.
- Kuşdemir, Y., Katrancı, M., Arslan, F. (2018). Analysis of the Primary School Students' Legibility, *International Online Journal of Educational Sciences*, 10(3), 116-132
- Kodan, H. (2016). Yazma güçlüğü olan üçüncü sınıf öğrencisinin el yazısı okunaklılığının geliştirilmesi: Eylem araştırması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 20(2), 523-539.
- MEB. (2017). *Türkçe Öğretim Programı(1-8. Sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi
- MEB. (2019). *Türkçe Dersi Öğretim Programı(1-8 Sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- MEB. (2020). *Türkçe 2.Sınıf Çalışma Kitabı*.Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Mertler, C.A. (2014). *Action research: Improving schools and empowering educators* (4th edition). London: Sage.

- Morrow, S.L. (2005). Quality and trustworthiness in qualitative research in counseling psychology. *Journal of Counseling Psychology*, 52, 250-260
- Neuman, L. W. (2007). *Basics of social research: Qualitative and quantitative approach*. USA: Pearson Education
- Nolen, J. (2004). Action research: Decreasing acting-out behavior and increasing learning. *Teaching Exceptional Children*, 37(1), 26-29.
- Akkaş Baysal, E., Ocak, G. & Ocak, İ. (2020). Covid-19 Salgını Sürecinde Okul Öncesi Çocuklarının Eba Ve Diğer Uzaktan Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Ebeveyn Görüşleri, *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 6(2), 185-214.
- Özbay, M. (2010). *Türkçe Öğretimi Yazıları*. Ankara: Öncü Basımevi.
- Özcan, A. F. & Saydam, E. N. (2021). İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin Covid-19 salgın sürecinde ilk okuma yazma öğretimine yönelik algıları. *Journal of Individual Differences in Education*, 3(2), 62-86.
- Sağırılı, M. (2015). İlk okuma yazma öğretiminin önemi, amacı ve birinci sınıf öğretmenliği. Ö. Yılar (Ed.), *İlk okuma ve yazma öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Susar Kırmızı, F. (2020). *İlk ve ortaokullarda Türkçe öğretimi*. Anı Yayıncılık
- Sassoon, R. (2003). *Handwriting the way to teach it*. Thousand Oaks, California: SAGE Yayınları.
- Şahin, F. , Çakır, R. (2018). Çoklu Ortam Materyallerinin Okuma-Yazma Güçlüğü Çeken Öğrencilerin OkumaYazma Becerileri Üzerinde Etkisi. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, 7 (2), 75-90. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jitte/issue/41978/467460>
- Taşkaya, S. M. (2019). İlk okuma ve yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm yolları. F. Susar Kırmızı ve E. Ünal (Editörler). *İlk okuma yazma öğretimi* içinde (ss. 233-298). Ankara: Anı Yayıncılık.
- TDK. (2022). *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*. <https://www.tdk.gov.tr/icerik/yazim-kurallari/noktalama-isaretleri-aciklamalar/> adresinden alındı.
- Tracy, S. J. (2010). Qualitative quality: Eight a “big-tent” criteria for excellent qualitative research. *Qualitative Inquiry*, 16(10), 837-851
- Tok, R. & Erdoğan, Ö. (2017). İlkokul 2. 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerinin İncelenmesi . *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 14 (1) , 1003-1024. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/yyuefd/issue/28496/341239>

- Ulu, H. (2019). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin dik temel yazılarının okunaklılık ve yazma hataları açısından incelenmesi. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 5(2), 195-211
- Yılar, R. (2019). Yazma. , Ö. Yılar. (Ed.). *İlkokuma ve yazma öğretimi* içinde (ss.75- 97). Pegem Akademi Yayınları.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* . Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, M. ve Ateş, S. (2010). “İlk okuma yazmayı farklı yöntemlerle öğrenen ilköğretim 3. sınıf öğrencilerinin yazılarının okunaklılık ve yazım hataları bakımından karşılaştırılması”, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S:14.
- Yıldız, M. (2013). “Yazma güçlüğü (Disgrafi) olan bir ilkokul 2. sınıf öğrencisinin el yazısı okunaklılığının geliştirilmesi: eylem araştırması”, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S:16.

EKLER

EK 1. Yazma Hataları Tespit Formu

YAZMA HATASI DEĞERLENDİRME FORMU				
	Maddeler	Evet	Kısmen	Hayır
Harf Biçimi	Dik temel harfleri şekline uygun doğru yazar.			
	Harfi uygun büyüklükte yazar.			
	Eklentisi olan harflerin eklentilerini doğru yazar.			
	Uzantısı olan harflerin uzantısını doğru yazar.			
	Benzer harfleri karıştırmadan yazar.			
	Harflerin yazım yönüne dikkat ederek doğru yazar			
Kelime Yazımı	Kelime içinde eksik harf bulunmadan yazar.			
	Kelime içinde fazla harf bulunmadan yazar.			
	Kelime içinde eksik hece bulunmadan yazar.			
	Kelime içinde fazla hece bulunmadan yazar.			
	Kelimeyi hatasız ve doğru yazar.			
	Cümle içinde eksik kelime bulunmadan yazar.			
Genel Bakış	Cümle içinde fazla kelime bulunmadan yazar.			
	Sayfa düzenine ve temizliğine dikkat ederek yazar.			
	Satır çizgisine dikkat ederek yazar.			
	Satır başına dikkat ederek yazar.			
	Okunaklı yazar.			
	Harfler arası uygun boşluğu bırakarak yazar.			
	Kelimeler arası uygun boşluğu bırakarak yazar.			
	Cümleler arası uygun boşluğu bırakarak yazar.			
	Paragrafı uygun yerden başlayarak yazar.			
	Satırlara aynı hizadan başlayarak yazar.			
İmla/Noktalama	Sayfa kenarlarında uygun boşluk bırakarak yazar.			
	Başlığı uygun konumlandırır.			
	Başlığı büyük harfle yazar.			
	Cümle başı büyük harf kullanarak yazar.			
	Özel isimlerin baş harfini büyük yazar.			
	Noktayı yerinde kullanır.			
	Virgülü yerinde kullanır.			
	Soru işaretini yerinde kullanır.			
	Ünlemi yerinde kullanır.			
	Kısa çizgiyi yerinde kullanır.			
Kesme işaretini yerinde kullanır.				

EK 2. Dik Temel Harf Hata Tespit Formu

Büyük Harf	Yanlış Yazma Hata Sayısı	Küçük Harf	Yanlış Yazma Hata Sayısı
A		a	
B		b	
C		c	
Ç		ç	
D		d	
E		e	
F		f	
G		g	
Ğ		ğ	
H		h	
I		ı	
İ		i	
J		j	
K		k	
L		l	
M		m	
N		n	
O		o	
Ö		ö	
P		p	
R		r	
S		s	
Ş		ş	
T		t	
U		u	
Ü		ü	
V		v	
Y		y	
Z		z	

EK 3. Uygulama İzni

T.C.
DİYARBAKIR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-30769799-44-48200471
Konu : Araştırma İzni (Sema EKMEKÇİ)

20.04.2022

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

- İlgi: a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 21/01/2020 tarih ve 1563890 sayılı 2020/2 Nolu Genelgesi.
b) İnönü Üniversitesi Rektörlüğü'nün 05/04/2022 tarih ve 164625 sayılı yazısı.

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Sema EKMEKÇİ'nin "**İlkokul Öğrencilerinin Yazım Hatalarının Düzeltilmesi: Bir Eylem Araştırması**" konulu araştırma çalışmasını İlimiz Çermik İlçesindeki okullarda uygulama talebi ilgi (b) yazıda belirtilmektedir.

Söz konusu araştırma çalışmasının **Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Milli Eğitim Temel Kanunu ile Türk Milli Eğitiminin Genel amaçlarına uygun olarak ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde** hijyen, sosyal mesafe ve maske kuralına uymak kaydıyla gönüllülük esasına bağlı olarak yapılması uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Volkan VURAL
Müdür Yardımcısı

OLUR
Murat KÜÇÜKALİ
İl Millî Eğitim Müdürü

EK:

- 1- Anket Belgeleri
- 2- Değerlendirme Formu

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : şehitlik mahallesi mehmet akif ersoy bulvarı eski eğitim fakültesi binası

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (412) 322 22 35

Bilgi için: BİNGÖL GÜLTEKİN

E-Posta: arge21@meb.gov.tr

Unvan : İşçi

Keş Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi: Faks: _____

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden cd92-0b0e-306b-887e-767f kodu ile teyit edilebilir.

EK 4. Katılımcı Onam Formu

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Bu formun amacı araştırmaya katılımınız ile ilgili olarak sizi bilgilendirmek ve sizlerden izin almaktır.

Bu kapsamda "İlkokul Öğrencilerinin Yazma Hatalarının Düzeltilmesi: Bir Eylem Araştırması" adlı çalışma Doç. Dr. Başak KASA AYTEN danışmanlığında Sema EKMEKÇİ tarafından **gönüllü katılımcılarla** yürütülmektedir. Araştırma sırasında sizden alınacak bilgiler gizli tutulacak ve sadece araştırma amaçlı kullanılacaktır. Araştırma sürecinde konu ile ilgili her türlü soru ve görüşleriniz için aşağıda iletişim bilgisi bulunan araştırmacıyla görüşebilirsiniz. Bu araştırmaya **katılmama** hakkınız bulunmaktadır. Aynı zamanda çalışmaya katıldıktan sonra çalışmadan **çıkabilirsiniz**. Bu formu onaylamanız, **araştırmaya katılımınıza onam verdiğiniz** anlamına gelecektir.

Araştırmayla İlgili Bilgiler:

Araştırmanın Amacı: Bu araştırmanın amacı ilkokul öğrencilerinin yazma hatalarının düzeltilmesinin incelenmesidir.

Araştırmanın Nedeni: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalında yüksek lisans çalışması için kullanılacaktır.

Süresi: 2 Ay

Araştırmanın Yürütüleceği Yer: Diyarbakır ili Çermik İlçesi, Dilekpınar Canaydın İlkokulu

Çalışmaya Katılım Onayı:

Katılımımın beklendiği çalışmanın amacını, nedenini, katılmam gereken süreyi ve yeri ile ilgili bilgileri okudum ve gönüllü olarak çalışma süresince üzerime düşen sorumlulukları anladım. Çalışma ile ilgili ayrıntılı açıklamalar sözlü olarak araştırmacı tarafından yapıldı. Bu çalışma ile ilgili faydalar ve riskler ile ilgili bilgilendirildim.

Bu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın çocuğumun katılmasını kabul ediyorum.

Katılımcının Velisinin (Islak imzası ile)

Adı-Soyadı:

İmzası:

Araştırmacının

Adı-Soyadı:

e-posta:

İmzası:

EK 5. Dikte Metinleri

YA ÜSTÜNDE BEN DE OLSAYDIM

Bir gün Nasrettin Hoca eşğini kaybeder. Eşğini aramaya koyulur. Arada bir de ellerini açarak, ‘Allahım şükürler olsun.’ diye dua eder. Bunu gören komşusu, ‘Hocam bu ne iştir?’ Sen eşğini kaybetmişsin, üzüleceğin yerde şükrediyorsun.’ der. Hoca şöyle cevap verir; ‘Öyle deme komşum. Tabi seviniyorum ya bir de eşğin üzerinde olsaydım! Ben de kaybolup gidecektim (MEB, 2020, s.62)

ATATÜRK ÇOCUK OLMUŞ

Çocuk Bayramı’nda
Gelmiş katılmış aramıza
Atatürk çocuk olmuş, bakın;
Sallanıyor salıncakta!

Gülüyor gözlerinin içi,
Gülüyor,
Gökler, denizler kadar mavi.
Diyor ki: “Çocuklar, ben verdim size
Bayramların en güzelini.”

Aziz Sivasoğlu (MEB, 2020, s.101.)

TÜRKİYE

Türk’ün vatanı,
Ülkelerin en güzeli,
Rüya gibi cennet vatan...
Kim sevmez ki seni?
İnsanı, suyu, havası...
Yurdum, Türkiye’ m.
Ey güzel vatanım!

(MEB, 2020,s.35)

EMİRHAN

Emirhan basketbolu çok seviyordu. Teyzesi doğum gününde ona bir basketbol topu aldı. Emirhan, bu hediyeye çok sevindi fakat basketbol oynamayı bilmiyordu (MEB, 2020,s.57)

MUSTAFA KEMAL

1881 yılında Selanik’te doğdu. Babası Ali Rıza Bey ile annesi Zübeyde Hanım, gelecekte tarihin en büyük lideri olacak oğullarına ‘‘Mustafa’’ adını verdiler (MEB,2020, s.29).

EK 6. Uygulama Görselleri